B/03/A/40/3


# LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

50. NR. SESTDIENA 1973. GADA 15. DECEMBRIS 23. GADS SATURDAY, DECEMBER 15, 1973.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LNAK vēlēšanu komisija saskaita nodotās balsis, attēlā no kreisās: komisijas sekretārs O. Klavenieks, R. Bērziņa, A. Ticmanis, J. Grodnis (priekšsēdis), A. Sproģis, A. Bērziņš, V. Miklašēvics, J. Skrastiņš un N. Pētersons. Foto: J. Liģers

# Jāglābj Latvijas baznīcas

## ARCHIBĪSKAPA A. LŪŠA VĒSTULE LUTERĀŅU PASAULES APVIENĪBAS ĢENERĀLSEKRETĀRAM

Novembŗa sākumā Toronto bija ieradies Luterāņu pasaules apvienības ģenerālsekretārs Dr. A. Appels no Ženēvas. Archibīskaps tajā laikā neatradās Toronto, bet viņa uzdevumā ar Dr. Appelu tikās Jāņa draudzes mācītājs I. Gaide, pasniedzot Appelam 1974. gada Baznīcas gada grāmatu un pārrunājot dažus ar baznīcas dzīvi saistītus jautājumus.

Dr. Appels norādīja, ka tuvāko mēnešu laikā viņš ceļošot uz Maskavu un mēģināšot tur kaut ko darīt, lai atvieglotu luterāņu baznīcu stāvokli Padomju savienībā. Šai sakarā archibīskaps A. Lūsis ģenerālsekretāram nosūtījis vēstuli, kuŗā aicina Luterāņu pasaules apvienības eksekūtīvo komiteju nopietnāk meklēt iespējas, kā palīdzēt baznīcai Padomju savienības okupētā Latvijā.

Savā vēstulē cita starpā archibīskaps raksta: „Šajās dienās saņēmu vēsti, ka nesen izdemolēta manas dzimtās draudzes Jaunpiebalgas baznīca. Huligani ielauzušies dievnamā, sagraizījuši altārgleznu un nodarījuši citus bojājumus. Šis ir jau trešais luterāņu dievnams, kas manā dzimtenē pāris gadu laikā izdemolēts. Nesen tika nodedzināta Liepupes baznīca; pērn divreiz izdemolēta un pēc tam nodedzināta baznīca Iecavā. Tā bojā ir aizgājuši trīs dievnami, samazinot jau tā ļoti sarukušo, draudžu lietošanā esošo dievnamu skaitu Latvijā. LWF pārstāvjiem ierodoties Rīgā, protams, neviens to nestāsta. Bet mēs pa dažādiem ceļiem saņemam ziņas, kas liecina par nesaudzīgu, barbarisku iznīcināšanas tieksmi un cilvēka tiesību ignorēšanu Padomju savienības okupētā Latvijā."

Raksta turpinājumā archibīskaps aicina baznīcai Latvijā sniegt tādu pašu legālu materiālo palīdzību, kādu Luterāņu federācija sniedz baznīcai Ungārijā, Polijā, Dienvidslavijā un citur, panākot šādai palīdzībai attiecīgo iestāžu piekrišanu, kā arī aicināt iestādes nopietnāk raudzīties, lai baznīcu demolēšana tiktu novērsta un vainīgie atrasti un arī sodīti. „Es būšu atklāts," raksta archibīskaps, „un teikšu, ka man, un tāpat citiem eksilbaznīcu vadītājiem, ir ļoti grūti pārliecināt draudžu locekļus, ka Luterāņu federācija nopietni cenšas kaut ko darīt, lai palīdzētu baznīcām Baltijas valstīs. Man nācies dzirdēt asu kritiku arī par Dr. Leopolda Niliusa ieteikto un Pasaules baznīcu apvienības kultivēto noklusēšanas un nogaidīšanas politiku, runājot par baznīcas stāvokli Padomju savienībā. Es domāju, ka šāda rīcība ir nepareiza un kristīgās baznīcas necienīga."

Savai vēstulei archibīskaps pievienojis arī krievu atompētnieka A. Sakharova vēstules kopiju, ko viņš 14. septembrī piesūtījis Savienoto Valstu kongresam, norādot, ka jāprotestē, lai Padomju savienību piespiestu ievērot cilvēka tiesības cilvēka tiesību deklarācijas garā. —a—

# Ievēlēta jaunā LNAK padome

## TAJĀ AR LIELĀKO BALSU SKAITU IEVĒLĒTS PAŠREIZĒJAIS LNAK VALDES PRIEKŠSĒDIS TĀLIVALDIS KRONBERGS

**Latvijas nacionālās apvienības Kanadā padomes vēlēšanās, kas ilga no 17. līdz 30. novembrim, piedalījās 1988 vēlētāji, no tiem 65 nodotās balsis atzītas par nederīgām, nesasniedzot iecerēto 2000 balsu skaitu, kāds vēl līdz šim nav panākts. Augstākais nodoto balsu skaits LNAK padomes vēlēšanās bija 1964. gadā, kad nobalsoja 1992 vēlētāji, bet iepriekšējās, 1970. gada vēlēšanās — 1950. Tajās bija 60 kandidātu, bet šā gada vēlēšanās — 36, no kuŗiem padomē uz 3 gadiem bija ievēlami 30 locekļi.**

Vēlēšanu komisija, kuŗā par priekšsēdi darbojās J. Grodnis, piedaloties 60 talciniekiem, divu dienu ilgajā darbā skaitīšanu pabeidza 9. novembrī, saskaitot 1923 derīgās balsis. Nederīgo balsu vidū bija arī 43 vēlētāju balsis, kas bija nodotas nevis uz kandidātu saraksta, bet uz lapām, kuŗās bija īsas ziņas par atsevišķiem kandidātiem. Tādā ziņā šīs balsis gāja zudumā.

Visvairāk kandidātu bija no LNAK darbiniekiem — 24, no kuŗiem padomē ievēlēja 20. Otrs lielākais kandidātu skaits bija Daugavas Vanagiem — 7, no kuŗiem jaunajā padomē ievēlēti 6 locekļi. No Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā kandidēja divi locekļi, kuŗus abus ievēlēja; arī no Montrealas ev. lut. Trīsvienības draudzes bija divi kandidāti, no kuŗiem ievēlēja vienu. Ievēlēja arī Latviešu lauksaimniecības biedrības vienīgo kandidātu.

Vēlēšanu rezultāti: 1. T. Kronbergs — 1736 balsis, 2. V. Upeslācis (1708), 3. . Dreimanis (1651), 4. V. Liepiņš (1614), 5. J. Mežaks (1597), 6. Ā. Čops (1550), 7. L. Lukss (1550), 8. A. Voitkus (1539), 9. G. Sukse (1509), 10. J. Alksnis (1507), 11. A. Rāviņš (1464), 12. A. Šteins (1408), 13. Ž. Šmits (1408), 14. R. Norītis (1406), 15. Inta Purva (1399), 16. A. Joma (1398), 17. J. Grodnis (1391), 18. K. Zichmanis (1391), 19. A. Sprūdžs (1368), 20. A. Vanags (1349). 21. K. Tannis (1341), 22. J. Kļaviņš (1333), 23. E. Pārups (1327), 24. J. Lielmežs (1305), 25. Ž. Bukovskis (1290), 26. O. Ieviņš (1273), 27. Monika Jonāne (1273), 28. V. Miklašēvics (1256), 29. Br. Rubess (1212) un 30. I. Zamlovskis (1205) Kandidātos paliek: 1. M. Štauvers (1190), 2. A. Retigs (1184), 3. Sandra Indzere (1151), 4. V. Plūdons (1121), 5. E. Bite (1086) un 6. U. Maksiņš (1002).

Saskaņā ar LNAK padomes vēlēšanu instrukciju, sūdzības par vēlēšanu komisijas lēmumiem iesniedzamas vēlēšanu komisijai (491 College St., Toronto 4, Ont.) 7 dienu laikā pēc vēlēšanu rezultātu izsludināšanas vietējos latviešu laikrakstos. Vēlēšanu komisijas nobeiguma darba sēde paredzēta pēc pārsūdzības termiņa izbeigšanās.

Balsu saskaitīšanā visvairāk talcinieku deva Toronto latviešu pensionāru apvienība un Daugavas Vanagi, tāpat itin kuplu talcinieku skaitu skautu jenda, kas pārstāvēja Rīgas, Tērvetes un Jelgavas skautu vienības ar skautu jendas priekšnieku E. Dāvidsonu un vadītājiem J. Treimani, L. Gobu un I. Ķipi, dižskautiem un skautiem. Tāpat skaitīšanā piedalījās arī Gaujas gaidu vienības lilegaidas un TLTA ģimnazijas audzēkņi. Par talcinieku pacienāšanu rūpējās Latviešu nama dāmu komitejas darbinieces ar priekšnieci Sofiju Zaķi. LNAK padomes vēlēšanās tika izsūtīti vairāk nekā 8000 vēlēšanu materiāli. **O. K.**

# PBLA delegācija ieradusies Šveicē

## IMANTA FREIMAŅA VĒSTULE LATVIJAI AMERIKA NO ŽENĒVAS

Eiropas drošības un sadarbības konferences otram posmam turpinoties Ženēvā, Šveicē, 3. decembrī tur ierādās Pasaules brīvo latviešu apvienības delegācija — PBLA priekšsēža vietnieks Imants Freimanis ar valdes locekli mag. iur. Ādolfu Šildi un Latvijas atbrīvošanas komitejas Eiropas centra (LAK EC) prezidija priekšsēdi Paulu Reinhardu.

Par latviešu delegācijas novietošanos un paredzētajām aktīvitātēm delegācijas locekļis I. Freimanis mums ziņo:

Lai neatkārtotos Helsinku „kļūda", tad P. Reinhards novietojās vienā viesnīcā, bet Ād. Šilde un I. Freimanis — citā. Tā ka man bija līdz dažādi materiāli, kopsvarā 37 kilogr. — memorands, dokumenti, plakāts un preses materiāli, tad bija risks, ka to saturs varētu interesēt Šveices muitas ierēdņus. Tādēļ bija norunāts, ka pēc nokļūšanas viesnīcā par to ziņošu uz Stokholmu. No turienes savukārt tika nosūtīta telegramma PBLA priekšsēdim Uldim Gravam un paziņots, ka viss kārtībā.

Intensīvās sarunās ar Ād. Šildi konstatējām, ka mūsu rīcībā ir konferences delegāciju vārdiskais sastāvs un adreses, kā arī attiecīgo laikrakstu pārstāvju vārdi un adreses. Dānijas un Norvēģijas delegācijas vada tās pašas personas, kas bija jau ieradušās konferences pirmajā posmā Helsinkos, savā ziņā „veci paziņas". Man bija līdz no Stokholmas šefredaktoriem sveicieni trīs laikrakstu korespondentiem.

Vēl pirms konferences pārtraukuma Ziemsvētku brīvlaikā PBLA delegācija Ženēvā apmeklēs visu rietumvalstu delegāciju vadītājus un nodos speciāli sagatavotu memorandu jautājumiem, kas atbilst konferences tā sauktās Trešās komisijas tematiem — par kultūras u. t. t. apmaiņu tautu starpā. Memorands sastādīts franču, vācu un angļu valodā. Visiem delegāciju vadītājiem nodos arī PBLA pirmo memorandu, ko iesniedza ārlietu ministrijām jau pirms Helsinku konferences, kā arī PBLA biroja sagatavotos materiālus angļu valodā par apstākļiem okupētajā Latvijā. Šos preses materiālus mūsu laikraksti var pieprasīt savu zemju pārstāvniecībās vai tieši no PBLA bi-

(Turpinājums 20. lp.)

# LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 15. DECEMBRIS, Nr. 50.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

**Abonēšanas maksa Kanadā un ASV** — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

**Sludinājumi** nododami pa tālr. 466-1514.

**Arī Kanada pievērsīsies enerģijas taupīšanai, kaut liela daļa iedzīvotāju tajā nav ieinteresēti.**
Dadža karikatūra

## Miera konference komūnistu pavadā

Pēc tam kad Padomju savienība ar armijas palīdzību apspieda reformu prasītājus Čechoslovakijā, sairuma stāvoklī bija nonākusi arī t. s. Prāgas miera konference, ko Maskava veikli izmantoja savu politisko ambīciju īstenošanai. Prāgas miera konferences eksekūtīvās komitejas prezidents politiski lētticīgais Dr. Hromadka par Čechoslovakijas okupāciju bija tik satriekts, ka atteicās no amata un uzrakstīja asu vēstuli Brežņevam, atzīstoties, ka Pad. savienības varmācīgā rīcība ir iznīcinājusi viņa cerības un sagādājusi viņam rūgtu vilšanos. Teoloģijas profesora, mācītāja Hromadkas piemēram sekoja arī vairāki citi eksekūtīvās komitejas locekļi. Drīz pēc atteikšanās no amata Hromadka mira; nāves iemesls nevienam īsteni nav zināms. Kad luterāņu federācijas asamblejā Eviānā 1970. gadā preses konferencē prāvests R. Mužiks — Maskavas patriarcha pārstāvim māc. B. Sokolovskim (miris lidmašīnas katastrofā pag. gadā) jautāja, kāds ir Hromadkas nāves iemesls un kā Maskavas patriarchāts raugās uz Čechoslovakijas okupāciju — atbilde bija ļoti izvairīga un nepārliecināja.

Pēc Hromadkas nāves vairākus gadus Prāgas miera konference bija it kā apklususi. Tad par eksekūtīvās komitejas priekšsēdi ievēlēts Ļeņingradas bīskaps Nikodims, kas ir arī Pasaules baznīcu apvienības Centrālās padomes loceklis. Nikodima ierosmē Maskava nolēmusi izmantot gadījumu un Miera konferenci veidot uz plašākas bazes. Šai sakarībā tad nu arī 1973. gada oktobŗa beigās Maskavā notika t. s. Vispasaules miera spēku kongress, kuŗā piedalījušies 3200 delegāti no 144 zemēm, dažādām „miera organizācijām" un baznīcām.

Kongresā apmēram divu stundu gaŗu runu teicis arī Brežņevs, un darbība noritējusi daudzās sekcijās. Kongresa laikā Maskavas patriarchs Pimens uz atsevišķu konferenci aicinājis garīdzniekus, kuŗu vidū bijuši arī okupēto Baltijas valstu pārstāvji.

Apmēram 40 delegātu kongresā piedalījās arī no dažādām Kanadas „miera draugu" organizācijām un baznīcām. Apvienotās baznīcas delegātam latvieši bija nodevuši attiecīgus materiālus par genocīdu un baznīcas stāvokli Baltijas valstīs, bet, mājās atgriezies, tas paskaidrojis, ka ne kongresā, ne sekciju darbā viņš nemaz neesot laists pie vārda. It kā nokaunējušies liekas arī citi kongresa dalībnieki. Parasti tie sniedz plašas intervijas par redzēto un dzirdēto. Vismaz Toronto laikrakstos neko par kongresu neesam lasījuši, izņemot īsu ziņojumu, ka jau pirmajās dienās kongresā izcēlušās asas pārrunas par šķietami vienpusīgo kongresa gaitas ievirzi.

Šī vienpusība izpaužas arī kongresā pieņemtās rezolūcijās, kas runā par imperiālismu, agresiju, reakciju, fašistiskiem pučiem, koloniālismu, izmantošanu, ekonomisku degradāciju u. t. t. — protams, tikai ārpus Padomju savienības un komūnistu zemēm.

Uz kongresu savu novērotāju bija sūtījusi arī Pasaules luterāņu federācija. Federācijas biļetēnā tagad lasāms ziņojums, ko devis somu mācītājs Risto Lehtonens. Viņa raksts veidots ļoti uzmanīgi, neko neminot par debatēm, kādas kongresā norisinājušās, tikai pieminot, ka opozicijas viedoklis nekur ziņojumos neesot minēts un arī kongresa publicētā uzsaukumā neesot atrodams norādījums, ka reizēm bijusi vērojama uzskatu dažādība. Mācītājs Lehtonens raksta: „Rietumu baznīcām tūdaļ radās jautājums: vai tām oficiāli vajadzētu piedalīties sanāksmēs, kuŗu rezultātus jau iepriekš var paredzēt, ievērojot visiem zināmo Padomju savienības nostāju? Rietumu zemju luterāņu baznīcu atbilde bija negātīva. Cik nopietni varam vērtēt to baznīcu balsis, kas darbojas sociālistu valstīs? Cik nopietnas ir briesmas, ka tās tiek ‚izmantotas'? Kāds dialogs ir iespējams, ja noklusē oficiālos ziņojumus? Vai miera kustība palīdzēs nošķirtām baznīcām meklēt kristīgu vienību, vai tās vēl vairāk sadalīs? . . ."

Miera kongresa dalībniekus pārsteidzis tas, ka starp delegātiem neesot redzēts bīskaps Nikodims. Uz jautājumu, kas ar viņu noticis, paskaidrots, ka Nikodims esot nopietni saslimis. Septembrī, kopā ar patriarchu Pimenu Nikodims apmeklēja Pasaules baznīcu apvienības mītni Ženēvā, deklarējot, ka šī ekumēniskā organizācija „par daudz nodarbojoties ar politiska rakstura jautājumiem".

# Lasītāju vēstules

### NAV MINĒTI NEIERAŠANĀS IEMESLI

Latvija Amerikā 29. sept. rakstā par rakstnieku sarīkojumiem Klīvlandes dziesmu svētkos minēts, ka LPB rakstnieku cēliena 1. septembrī „programmā paredzētais dzejnieks un gleznotājs Voldemārs Avens nebija ieradies". Nav minēti neierašanās iemesli, kaut gan tie bija ziņāmi LPB priekšsēdim un cēliena rīkotājam Viktoram Irbem. 18. augustā V. Avenam piesūtītā vēstulē viņš, atsaucoties uz sludinājumu, ka Avens piedalīsies Latviešu rakstnieku apvienības slēgtajā rakstnieku vakarā, izteicies, „ka viens lasītājs dziesmu svētkos var piedalīties tikai vienā līdzīgā sarīkojumā". Tāpēc viņš lūdzis nekavējoties paziņot, kuŗā sarīkojumā V. Avens izšķīries piedalīties, piebilstot, ka „dalībnieku, kas vienā literārā sarīkojumā būs piedalījies, aizstās ar citu rakstnieku LPB sarīkojumā".

Ir zināms, ka V. Irbe pats bija aicinājis vienu rakstnieku piedalīties abos LPB sarīkojumos. Pēc manā rīcībā esošām ziņām, sekojot LPB valdes locekļu protestiem, V. Irbe īsi pirms sarīkojuma savu „ultimātu" atcēlis, bet V. Avenam par to nav ziņojis. Diemžēl, V. Irbe, kas sarīkojumā bija ieradies un apstākļus zināja, nepaskaidroja iemeslus, bet ļāva sarīkojuma vadītājam Ojāram Jēgenam vienkārši konstatēt, ka Avens nav ieradies.

Sestajā septembrī rakstīju V. Irbem, aicinot viņu un LPB valdi „šo lietu tuvākā laikā nokārtot Voldemāram Avenam pieņemamā veidā". Manuprāt bija nepieciešams publisks paskaidrojums par V. Avena neierašanās iemesliem, lai nerastos šaubas par dzejnieka labo slavu. Diemžēl, V. Irbe līdz šim ir klusējis, un tāpēc jutos spiests paskaidrot L. A. lasītājiem un LPB sarīkojuma dalībniekiem.

**Valters Nollendorfs,**
Latviešu rakstnieku savienības priekšsēdis

(Zēl, ka augšējā vēstulē nav minēts, vai V. Avens atbildējis arī uz rakstnieku cēliena rīkotāja V. Irbes lūgumu, nekavējoties paziņot, kuŗā sarīkojumā viņš izšķīries piedalīties? Labāka sadarbība un ciešāks kontakts literātu starpā būtu aiztaupījis arī pūles „šo lietu tuvākajā laikā nokārtot Voldemāram Avenam pieņemamā veidā".)

### LATVIJU LATVIEŠIEM!

Sauklis „Latviju latviešiem" vedina domāt, ka nelatviešiem no Latvijas jāpazūd. Demokratiskajā Latvijā tas tā nebija. Mazākuma tautībām bija sava kultūras autonomija, un viņu pārstāvji sēdēja saeimā. Nebija daudz pārmaiņu arī autoritārās valdības laikā. Tagad gan Latvijā krieviem ir visas tiesības, latviešiem dažas, citām tautībām — nekādas. Sauklis neattaisno sevi arī citās valodās — argumentējot ar krievu ieplūšanu Latvijā. Ko par to lai domā mums draudzīgie vācieši, krievi, žīdi, kas arī dažādos laikos atstāja Latviju un tagad svešumā atbalsta mūsu cīņu pēc brīvības? Vai nebūtu pareizāk teikt „Latviju — latviešu tautai" vai „Brīvību latviešu tautai"? Rietumu demokratiju izpratnē pie tautas pieder arī citu tautību iedzīvotāji, kas kļuvuši par pavalstniekiem un iekļāvušies valsts dzīvē.

Latvijas 1922. gada satversmes tēvi sacīja, ka suverēnā vara Latvijā pieder Latvijas tautai. Šodien mēs sacītu — latviešu tautai, jo tie ir identiski jēdzieni. Latvieši etniskā nozīmē gan ir pats svarīgākais komponents latviešu tautā, bet ne vienīgais. Lieki sacīt, ka šovinisms arī šodien eksistē un nodara lielu kaiti. Piemēram, Izraēla ir konstruēta kā tīra žīdu valsts, un arabiem tur nav vietas, kaut arī tie tur dzīvoja un dzīvo. Dažas Afrikas valstis pēc neatkarības iegūšanas pamanījušas, ka, piemēram, indieši tur vairs nevar palikt, kaut arī dzīvojuši daudzās paaudzēs.

Vai mēs gribam sekot šiem piemēriem? Vismaz svešvalodās mums to nevajadzētu darīt, tas skan nelabi. Savā starpā mēs varam taisnoties, ka tik ļauni nedomājam.

**A. E. Zviedrijā**

### VAI MĒS TOMĒR NEESAM VERGI?

L. A. 24. nov. numura lasītāju vēstulēs kādā vietā lasāmi vairāki mūsu trimdas preses citējumi par „verga dvēselēm" sakarā ar Vairas Freibergas rakstu „Pēcsvētku pārdomas" Nujorkas latviešu laikrakstā. Nepazīstu Vairu Freibergu personiski, bet esmu diezgan daudz dzirdējusi un lasījusi par viņas darbību. Lai pateicība viņai par visu, arī par vēstuli Laika 29. septembŗa numurā. Cik labi, ka ir vēl kāds, kas izteic daudzu tautiešu izjūtas, sevišķi no dziedātāju puses. Paldies! Vai tomēr neesam vergi — vislielākie vergi dolaram? Lai neaizmirstam, ka tauta dzimtenē arvien vēl vergo. Katrs, kas darbu dara, kļūdās, bet kas no kļūdām mācās, arī augšup ceļas. Tikai tie, kas rakājas, kur nevajaga, neko arī neizraks.

**Koŗa dziedātāja** Toronto

### ORGANIZĒTA OPOZICIJA

Vienprātība vienmēr uzskatīta par latviešu sabiedriskās dzīves stūrakmeni. Vienprātība valdījusi arī LNAK darbībā. Padomes sesijās delegāti vienprātīgi pārstāvējuši visus latviešus. Bet vai ir iespējams visus tā pārstāvēt?

Dažos parlamentos ir arī opozicija. Vai LNAK padome nebūtu mūsu parlaments? Īstas, organizētas opozicijas gan tur nekad nav bijis. Varētu jau teikt, ka tos, kas „pareizi" nedomā, nemaz nevajaga latviešu parlamentā. Bet vai tomēr šo izvēli nevajadzēja atstāt vēlētāju ziņā? Ja būtu kārtīga opozicija un tai būtu noteikti plāni mūsu nākotnes darbībai, vai tas nespiestu arī vadītāju grupu likt noteiktākus un reālākus mērķus?

Ja ļaudis visam tāpat turpinātīes pašplūsmē, mums nākošās vēlēšanas vairs nevajadzēs. Šoreiz LNAK padomes vēlēšanās bija 36 kandidāti, nākamreiz varētu būt tikai 30, kas netraucētu ar domu dažādību. Bet ko gan šāda vienprātīga padome pārstāvētu? Visus latviešus?

**Anita Liepiņa** Toronto

*Guna Ikona*

*PĒCLAIKĀ*

*Zibens pāršķeltā*
*un izgaismotā*
*Paradīzes ābola rožaino*
*audu caurspīdībā*
*zib melnās vabolītes —*
*grēka iedīgļu*
*sēkliņas*

*atzīšanās koks —*
*nepildāmo zvērestu skaldītā*
*divtulībā*

*atzīšanas sakne —*
*līdz zaru debess*
*žuburiem*

*pēclaikā*
*dzejas pulsarzvaigžņu puksti*
*dvēseles kontinentos*

*sablīvētās gaismas*
*strāvojums telpā*

## Zinātāji un zināšanu alcēji

OSVALDA LIEPAS RAKSTS PAR TEATRU DIENU SEMINĀRIEM TORONTO

Priekšlasījumu un semināru serija tikko aizvadītajās teātru dienās varbūt nebija tā sarīkojuma daļa, kam vajadzētu pulcināt klausītāju simtus — kas interesētu plašākai publikai. Par šo darbu daļu vēlāk galvas nebija jālauza vērtētājiem, kritiķiem un tiem vērtētāju un kritiķu kritiķiem, kas katrā mākslas un sabiedriskās dzīves nozarē vienmēr gudrāki un pārāki par darītājiem. Un tomēr tā varbūt bija visinteresantākā, visvairāk gaidītā daļa. Nelielam darbinieku sektoram varbūt — pat pati galvenā daļa.

Ka tā tiešām bija, liecināja gandrīz stabilais semināru apmeklētāju skaits. Darbdienas priekšpusdiena vai pēcpusdiena, sestdienas rīts, kāds no izrāžu starplaikiem vai brīdis pēc izrādēm — nevienā no 5 lektoru 7 priekšlasījumiem tas nebija mazāks par 25 — nevienā lielāks par 50. Vai tas daudz vai maz, protams, atkarīgs no iecerēm un viedokļa. Sejas gan neretī mainījās — atbrīvoties no maizes darba 2 dienas pēc kārtas daudziem bija izrādījies par dārgu. Bez tam— citiem tanī pašā laikā jau bija jāgatavojas izrādei vai jāiekārto skatuve, citiem — vēl vai jau jāatrodas ceļā. Kas vien varēja, tomēr bija klāt. Tikai rets vienaldzīgais vai „sava ceļa gājējs" izrādījās palicis mājās.

Tie, kas bija klāt, vispirms bija paši lektori. Tieši vai netieši tie dalījās pieredzē savā starpā. Tad — rīkotāji, izrāžu gatavotāji un devēji, autori un „arī autori", režisori un „arī režisori", tēlotāji, profesionāļi un teātra mākslas mīlētaji, šīs talkas vai citu inscenējumu dalībnieki šeit vai cittur. Meklēdami apliecinājumu vai noliegumu savām atziņām, tie varēja izvēlēties — gūt vienu vai otru. Kādam varbūt atklājās arī viena otra pavisam jauna atziņa, jauna ievirze, izklīda vienas vai otras šaubas. Jo — kur meklējumi, tur šaubas. Un mākslu džungļos vienmēr atklājami jauni ceļi. Agrāk izcirstie aizaug vai kļūst amatnieku pastaigas bulvāri, kamēr dienišķās dzīves mežs vijas biezāks un biezāks. Pārāk bieza apdzīvotība, svaiga gaisa un ūdens trūkums pat trimdas teātriniekam dažkārt liedz saskatīt debesīs gaismas svītru.

Priekšlasījumu ciklu ceturtdienas, 22. novembŗa, pēcpusdienā iesāka Artūrs Rubenis, viesis no Klīvlandes, runādams par tematu Lugas dialogs kā raksturu dramatiskās darbības nesējs. Nolasījis pusduci dialogu, gan no lugām, gan citāda veida sacerējumiem, viņš uzskatāmi un saprotami pierādīja ne vienu vien drāmaturģijas patiesību. Pārrunās oponenti viņam neradās. Ja nākamajā dienā, kad daži runātāji tematam pieskārās citā sakarībā, tomēr izrādījās, ka pāris citu drāmaturģijas patiesību viņš apzināti vai neapzināti bija aizmirsis, priekšlasījuma vērtību tas nemazināja. Mākslā nav sastāvdaļu, ko mehaniski varētu norobežot no pārējām. Saka, ka māksla esot dzīva. Priekšlasījums bija pulcinājis 26 klausītājus.

Pusstundu pēc pirmās sanāksmes beigām, kad uz ielas vēl dimdēja steigas troksnis, bet viesi no Indianapoles un citurienes vēl nebija ieradušies, bijušā Rīgas Dailes teātŗa aktieŗa, tagad bostonieša un režisora Reiņa Birzgaļa priekšlasījumā jau pulcējās 33 klausītāji. Temats — Aktieŗa iekšējā un ārējā tehnika. Lektors nerunāja par tehniku — labi, ja to definēja virspusīgi. Pamatodamies uz pieredzi savos 20 Dailes teātrī nostrādātajos gados, uz vērojumiem Eiropā un Amerikā, sevišķi Bostonā, kur viņam izdevība redzēt Nujorkas ansambļu priekšizrādes, pāri teorijām, skolām un mainīgajiem mākslas virzieniem, viņš par aktieŗa pamatelementiem vispirms izvirzīja

**Ģirts Šteinhards**

**beidzis Broka universitāti ar B. A. gradu filozofijā. Saistījies darbā CIL firmā. Pieder pie korporācijas Talavija.**

talantu, pēc tam — darbu un nepārtrauktu meklēšanos pēc pilnības. Aktierim jāvienojas ar režisoru par tēla raksturu. Tas jāanalizē. Uz skatuves jāsniedz ilūzija, ne natūrāls tēla atveids. Ilūzijas radīšanai kalpo ārējie ķermeniskie un tehniskie palīglīdzekļi: stāvs, izskats, balss, izruna, kustības, žesti, grims, kostīmi u. t. t. Tie jāprot — jāmācās prast lietot. Daudzu, pat lielu un slavenu aktieŗu un aktrišu problēma uz skatuves ir — kur likt rokas. Tām it kā nav „darba". Priekšlasījumu lektors beidza ar atziņu: teorija pelēka, bet dzīves koks mūžam zaļš.

Bija daudz jautājumu — tikpat daudz atbilžu. Pārrunās krietnu laiku veltīja problēmai: kas skatuves mākslā ir profesionālis, kas amatieris, kas diletants. Paši jautāja, paši atbildēja. Problēma tomēr palika neatrisināta. Kā vienmēr, kad par to sāk diskusijas. Māksla tomēr, laikam, necieš atkārtošanos. Kas atkārtojas — vairs nav māksla.

Piektdien, 23. novembrī, rīta priekšlasījums sākās pl. 11. Runāja viesis no Sanfrancisko — režisors Laimonis Siliņš par tematu Teātŗa sastāvdaļas, aizstājot iepriekš izziņoto referātu Ieskats eksperimentālajā teātrī. Īsumā salīdzinājis teātri Amerikā ar teātri tagad okupētajā Latvijā un trimdā, lektors pārrunām izvirzīja 3 jautājumus: 1) vai autoŗu tekstus drīkst labot, 2) vai jāspēlē lēnāk vai ātrāk nekā agrāk un 3) vai teātrim jābūt audzinātājam vai laika kavēklim?

(Turpinājums 18. lp)

**REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI**

Zelta Vārtu Vēstis, 11. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, māksl. Elzas Krimuldenes-Reinvaldes vāka zīmējums, redaktors A. Reinvalds, 44 lp.

Noticiero de los Paises Balticos, Latviešu un igauņu nacionālo fondu izdevums Buenosaires, Arģentīnā, 34 lp.

Zeitschrift fuer Kulturaustausch, Sonderausgabe 1973., Ethiopien, Horst Wedmann Verlag, Tībingā, Rietumvācijā, 244 lp.

# Igauņu iestudējums

Daudzkultūru teātŗu festivālā Toronto daudzo izrāžu virknē mūsu ziemeļu kaimiņi — Igauņu nacionālā teātŗa Kanadā ansamblis reprezentējās ar vairākās valodās tulkotā pazīstamā somu drāmatiķa Mika Valtāri drāmatisko komēdiju Ragana atgriezīsies. Autors ar savu lugu no jauna atgādina, ka somu mentālitāte igauņiem tuva. Tas bija redzams gan režijā, gan raksturu interpretējumā. Autors sauc lugu par komēdiju, bet to var izveidot arī kā drāmu. Darba kodolā saskatāma dziļa nopietnība, iedzīvinot vecu leģendu. — Kāda saslauku kaudze ir cilvēka dvēsele; cik bezpalīdzīga tā ir, ja viņā mostas tumši spēki... Tā saka lugā archaiologs Hannu.

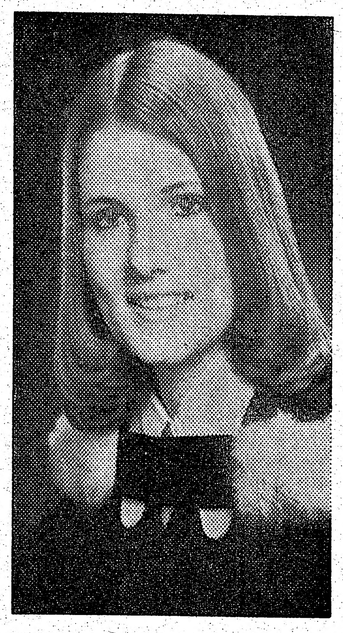

**Daiga Šteinharde**

**beigusi Toronto universitāti ar B.A. gradu vispārējās mākslās un saistījusies darbā satiksmes ministrijas mākslas nodaļā. Pieder pie korporācijas Imeria saimes.**

M. Valtāri — teologam, psiholoģijas fakultātes grada ieguvējam, luga iet pa komēdijas ceļu. Tumšajiem spēkiem un zemapziņai viņš liek jokoties ar lugas personāžu. Visraksturīgāk tas parādās zinātniekā archaiologā Hannu. Dabas un zemes izrakteņu pētnieks ir alerģisks pret vienu no spēcīgākiem dabas spēkiem: elektrību! Un autors joko tālāk.

Zinātniekam ir sieva, kam sava elektrība: izteikti valdzinošā sievišķība. Notikumiem sarežģījoties, zinātnieks saņem īstu dabas spēku triecienu. Nu viņa reize pārvērsties atkritumu kaudzē. Sarežģījumus izraisa jauna aktrise, pazaudējusi laivu un apģērbu ezerā peldoties. Tā noliemj sevi iedzīvināt senā nostāstā par ezera raganu. Pērkona naktī, tuvējā muiža ezera tuvumā bez apģērba, aiz durvīm slēpdamās, tā sauc pēc glābiņa. Tagad tā ievirzās lugas centrālajā tēlā.

Reins Andre ir lugas režisors, igauņiem, zviedriem un latviešiem pazīstams kā reālpsiholoģiskās skolas reprezentētājs. Valtari lugā viņš apvieno reālistisko ar fantastisko, pie tam ticamā interpretējumā; sevišķi attieksmē pret svešādo būtni — raganu, aktrisi, kam ienācis prātā spēlēt leģendāro raganu. Tā klusajā muižā ieradusies ar skaistu miesu un tumšām varām.

Archaiologu tēlo Ernsts Vahi. Režija likusi tam skatīties grāmatā, meklējot izskaidrojumu savādam notikumam; ar otru aci tā likusi sekot krāšņās raganas kustībām. Komiska ir zinātnieka prāta secinājumu nedrošība. Raksturojums ar savu rāmo nostādījumu tomēr iet eksplozijā ar tādu pašu eksaltētu kāri kā jaunekļa Veiko, ko tēlo Tarvo Kass. Tēlojumam ir pirmātnējs spēks. Tarvo Kass spilgtā tēlā izjūt maģisko raganas iespaidu un parāda to krāsainā formā.

Režisors, likdams katram tēlam savdabīgi reaģēt pret raganu, pats tēlo Hannu draugu gleznotāju Kauko. Skopās kustībās, maziem, iezīmīgiem vilcieniem tas rāda mākslinieka attieksmi pret noslēpumaino raganu Birgitu. Gleznotājs izjūt visas gara un miesas reakcijas. — Tam vienalga, vai Birgita ir debesu būte vai pats velns. — Viņš gleznos to un arī skūpstīs. Savdabīgais barons (Heino Velners) atlikušiem spēkiem un vājo sirdi dzenas pēc skaistules, greizsirdīgi kildodamies ar dēlu Veiko. Stūrgalvīgi cietais ziemeļzemes muižnieks — tūliņ nākošā momentā krīt eksaltētā spoku stāstu gaisotnē.

Kalps (Augusts Tombands) ar ievainoto roku aizdomīgs un bailēs meklēdams pa kaktiem noslēpumainos cēloņus savai nelaimei, bija raksturīgs tumšo varu klātienes izjutējs. Silta un mājīga savā tēlojumā ir Ivi Valgre mājkalpotājas lomā.

Krāsaino raksturu centrā ir Birgitas tēlotāja talantīgā Oudi Kalma. Iedzīvodamās raganas tēlā, viņa to iemīļo. Režisors kopā ar tēlotāju veicis augstvērtīgu skatuves tēlu.

Zinātnieka Hannu filozofiju un šaubas par tumšo un postīgo spēku ietekmi polemikā galīgi izrunāt aptur sieva Grēta (Elsa Velnere). Tēlotājai ir līgana gaita, dzirkstīgi smiekli un vijīgas rokas. Hannu teorijas pajūk, jūtot Grētu savā tuvumā, un alerģija pret elektrību neitrālizējas, jūtot Grētas rokas sev ap pleciem. Mika Valtāri savā darbā zina zemes bērnu uzvaru un gaišā spēka varenību.

**Emma Kalniņa-Znotiņa**

## Viļņi, Tīreļpurvs un Debesgulta

TEATŖU DIENAS TORONTO

Indianapoles teātrinieki skatītājus iepazīstināja ar Georga Alchimoviča darbu **Viļņi**, ko Kanadā skatīja pirmoreiz. Tāpat skatītāju priekšā stājās maza daļa no Indianapoles teātriniekim, kas darbojas jau 23 gadus. Iepazināmies arī ar Viļņu režisoru Gvido Burģi. Drāmas notikumi mums tuvi. Lugas darbības fons ir jūŗa. Autora nodoms virzīties simbolikā, kas rūpīgākā lugas apdarē varēja būt iezīmīgāka, arī tēlotāju personu psiholoģijā. Ja autors lugu rakstot būtu sadarbojies ar kādu kompetentu drāmas uzbūves zinātāju, latviešu skatuvei būtu radies diezgan respektējams darbs.

Viļņu izrāde atveda skatītājiem kādu negaidītu dāvanu. Tā bija Ilzes tēlotāja Valda Burģe. Lugas stieptajā, nekoncentrētā darbībā ar galvenā partneŗa Juŗa (Jānis Pūtelis) svaidīgo tēlojumu V. Burģe nezaudē lomas koncentrējumā izteiksmi. Jānis Grants, kaut redzamām talanta iezīmēm, vecā jūŗas vilka lomai par jaunu. Juŗa tēlotājs visgrūtākā lomā vēl par negatavu kā iekšējo sajūtu izteiksmē, tā pavisam prīmārā ziņā skaidras izrunas dēļ.

Mārtiņa Zīverta luga Tīreļpurvs ar savu drāmatisko nostatījumu, sarežģījumiem, kāpinājumiem un savdabīgo atrisinājumu ir paraugs daudziem drāmatiķiem un tēlotājiem. Tīreļpurva centrālais tēls kapteinis Grants nemaldīgi zina savu ceļu savas tautas kaŗotājiem, arī bīstamajā Tīreļpurvā; tur drošu soli uz līgana ceļa zina spert tikai purva pazinējs. Bet Grants pēc ievainojuma saistīts krēslā ar ierobežotām kustībām. Purva ceļus pazīst arī Granta sieva Inga. Autors ar Ingas tēlu dod kādu zīmi: notikumos ceļvede ar savu sirdi ir sieviete.

Lugas centrālā persona Grants (Juris Freijs) Dzintara Pūpēža režijā ir ar labu nostatījumu lugas sākumā. Vēlāk tēlotājs neseko šai raksturīgajai iezīmei un paliek uz vienas līnijas sajūtās un balss toņa stiprumā; viņa izteiksmē nemana atšķirību, runājot par saviem kaŗavīriem vai jaunā virsnieka un tā sievas attieksmju atklājumu. Beigu skatā tēlotājs ievirzās atkal Granta rakstura, dodot izteiksmīgu un viengabalainu momentu, sievai atvadoties.

Jauno virsnieku tēloja Dzintars Pūpēdis ar maz raksturīgām iezīmēm kaŗavīra stājā un runā. Ierodoties Granta mājā pēc briesmu pilnā gājienā pa nepazīstamo purvu, slepeno ziņojumu nesot, zinot ienaidnieku tuvu, gribēdams kaut reizi redzēt kādreiz iemīļotu sievieti — jaunais virsnieks autora devumā ir drāmatisma piesātināts. To tēlojumā neredzēja. Arī vēlākos lugas notikumos nebija vērojama kāda noteikta gribas darbība vai dziļākas emocijas. Traucējoša bija arī biežā stāvēšana ar muguru pret skatītājiem, jo tēlotāja balsij vāja izteiksme un tā vāji sadzirdama.

Ingas lomas tēlotāja Maruta Ludeka abu partneŗu iespaidā arī virzījās vienmuļībā, tikko jaušami vietām izteikdama emociju maiņas. Ja arī loma nav tēlotājai visai piemērota, tad dažās agrāk redzētās lomās tā parādījusi spēju tēlam dot vairāk krāsas.

(Turpinājums 12. lp.)

# LATVIJAS MONĒTAS OTAVAS NAUDAS KALTUVĒ

## DESMITAIS ETNISKĀS PRESES IZBRAUKUMS

(Nobeigums)

Visi ceļi ved uz Otavu, Kanadas galvaspilsētu, kas bija arī Kanadas etniskās preses desmitā izbraukuma galvenais mērķis. Ar saviem 500.000 iedzīvotājiem tā ir daudz mazāka par citām lielajām pilsētām, bet tur ir visas Kanadas politiskās dzīves pulss. Viens no interesantākajiem apmeklējumiem bija Kanadas karaliskā naudas kaltuve (Royal Canadian Mint), ko 1906./07. gadā dibināja Anglijas valdība kā Londonas naudas kaltuves nodaļu, kam vēlāk pievienoja zelta izrakteņu rafinēriju, pārstrādājot un iegūstot tonnām tīra zelta.

Sākumā kaltuve bija domāta Kanadas iedzīvotāju apgādei ar sīknaudu, bet vēlāk to paplašināja, kaļot pēc pasūtinājuma monētas arī citām valstīm, pašlaik apgādājot ar tām 15 valstis. Monētu kollekciju vitrīnās atrodas arī Latvijas 10, 20 un 50 santimu monētas. Naudas kaltuve gadā izkaļ 600 milj. monētu. Metallus kausē elektriskās krāsnīs, izvelmē attiecīgā biezuma plāksnēs un izspiež monētās, pēc kam automatiskās mašīnas saskaita un sapilda maisiņos. Papīra naudu iespiež citā ēkā, bet to apmeklētājiem nerāda.

Pēc lielā trokšņa naudas kaltuvē klusa likās pastaiga pa Kanadas nacionālo mākslas centru, kur klusumā un skaistumā mājo visas daiļas mūzas — teātris, opera, balets, koncerti un gadskārtējie mākslas festivāli, kur ierodas mākslinieki no visas pasaules. Ēkas lielākā un iespaidīgākā telpa ir operas zāle ar 2300 sēdvietām. Tad vēl ir teātŗu zāle ar 900 sēdvietām un 350 sēdvietu studija mazākiem mākslas sarīkojumiem. Studija labi apgādāta katram eksperimentālam uzvedumam. Apmeklējuma laikā bija izdevība noskatīties „Farm Show", ar kuŗu viesojās Toronto „Theatre Passe Muraillio" Paula Tomsona režijā.

Visintimākais ir salons — sešstūraina telpa ar koka paneļiem, kur rīko mazākus koncertus, dzejas skandējumus un pieņemšanas. Kanadas valdība šajā salonā bija rīkojusi pieņemšanu ASV prezidentam Niksonam un Pad. savienības premjēram Kosīginam. Kanadas galvaspilsētas vizitoru un konvencijas prezidents Grēms Frazers un viceprezidents Glens Mūrs šajā salonā pieņēma arī etniskās preses pārstāvjus, īsā uzrunā raksturojot etniskās preses lomu Kanadā. To pašu uzsvēra arī ministrs daudzkultūru jautājumos Dr. S. Haidašs preses pārstāvju pieņemšanā „Skyline" viesnīcā, ko bija izkārtojis ministra sekretārs Stens Martins. Dr. S. Haidašs bija tikko pārtraucis savu Eiropas apmeklējumu, lai piedalītos parlamenta ārkārtas sesijā, ko bija sasaucis ministru prezidents Trudo sakarā ar dzelzceļnieku streiku, kas paralizēja satiksmi visā valstī. Ministrs īsumā paskaidroja valdības daudzkultūru programmu un izteica atzinību laikrakstiem, solot valdības atbalstu, atzīstot to lomu Kanadas dzīvē. Dr. S. Haidašs arī paziņoja, ka izkārtojis apmeklējumu parlamenta sesijā.

Etnisko presi Otavā pārzina šīs preses analizes un pakalpojumu dienesta referents Franks Bells, kuŗa uzdevumā strādā desmitiem etnisko valodu tulku, kas seko preses slejām un gatavo izvilkumus attiecīgām iestādēm. Sarunā ar preses referentu pārsteidza, cik labi viēš zināja, par ko raksta laikraksts Latvija Amerikā, nosaucot arī redaktora vārdu un piebilda, ka baltiešu laikraksti daudz rakstījuši par Eiropas drošības un sadarbības konferenci Helsinkos un tur izraisītiem notikumiem, sakarā ar baltiešu delegācijas apcietināšanu. Visas etniskās preses rakstu detaļas netiek pārtulkotas, tomēr galvenos vilcienos valdība interesējas, ko saviem lasītājiem apgaismo latviešu un citi etniskie laikraksti Kanadā.

Otavas apmeklējumā bija izdevība noskatīties arī sardzes maiņu parlamenta ēkas priekšā, līdzīgu sardzes maiņai pie Bakinghamas pils Londonā. Ceremonijā piedalās ģenerālgubernātora gvarde un kanadiešu grenadieŗu vienības, visi tērpušies sarkanos frenčos ar baltām jostām, melnās biksēs un augstās lāčādas cepurēs. Katrā vienībā ietelp 40 karavīru ar komandējošo virsnieku. Nomainītā sardze aizsoļo uz Rido halli, kur atrodas Kanadas ģenerālgubernātora mītne. Mūsu klātienē kāds no gvardiem karstajā saulē zaudēja samaņu un nokrita. Viņu aiznesa uz nestuvēm, pārējiem paliekot nekustīgi ierindā.

Parlamenta ēka ir Viktorijas laikmeta celtne sešos stāvos, kur bez sēžu zālēm atrodas arī biroji, bibliotēka, vairāku komiteju telpas un parlamenta restorāns, kas publikai slēgts. Ministru prezidenta Trudo darba telpas atrodas parlamenta ēkas austrumu blokā. 1916. gadā ugunsgrēkā izpostīto parlamenta ēku ar 490 telpām atjaunoja, darbus veicot piecos gados. Centrā atrodas Miera tornis (Peace Tower), kas ir 300 pēdu augsts. Tā galā plīvo valsts karogs, bet kad notiek parlamenta sesija, tajā iedegas balta gaisma.

Parlamenta zāle veidota no Kanadas kaļķakmens, ar ozolkoka paneļiem. Šajā telpā 264 Kanadas pilsoņu vēlētie pārstāvji izlemj un pieņem likumus vispārējai valsts labklājībai, nodokļu likumus un naudas piešķīrumus daudzajiem federālās valdības pakalpoju-

(Turpinājums 9. lp.)

**Etniskās preses kopas izbraukuma dalībnieces Otavas naudas kaltuvē pie monētu vitrīnām, kuŗās glabājas arī Latvijas 10, 20 un 50 santīmu naudas monētas.**


**ASTRAS apgādam iznākusi grāmata**
**Bīskaps Jāzeps Rancāns-dzīve un darbs**
**Prof. H. Tichovska redakcijā.**
**Ed Dzeņa zīmējumi, glītā apdarē, 280 lp., cena $7.50**
Saturā: B. Albāts, A. Augustāns, Alfr. Bērziņš, V. Bastjānis, K. Boriss, P. Daugavietis, A. Dīnbergs, Ad. Klīve, J. Klīdzējs, B. Kokins, Rob. Liepiņš, A. Spekke, H. Tichovskis, Ed. Upenieks, Z. Zadvinskis, Fr. Zeps, K. Znotiņš raksta par bīskapa J. Rancāna dzīvi un darbu Latvijas valsts, baznīcas un tautas labā.
Krājumā vēl: P. Jēger-Freimanes, J. Klīdzēja, Dz. Freimaņa, H. Tichovska, K. Raudives, Z. Mauriņas u.c. autoru
**ASTRAS IZDEVUMI.**
Grāmatas dabūjamas latv. grāmatnīcās vai apgādā
**c/o Mrs. Anna Tichovskis**
**P. O. Box 21024**
**Greensboro, N. C. 27420, USA.**

**IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1973. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!!!**
**(Income Tax)**
„Income Tax Act sec 146". atļauj jums, **IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM**, noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un **ATVILKT** šos noguldījumus no jūsu taksējamiem ienākumiem.
Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot **KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (INCOME TAX) IETAUPĪJUMU!**
Piezvanat man vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (**INCOME TAX**) rēķina!
Birojā: 364-8153 Mājās: 757-8669
**Mārtiņš Grimba**
**MONY LIFE**
**2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario**
**Vārds, uzvārds** .....
**Adrese:** .....
**Dzimšanas gads** ..... **Telefons** .....

**Toronto latviešu kreditsabiedrība**
**Latvian (Toronto)**
**491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5**
MAKSĀ
**5½% par noguldījumiem**
**6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem**
**7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem**
Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.
IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.
PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.
Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.
**TĀLRUNIS**
**924-2551**
**924-2552**


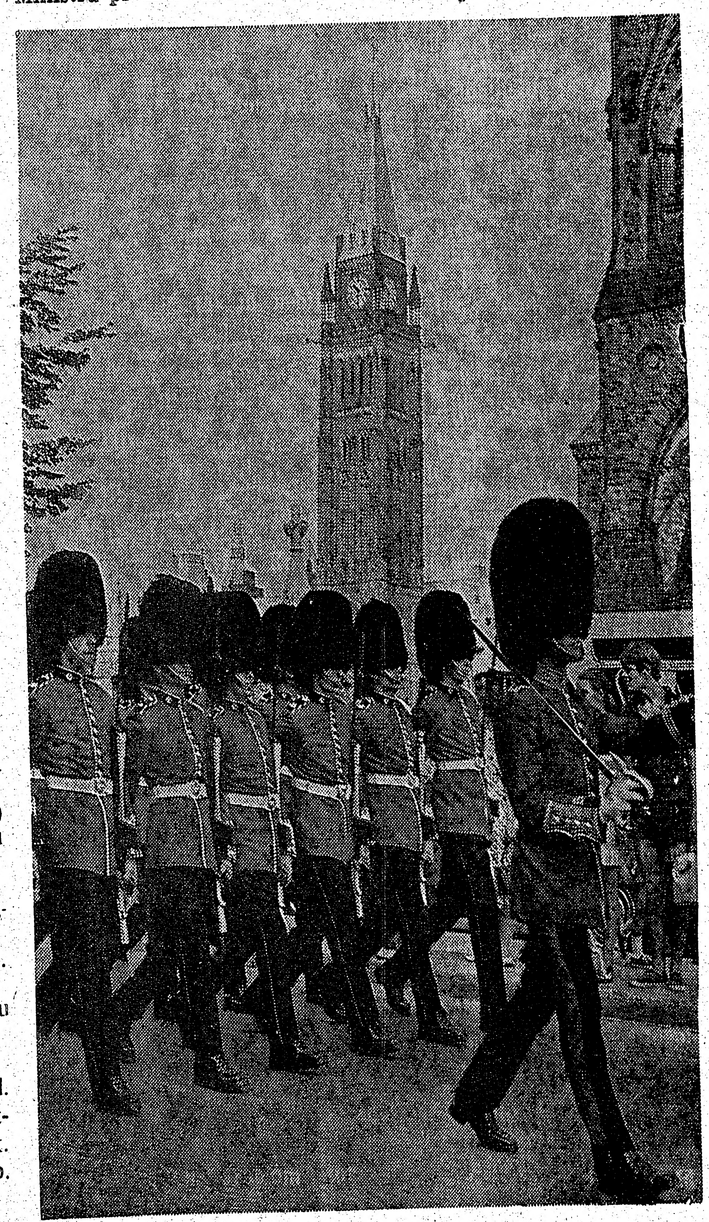

**Sardzes maiņa pie parlamenta ēkas Otavā.**

## Ziemsvētku ieskaņa DV tirdziņā

Kanadas DV tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš 8. un 9. decembrī DV namā Toronto arī šogad bija ļoti labi apmeklēts. Pēc rīcības komitejas priekšsēža un tirdziņa vadītāja A. Šterna vērtējuma tirdziņā iegriezušies ap 2500 apmeklētāju un devis 2400 dol. atlikuma. Lielākais ienākums bijis no mantu izlozes — 1400 dol., bez tam vēl 700 dol. saņemts ziedojumos naudā. Loteriju pārzināja J. Ezergailis un Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne ar bazāra darbiniecēm. Otru lielāko atlikumu devusi virtuve un bufete, kuŗu ar daudzām palīdzēm pārzināja Aina Selga un Vera Bebre. Še netrūka ne zirņu, ne skābu kāpostu, speķa raušu vai citu tautisku ēdienu. Kafijas galdu ar cepumiem, tortēm, miežu plāceņiem, rupjmaizi un burkānu sulu vadīja Ausma Magone. Sevišķu piekrišanu izpelnījās vanadžu ceptās piparkūkas pēc Gaidas Āpšes receptes. Pārdots 410 mārc. piparkūku, kuŗu krājums jau izbeidzās tirdziņa pirmajā dienā.

Labs apgrozījums, ap 2760 dol., no tā par skaņu platēm ieņemts 1260 dol., bijis arī DV grāmatnīcas novietnei, kur netrūka visdažādāko Ziemsvētku dāvanām piemērotu mantu: latviešu literātūra, skaņu plates, Buša un Zālīša ādas izstrādājumi, H. Lapiņa koka plāksnes, Z. Jurševska keramika, R. Auziņas austi plecu lakati, M. Zichmaņa tautu meitu glezniņas un dažādi rokdarbu izstrādājumi.

Tirdziņā šogad par labu apgrozījumu varēja priecāties arī dažādo stendu nomātāji, no kuŗiem rīcības komiteja kopā ieņēma 600 dol. Gleznas bija izstādījusi Mirjama Bērziņa un Elmars Dambergs. Bagātīgu kosmētisko līdzekļu galdu bija iekārtojis „Holiday Magic" kosmētikas ražojumu pārstāvis Ilmārs Helguts. Tirdziņā vēl reprezentējās A. Ķivleniece-Korma ar savu uzņēmuma „Kalupe" glītajām rotām, pirmoreiz bija izstādīti laulības gredzeni ar latviskiem rakstiem. Par tautiskām rotām un dzintara izstrādājumiem bija gādājis arī zeltkalis A. Gugāns. Herta Jaunzeme bija izstādījusi savas keramikas studijas ražojumus. Keramika bija pārstāvēta arī ar Velgas Jansones un Emmas Dzeguzes darbiem. Tirdziņa apmeklētāji uzkavējās arī pie Ievas Eņģeles un Mildas Bolmanes tautiskiem audumiem, kakla saitēm, prievītēm, Almas Miesnieces daudzveidīgajiem tambordarbiem un Olgas Bečas 18 samta spilveniem. Kapara emaljas izstrādājumus latviskos motīvos bija izstādījis Egils Bebris. Pirmoreiz tirdziņā bija apskatāmas Paula Tillinga ražotās ūdensslēpes — „Ski Boys" ar kuŗām var staigāt pa ūdens virsu un arī slēpēt. Īpatnējas bija Ausmas Pukītes dažādu krāsu un formu lietās sveces. Toronto latviešu filatelistu klubs bija iekārtojis Latvijas pastmarku, monētu un ordeņu novietni. Pārdošanai bija arī rakstāmgalda piederumi ar latviešu monētu iestrādājumiem.

Tirdziņu apciemoja Ziemsvētku vecītis, apdāvinot ar saldumiem mazos bērnus, kuŗus bildēs iemūžināja fotografs J. Liģers, nofotografējot abās dienās 32 bērnus.

Tonijas Krūkas zāles dekorējums ar latviskiem karekļiem, svecēm un svētku eglītes mirdzums, apmeklētājiem omulīgi mielojoties ar tautiskajiem gardumiem, iezīmēja līksmu Ziemsvētku ieskaņu.

**V. S.**

**DV Ziemsvētku tirdziņā lielu slodzi uz saviem pleciem iznesa DV vanadžu kopas darbinieces, lai paēdinātu un padzirdinātu 2500 apmeklētāju lielo saimi. Augšējā attēlā daļa šo čaklo darbiniecu DV namā Toronto: A. Magone, A. Plūdone, A. Broka, A. Butāne, I. Ernstsona, E. Miķelsone un Z. Reikmane.** Foto: J. Liģers


DV TORONTO NODAĻAS

# Jaunā gada sagaidīšana

**31. decembrī pl. 8 vak.**

DV namā, 125 Broadview Ave.

Ieejas maksa, iesk. gaildiņu un uzkodas, $6.00.

Pieteikties un galdiņus rezervēt pie Ainas Selgas līdz 27. decembrim, tālr. 759-0460.


## 18. NOVEMBRIS

**ST. PĒTERBURGĀ (FLORIDĀ)**

Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Lamberts, bet svētku dalībniekus sveica Latviešu biedrības, kas aktu rīkoja, priekšniece Dr. A. Siliņa. Akta runu teica ALAs vicepriekšsēdis A. Lejiņš, paziņojot Tautas balvas piešķiršanu Minsteres ģimnazijai. Klātesošos sveica lietuviešu pārstāvis B. Jurgalas, pasniedzot drānā gatavotu Latvijas ģerboni. Priekšnesumu daļā piedalījās soprāns Izolde Pulciņa-Baumane, pianiste F. Andersone, deklamēja A. Tīruma un R. Baumanis, koris A. Priednieka-Kavaras un kokļu ansamblis F. Elksniņa vadībā. Sarīkojuma norisi vadīja A. Tīruma. **I. Š.**

**KLĪVLANDĒ**

Aktu Apvienotās draudzes namā ar svētbrīdi ievadīja māc. K. Briedis, bet atklāja Klīvlandes latviešu biedrības priekšnieks A. Piterāns. Svētku runu teica PBLA Kultūras fonda prdis Dr. V. Klīve, kam sekoja ALAs nopelnu stipendijas izsniegšana uzvarētājiem ASV skolu apgabalos. Godināja brīvības cīņu dalībniekus, katram piespraužot baltu neļķi. Dziedāja vīru ansamblis Tēvzeme E. Stelmaņa un Klīvlandes latviešu biedrības vīru koris J. Ūdra vadībā. Svinīgo dievkalpojumu, kas bija visiem Klīvlandes latviešiem kopējs, Apvienotās draudzes baznīcā vadīja māc. K. Briedis, bet svētrunu teica baptistu draudzes mācītājs U. Ukstiņš. Dievkalpojumu kuplināja vijolnieks P. Briedis un to pabeidza ar Dievs, svētī Latviju. **J. E.**

**GRAND RAPIDOS**

Latviešu skolā pirms mācību sākuma 18. novembrim veltīto svētbrīdi vadīja skolas priekšniece cand. theol. V. Fricsone, kas pēc tam pasniedza ALAs nopelnu stipendijas čeku Ērikam Puriņam, bet Anna Daukste no latviešu katoļu draudzes un dāmu komitejas nodeva 50 dol. ziedojumu skolai. Apsveikuma vārdus teica draudzes priekšnieks O. Jirgensons, Latviešu biedrības priekšnieka uzdevumā B. Maine, M. Grants un skolas vecāku padomes priekšsēde Ruta Puriņa. **V. Z.**

**SADBERIJĀ**

18. novembŗa akts un koncerts bija rīkots vietējā somu zālē. Sarīkojumu ievadīja Sadberijas latviešu ev.lut. draudzes priekšnieks V. Kārkliņš, bet svētku runu teica rakstniece Biruta Senkēviča no Toronto, pastāstot savus picredzējumus šovasar Latvijas apciemojumā. Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne pasniedza Atzinības rakstus vairākiem DV nodaļas biedriem. Dziedāja Toronto vanadžu koris Zīle, diriģējot Austrai Plampei, pēc tam bija saviesīgs vakars. **B. S.**

**MINEAPOLĒ**

St. Paulas latviešu ev. lut. draudzes baznīcā 18. novembri atzīmēja ar svinīgu dievkalpojumu, kāds notika arī Kristus draudzei, kuŗas locekļi pulcējās amerikāņu baznīcā. Pēcpusdienā Mineapoles — St. Paulas latv. ev. lut. draudzes baznīcā notika dziedātajas Antonīnas Vaivodes garīgu dziesmu koncerts, ērģeļu pavadījumu spēlējot Jurim Krafšam. **R. A.**


Danforth — Chester rajonā

**izīrējams**

2 istabu dzīvoklis ar virtuvi.

Zvanīt no plkst. 9 — 10 rītā un no pl. 6 — 7 vakarā.

**Tālr.: 465-8697.**

**LATVIJA**

**AMERIKĀ**

**atsevišķi numuri pērkami**

**HAMILTONĀ**

**Northland Grocery**

**173 Glendale Ave. North**

TORONTO LATVIEŠU PENSIONĀRU APVIENĪBA RĪKO

**ZIEMSVĒTKU ATSKAŅAS**

**28. dec. pl. 1.00 dienā**

LATVIEŠU NAMĀ

Programmā —

*priekšlasījums un deklamācijas;*

*dziedās apvienības sieviešu koris.*

Cienasts — *silta maltīte ar piedevām*

Pašapdāvināšanās — lūdzam ņemt līdz dāvanu apm. 2 dol. vērtībā

Ieeja — ziedojumi, sākot ar 2 dol. Bufetes dzērieni iegādājami atsevišķi.

**VALDE**

O'KEEFE CENTRE

FRONT & YONGE 363-6633

AIR-CONDITIONED

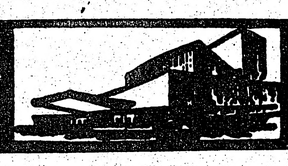

KANADAS NACIONĀLĀ BALETA

izrāde

**The Nutcracker**

Riekstkodis

*Brīnišķīga Ziemsvētku pasaka*

NO 21. — 29. DECEMBRIM

Dienas izrādes plkst. 2, vakara plkst. 7.30

Kase atvērta ik dienas, izņemot svētdienas, no pl. 11 — 9 vak.

**Tuvāka informācija pa tālr. 366-8484 (O'Keefe Centre) vai 363-0228 (īpaši Nacionālam baletam).**

**Agr. Dr. Jānis Zariņš †**

# Kāpēc pārtikas cenas ceļas

Pārtikas cenu celšanās parasti rada pāniku patērētājos. Īpaši tie cilvēki, kās kādreiz cietuši trūkumu, sāk uzkrāt lielus pārtikas vairumus.

Tā kā brīvajā tirgū cenas rēgulē pieprasījums un piedāvājums, tad, pieprasījumam pieaugot, sarūk piedāvājumi. Lauksaimniecībā ražošanas maksimi un minimi nav piepeši manāmi. Tur vajadzīgs laiks. Rezultāts — cenas ceļas. Tanī pašā laikā Rietumu zemju tirgotāji cenšas visiem iespējamiem līdzekļiem paēdināt komūnistiskās zemes, un Kanadā un arī citās brīvās pasaules zemēs tiek iztukšotas visas pārtikas rezerves.

Pārtikas rezerves tirgū rēgulē cenas. Ja pieprasījums aug, cenas ceļas. Ielaižot tirgū daļu rezervju, iespējams cenas noturēt normālā stāvoklī. Par normālu cenu Kanadā uzlūko to, kas piemērota ģimenei ar 5.800 dol. gadā un lielāku ienākumu.

Tā kā beidzamā laikā rezerves izbeigušās, pārdodot preces komūnistiem, tad cenu rēgulēšana vairs nav valdības rokās.

Kanadā līdz šim bija lētākā pārtika visā pasaulē. Kāpēc? Tāpēc, ka vienmēr bija lielas rezerves. Rezerves gan radās tāpēc, ka nebija tirgus. Šinī gadījumā tam nav nozīmes. Ja valūta grib pastāvēt un polītiķi gādāt par savu vēlētāju labklājību, viņiem rokās jātur cenu rēgulētāji — proti, rezerves.

Vācu izdevums Spiegel raksta, ka 1973. gads brīvajai pasaulei bijis ļoti drausmīgs. ASV, Kanadas, Austrālijas, Argentīnas un Jaunzēlendes pārtikas noliktavas bijušas tik tālu iztukšotas, ka, ja krievi uzbruktu, līdz nākamai ražai, t. i., nākamajam septembrim, iestātos bads vārda tiešā nozīmē. Tanī pašā laikā krievi Sibirijā uzkrājot milzīgas pārtikas rezerves. Kaut gan vēl šodien Padomju pilsonim ir jāstāv rindā pēc dienišķā uztura, kara vajadzībām tā ir pietiekami.

Otrs nenormālās cenu celšanās iemesls ir lauksaimnieciskā ražošanas potenciāla samazināšanās. Pirmkārt, šeit jāmin apstāklis, ka lauksaimnieki atstāj nabadzīgākās augsnes atmatā un cenšas iegūt savā īpašumā ražīgākās augsnes. Rezultātā patērētājam jāmaksā par cenu starpību starp bagātām un nabadzīgākām augsnēm.

Pašlaik Kanadā ir divdesmit četri miljoni akru labas auglīgas augsnes, kas atrodas labos klimatiskos apstākļos. Pilsētu straujā attīstība un izplešanās uz katriem tūkstoš jauniem pilsētu iedzīvotājiem atņem 300—1200 akru auglīgas augsnes. Ja divtūkstošā gadā Kanadā dzīvos trīsdesmit pieci miljoni cilvēku, tad 19 miljoni no tiem dzīvos pilsētās. Pilsētu attīstībai tiks paņemti 6,5 miljoni akru zemas kvalitātes augsnes un 15 miljonu akru auglīgas augsnes, derīgas lauksaimniecībai. Tas nozīmē, ka 2000. gadā būs palicis pāri 17,5 miljoni akru auglīgas augsnes un 9 miljoni akru sliktas augsnes. Ja tā turpināsies, tad 2030. gadā visa auglīgā zeme būs izlietota pilsētu būvēm. Ko tad?

Dabiski, ka šie apstākļi nākotnē ietekmēs arī pārtikas cenas. Lauksaimniecībā pārkārtojumi nevar tik ātri notikt. Parasti paiet divdesmit gadi, iekām patērētājs redz rezultātus. Ja viņš šinī periodā nomirst, tas atstāj šo pasauli ar rūgtumu, pārmetot, ka valdība neko nedara.

Runājot par valdības polītiku, gribu paskaidrot, ka laikā, kad mēs, latvieši, ieradāmies Kanadā, valstij un polītiskām partijām noteiktas lauksaimniecības polītikas vispār nebija. Lauksaimnieks bija spiests pats pēc sava saprāta ražot un pārdot. Ja viņam laimējās — labi. Ja ne — „just too bad". Tuvojoties septiņdesmitiem gadiem, šī nenoteiktā lauksaimniecības polītika radīja stāvokli, kas Kanadas lauksaimniecību veda pretim sabrukumam. Lai to novērstu, valdība iejaucās lauksaimniecības produktu ražošanā un tirdzniecībā.

Provinču valdības, kam Kanadā pieder zinātniskie un padomšanas institūti, sāk rosīgi darboties. Nodibinājās lauksaimniecības speciālistu institūts, kas darbojās līdzīgi medicīniskiem institūtiem, vienīgi ar starpību, ka tie ir provinču algoti, ne privāti.

Nākašais iemesls ir cilvēces vairošanās. Tā kā par šo jautājumu jau esmu rakstījis un presē par to katru dienu diskutē, tad šoreiz atturēšos par to runāt. Skaidrs, ka arī tas ietekmē cenas un 2000. gadā var sagaidīt badu. Protams, zinātnieki dara un darīs visu, lai ar jaunu pārtikas avotu atrašanu un izmantošanu novērstu badu. Vai tas izdosies? Lai šis jautājums paliek atklāts.

Vēl ļoti svarīgs faktors cenu rēgulācijā ir transports un starpniecība. Pārtikas preces, kas ražotas piemērotas augsnes un klimatiskās joslās, jāpārvieto uz vietām, kur šo preci neražo. Starpība ir, vai minētā prece ceļo simt, tūkstoš vai trīs tūkstoš jūdzes.

Lai izlīdzinātu ražoto preču cenu visā valstī, lielākā daļā brīvo valstu transportu institūtos pastāv tā saucamā cenu izlīdzināšanas polītika. Kanadā to īsteno tikai beidzamā laikā. Atkal rodas jautājums, kas segs šo izlīdzinājumu izdevumus? Atbilde vienkārša — patērētājs. Starpnieks, izmantodams patērētāja pāniku, izmanto izdevību iebāzt savā kabatā lieku dolaru.

Te vēl jāpiemin viens apstāklis. Pārtikas atkalpārdevēju veikalu uzturēšanas izdevumi ir sasnieguši jau tādus apmērus, ka tie tālāk vairs nevar iet. Ja to augšana turpināsies, samazināsies pirktspēja. Rezultātā šie veikali bankrotēs. Šinī ziņā pašlaik stāvoklis ir tirgū tik un tā. Vienīgais glābiņš ir ražošana. Tirgū jābūt tik daudz preču, lai nauda tiktu izlietota. Kā to panākt? Atbilde vienkārša: valdībai jāatbalsta ražošana. Jāražo tādas preces, ko cilvēki pērk. Lai to panāktu, naudas ierobežojumi ražošanas ziņā jāatceļ, bet jāierobežo tās ieplūšana pircēju rokās. Rezultātā algu kontrolei jānāk pirms cenu kontroles.

Vai tas iespējams, kamēr pastāv strādnieku ūnijas, ir cits jautājums. Kad tirgū naudas paliek mazāk, cenu kontrole ir vienīgā atbilde.

**Redakcijas piebilde:** Augšējais agr. Dr. J. Zariņa raksts par šo tagad tik aktuālo problēmu saņemts tikai dažas dienas pirms autora pēkšņās nāves Toronto, un tas ir pēdējais, ko viņš sniedzis mūsu laikrakstam.


Iznākusi

*T. Puisāna grāmata*

**NOGRIMUŠĀS JAUNAVAS MANTOJUMS**

Cena $5.00

Dabūjama grāmatnīcās un apgādā
JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS
8013 Craig Dr., Wonder Lake, Ill.

**Dāvināsim latvisku dāvanu Ziemas svētkos!**

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu uz vienu gadu, sākot ar š. g. 22. decembŗa numuru

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

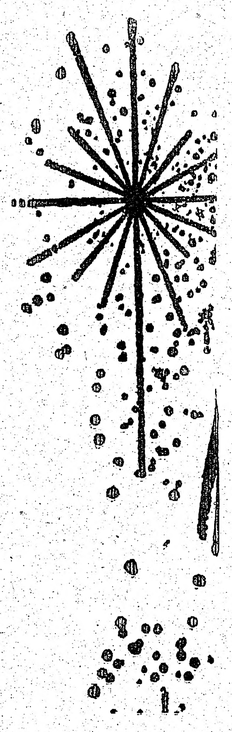

*Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9*

*Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $15.- gadā.*

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

☐ Jauns pasūtinājums
☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.

Kopā nosūtu $.....

**Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU**

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

**INTERTRADE EXPRESS CORP.**

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

**INTERTRADE EXPRESS CORP.**

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

**PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA**

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

**Speciālā rubļa vērtība ir $2.70**

**ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.**

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

**PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530**

**Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde**

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

| | Cenas US $ |
|---|---|
| **Zhiguli Vaz 2101** | **$3627.00** |
| **Jaunais, uzlabotais (Export Model)** | |
| **Zhiguli Vaz 2103,** | **$4156.00** |
| **Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)** | **$3997.00** |
| **Moskvitch 412 IE** | **$3677.00** |
| **Moskvitch 408 IE** | **$3381.00** |
| **Zaporochets Zaz 968** | **$2318.00** |

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī

DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

**Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.**

**Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana**

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

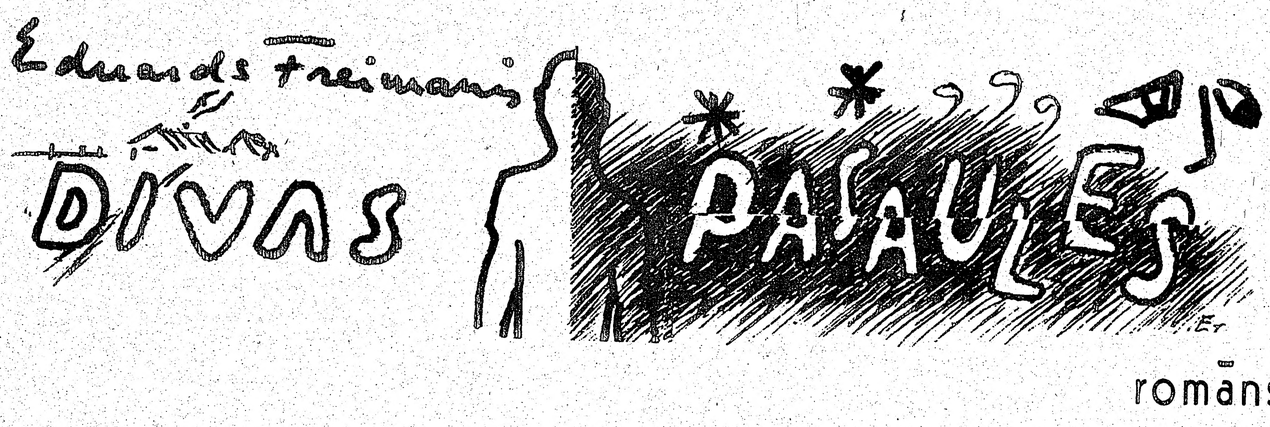


romāns

(12. turpinājums)

„Iesim, Iris, atpakaļ uz mūsu skolu; ļauj man apsēsties uz trepēm draugu pulkā. Vēl drusku laika līdz zvanam.

Tur ir Valdemārs Pūris; arī jaunsaimnieka dēls — tāpat kā es. Arī viņš ir steidzies uz divriteņa; nobraucis divreiz gaŗākas jūdzes par manējām. Pretī pastiepjas Jāņa Zvirbuļa brūnā, sastrādātā roka. Nemanu tās raupjumu, jo arī manējā ir kā priedes miza. Bet ierēdņu un namsaimnieku dēli sniedz runču ķepiņas, un es tās saspiežu kā lielīdamies. Artemids Ērglis turas vienaldzīgs — viņš pārstāv pilsētas uzfrizēto, nobriedušo jaunatni. Esmu vismaz gadu vecāks par biedriem, jo tēva aiziešanas dēļ man skola aizkavējusies. Bet Artemids neslēpj, ka mani vērtē par atpalikušu zemnieku. Johans Vanags ir ēnā audzis kartupeļa laksts. Cauru vasaru viņš metis šķēpu un trenkājis kājbumbu, lai kaut cik uzaudzinātu muskuļus. Arvīds Eldmanis, šodien atkal izbēdzis no mātes lutināšanas, ir saulē apcepis, no krējuma un pankūkām apvēlies un nedrošs par savu vīrišķību. Citiem aizmugurē palicis Ernests Audiņš — labākais skolnieks visā ģimnazijā. Miers un labvēlība viņam pil no acīm. Viņš ir baltākais no visiem — it kā zem ādas nebūtu miesa un asinis, bet krējumā iemaisīts svaigs un rūpīgi nosūkalots biezpiens. Jaunākais klasē, viņš prātā ir pieaudzis vīrs. Laikam šovasar kādu grāmatu simtu saurbis. Pa jokam vien pus pasaules ģeografijas izstudējis, ar pastmarku kollekcijām niekodamies. Ar Ernestu esam labākie draugi klasē.

Mums gaŗām aizlido pulciņš meiteņu. Neskatās uz šo pusi, tomēr redz mūs visus. Vienīgi Rietiņu Maija — aizvien dūšīgā pulkā — mums uzsauc labrīt. Nesaprotam lāgā, vai tas īsts sveiciens vai ķircinājums.

Kāds no mūsējiem Maijai atsaucas, bet es turos kluss. Caur acu kaktiņiem vēroju tevi — kā tu līgo blakus Maijai — vieglām zīlītes kājām — jaunās kurpēs ar neatļauti augstiem papēžiem. Viena matu pīne tev pār pleciem, otra uz krūtīm. Neklausos draugu valodās; man vēl jānozog kāds skats, pirms pazūdi aiz akaciju žoga.

Uzreiz Arvīds paceļ pirkstu un duŗ pret lācīgu puisi, kas citiem pazudis dārza nomalē:

„Re', kur Usmas laivinieks!"

Artemids iesmejas, Johanam smīniņš nepadodas, Ernests ir nokaunējies, bet pārējie grib iztikt ar vienaldzību. Vienīgi es salecos, un mēle sprūk vaļā:

„Kas tev teica, ka viņš no Usmas? Kāpēc viņš laivinieks?

Arvīdam jautrība nodziest, bet viņš turas uz savas braucēja bukas: „Uzvalks no vecmātes darbnīcas; pats pluncīgs kā pāraudzis teļš."

„Biji meistars tai darbnīcā, ja tik labi zini?" man balss ir piesātināta ar žulti.

Pēc brīža Arvīds saprot, ka labāk grumbuļus nolīdzināt:

„Mums — vecākajiem — jādomā par pirmgadnieku izskatu. Bet man vienalga, kādi āpši kuŗo kaktu piesmirdina.."

„Pēc pieci minūtēm lūgšana," atgādina Ernests. Ķīviņš pārtrūkst, un biedri ir atviegloti. Aizskrien, it kā bēgtu no krusas mākoņa. Vienīgi es eju nopakaļus, smaguma paliekas pievākdams. Esmu gauss nopurināties, lai izdedži nobirtu un vairs negrauztu.

Pēc stundām nespēju pagriezt savu tērauda kumeļu uz māju pusi, kamēs neesmu izrunājies ar tevi, Iris. Zinu: tu iztīrītu no manis izdedžus, ārdus un atbalsis, lai vismaz vakara gaismā būtu tīrs un varētu sadzirdēt savas pilsētas un savu lauku simfoniju.

Kumeļš sadraudzējas ar manu vāju bu un ienes mani pilsētas parkā. Nu lieki gremzties. Noripinu savu pienākuma apziņu lejā pa Rantas krastu, un tā noplunkšķ ūdenī. Uzskrienu tai kalniņā, no kuŗa var redzēt meiteņu kopmītnes durvis. Aizslēpies aiz krūma, sagaidu nācējas un izvadu gājējas.

Kur tu kavējies? Varbūt esi jau savā istabā, izmaini ar draudzenēm vasarā uzlasītos jokus, rindo plauktā grāmatas un tualetes niekus?

Nē! Tu esi vēl ceļā! Kāda Dieva svētīta kavēšanās! Kā vālodze tu uzlaidies uz Pēča upītes tilta. Mans skats tevi satveŗ reizē varmācīgi un maigi — kā vanags un kā sauli piedzēries vēja vilnis.

Izlavījos no parka un uzķeŗu to ielu, pa kuŗu tev vajadzētu nākt. Minūti eju it kā sevī ievilcies, tad palūkojos atpakaļ. Tu saņem manu skatu un pārlej to ar smaidu. Laikam nekā neesmu noslēpis ar savu spēli.

Kā zirņu sieku nobeŗu tev priekšā stāstu par šīrīta ķīviņiem ar brāli un ar Arvīdu.

„Rau', kur žogmalē nātru dārzs," tu smejies. „Iemet tanī savu nastu — zem nātrām viss ātri sapūst."

„Savu muļķību nevar tik viegli aizmest."

„Ko nu katru nieku par muļķību uzpušķo! Arvīds ir pāvs — tādus der paplūkāt."

„Bet kas man no tā tika?"

„Vai vienmēr kas jāiegūst? -Dažreiz visgudrākie nobirst zaudētājos. Ir cilvēki, kas var atļauties zaudēt, kas uzdrīkstas zaudēt. Ja gremzīsies kļūdu dēļ, tu saruksi par punduri. Punduŗi visbiežāk iedomājas, ka ir milži. Uzmanies, Gunti, ka tev nepiesitas milžu manija — tā tev nozags visus vitamīnus, kas vajadzīgi augšanai."

„Atkal esi iebridusi tālos, svešos laukos," es saku, nesaprazdams, vai tu glaimo vai nopel.

Tu ļauj, lai mani vārdi paskrien gaŗām, un turpini:

„Dabiski, ka cilvēks atsaucas nejēdzību izaicinājumam vai arī iekrīt nejēdzību slazdos. Cilvēks, kam sirds, runā caur sirdi — tāpēc nezūdies!

„Angļi neuztraucoties nekad; prāta vēsums viņiem uzcēlis pasaules dižāko karaļvalsti."

„Tu neesi anglis! Latvietim sirds nav iecistējusies. Viņiem ir karaļvalsts — mums ir dainas. Turklāt: netici visam, ko angļu valodas skolotāja stāsta."

„Tava pārliecība atveldzē kā etiķa sūknis karsonī. Tomēr drusku vēl der strīdēties vīrišķības saglabāšanas dēļ, lai tev neliktos, ka esmu balons, kas turas augstu, bet pārdurts saplok steidzīgi:

„Nu — viņiem ir Šekspīrs, Miltons, Braunings."

„Bet mums ir Rainis, Skalbe, Čaks!"

„Kas ir Rainis un Skalbe? Un Čaks! Par viņu priecājas Sarkandaugavas vienaldzīgie!"

„Rīt nebūs pastardiena; vēsture pēdējo kritiku nav uzrakstījusi. Mūsu tauta nav apklususi — vēl ilgi neapklusīs. Runās no sirds, dziedās no sirds. Nebēdā, Gunti, par savu sirds valodu, ja arī kādreiz runādams iebrauc grāvī."

Aprimstu. Ar klusēšanu vēl varu turēties sava vecuma pakāpē. Gribas katru tavu vārdu iesaiņot un noglabāt savu vērtību kambaŗos. Apstājos un ar skatu ieeju tevī. Tu brīnies, samulsti, nosarksti. Manī aizdegas vēlēšanās tevi satvert un noskūpstīt — nevis kā meiteni, ko mīļo, bet kā vecāko māsu, kas nupat uzlikusi brālim galvā Jāņu vainagu un aicina viņu līgot līksmu ļaužu pulkā. Bet saules rotājumā mūs tālu var redzēt, esam uzkalniņā pilsētas vidū un — un es tevi vēl nekad neesmu skūpstījis.

5.

Laikā starp pusdienām un vakariņām pulksteņa rādītāji šķiet ierūsējuši. Daži slimie guļ uz grīdas vai snauž uz krēsliem; citi kravājas ar kartīm, līdz nosmok stulbumā. Viens otrs meklē sarunas, bet ko lai cietumnieks stāsta slimam biedram? Dzīve sažuvusi. Piedzīvojumu bijis maz; katrs sīkums reižu reizēm pārcilāts, izārdīts gabalos, atkal sadiegts kopā un iemests atmiņu krāmos. Cietumā pat lielākajiem patmīļiem apnīk pašiem sevis.

(Turpmāk vēl)

# TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja draudzes koŗa eglītes vakars 8. dec. baznīcas sarīkojumu zālē bija pulcinājis 60 dalībnieku — koristus līdz ar piederīgiem. Vakaru ievadīja māc. J. Cālītis ar svētbrīdi, kopīgi nodziedot Ziemsvētku dziesmas, klavieŗu pavadījumu spēlējot Editei Timermanei, kas arī pavadīja solistu priekšnesumus. Programmas daļu vadīja koŗa priekšnieks V. Kleperis. Baritons Alberts Vītols nodziedāja 3 dziesmas, deklamēja Lija Pone — Valdas Mooras „Ziemsvētku vakarā", Andreja Eglīša „Es tēvu zemei noliecos" un Saulieša „Svētvakarā". Čellists Juris Ķeniņš atskaņoja trīs solo, bet N. Žukova stāstīja savu atmiņu stāstu „Priekšsvētku laiks Rīgā — Grīziņkalnā". Koŗa eglītes vakarā piedalījās arī māc. Ā. Čops. Koristes — R. Gailes vadībā — bija klājušas svētku galdu ar cūkas šņukuru, zirņiem, pupām un svētku cepumiem.

● Māc. A. Briedis 8. decembrī vadīja funerālijas Sv. Džemsa krematorijā 5. decembrī ar ļaundabīgu audzēju General slimnīcā mirušam 78 gadu vecumā Robertam Bērziņam. Viņš Latvijā strādājis Slokas papīrfabrikā par galveno mechaniķi. Pēc iecelošanas Kanadā līdz pensionēšanai strādājis Gray Coach autobosu sabiedrībā par mechaniķi. Aizgājējam Toronto paliek dzīvesbiedre Aleksandra un dēls Normunds, pazīstams mākslas fotografs kanadiešu un amerikāņu žurnālos, bet Londonā, Ontario, meita Irma ar ģimeni un trīs mazbērni, kā arī radi Latvijā.

● Latviešu nama valde un dāmu komiteja Jaungada sagaidīšanu rīko 31. decembrī pl. 8 vakarā Latviešu namā. Spēlēs E. Bones kapella līdz pl. 2 rītā. Bufete ar atspirdzinājumiem. Galdiņi iepriekš rezervējami Latviešu nama birojā vai pa tālruni 922-2931; ieejas kartes: kungiem 7 dol., dāmām 6 dol., studentiem un pensionāriem 4 dol. iegādājamas Latviešu nama birojā līdz 25. decembrim.

● TLTA sestdienas ģimnazijas 20 darbības gadus atceroties, ģimnazijai nodoti šādi ziedojumi naudā: Toronto latviešu kreditsabiedrība 1000 dol., Toronto latviešu biedrība 50 dol., TLB dāmu komiteja 400 dol., Daugavas Vanagu Kanadas valde 100 dol., Toronto korporāciju kopa 25 dol., Austrumu draudze 20 dol., Studenšu korporāciju kopa 25 dol., rakstniece Biruta Senkēviča 20 dol., ar ko atpirkusies no Ziemsvētku sveicieniem, skolotājs Elmārs Bērziņš 5 dol., aktrise Milda Bērziņa 20 dol. un A. Kārkliņa 20 dol. Ģimnazijas 20 gadu atceres sanāksmē ģimnazija prof. Paula Jurēviča esejas Pretstatu pasaule pasniedza Toronto latviešu tautas austskolas vadītājam A. Šudmalim, kasierim K. Priedītim un LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežakam. Ģimnazijas direktrise V. Slaviešа visiem labvēļiem sirsnīgi pateicas.

● Latgaļu kultūras dienu rīcības komitejas sēdē 2. decembrī kopā ar Kanadas latviešu katoļu apvienības valdi un Toronto katoļu vienību piedalījās 14 amatpersonu katoļu apvienības valdes priekšnieka S. Gabrāna mājā. Pieņēma pārskatu par Latgaļu kultūras dienām no 6.—8. oktobrim un rīcības komitejas darba izbeigšanu. Atlikumu ap 600 dol. apmērā sadalīja, piešķirot 200 dol. katoļu vienības jauniešu pulciņa kultūrālo mērķu sekmēšanai, bez tam vēl vairākus mazākus piešķīrumus atvēlēja katoļu periodisko izdevumu publikācijai, paturot mazāku summu kā rīcības kapitālu nākamo kultūras dienu sarīkošanai. Rīcības komitejas priekšsēdim Zepam par veikto darbu pasniedza Nameja gredzenu zeltā. Ierosināja izdot latgaļu kultūras dienu atceres grāmatu un nolēma izsūtīt aptaujas kultūras darbiniekiem atsauksmei. Dainis Ķivlenieks Kultūras dienu norisi uzņēma skaņu lentē. Skaņu lentes viena kopija paliek Kanadas katoļu apvienības archīvā, bet otra nosūtīta Vatikāna raidītājam latviešu valodas raidījuma vadītājam S. Kučinskim pārraidījumiem uz Latviju, bet trešā skaņu lente mākslinieka Jāzepa Lāča mozaīku darbu galerijā Rietumvācijā, ko apmeklē ciemiņi no Eiropas.

● Queensway slimnīcā 10. decembrī ar sirdstrieku 73 gadu vecumā pēkšņi miris bijušais Latvijas armijas virsnieks Nikolajs Lideks. Viņš Toronto atstāj dzīvesbiedri Almu, meitu Lidiju, znotu O. Ivanu un mazmeitu Daci, bet Latvijā brāli ar ģimeni.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē ceturtdien, 6. decembrī, Latviešu namā ap 130 apvienības biedru noklausījās prāv. Dr. B. Kokina referātu „Aizkapa dzīves noslēpums", apskatot dažādu reliģiju uzskatus par aizkapa dzīvi, ka dvēsele atdzimst no jauna cilvēkā, puķēs, kokos vai pēc cita ticējuma — zvēros. Pēc referāta sekoja parastās nodarbības, apvienības sieviešu koris gatavoja Ziemsvētku sarīkojumam paredzētās dziesmas. Nākamā kārtējā sanāksme 13. decembrī R. Roze referēs par Zemgali un Jelgavu.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja palīdzības darbam Eiropā, Latvijā un Kanadā atvēlēja 500 dol., šinī summā ieskaitīti ziedi, augļi un grāmatas slimnieku, vecu un neredzīgu ļaužu iepriecināšanai.

● Austrumu draudzes dāmu komiteja piešķīrusi Ziemsvētku palīdzībai 315 dol. Eiropas un pašu draudzes locekļu grūtdieņiem.

● Daugavas Vanagu klubs būs atvērts 24. decembrī no plkst. 12—6 vak., bet Ziemsvētku dienā, 25. decembrī, slēgts. 31. decembrī klubs būs atvērts no pl. 12—1 rītā. Jaungada dienā, 1. janvārī slēgts.

● Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais tējas vakars 19. janvārī Tartū kolledžā, 310 Bloor St. W. (ieeja no Madison Ave.).

● Jau otru gadu Toronto transitkomisija (TTC) apsolījusi izīrēt publiskos satiksmes līdzekļus Jaungada vakarā, 31. decembrī, no pl. 8 vak. līdz 4 rītā McGuinness degvīna uzņēmumam, kas pagājušā gadā samaksāja 377.000 brīvus braucienus TTC satikmes līdzekļos, arī pazemes dzelzceļu. Jaungada naktī TTC palielinās satiksmes līdzekļu skaitu, jo sagaidāms, ka daudz publikas izmantos brīvos satiksmes braucienus. Toronto atcelti gadskārtējie Ziemsvētku ilumināciju apskates izbraukumi, jo enerģijas krizes dēļ Ziemsvētku apgaismojumi varētu būt samazināti. Pagājušā gadā 11 dienu izbraukumos piedalījās tikai 799 pieaugušie un 110 bērnu.

● Māc. I. Gaide salaulājis Kristīni Inesi Kiesneri ar Lenu Redžinaldu Hučingu.

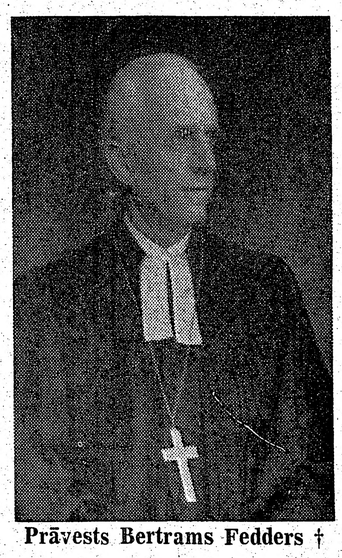

Prāvests Bertrams Fedders †

## Miris prāvests Bertrams Fedders

Pēc pārciestas smadzeņu trieka Toronto „Western" slimnīcā 5. decembrī 80 gadu vecumā miris prāvests Bertrams Fedders. Pēc iecelošanas no Anglijas 1963. gadā Kanadā viņš visu laiku strādāja Sv. Andreja draudzes svētdienas skolā par skolotāju, kā arī vadīja svētbrīžus skolas sarīkojumos, bet viņa galvenā interese bija pievērsta rakstniecībai. B. Feddera raksti parādījušies galvenokārt mēnešrakstā „Ceļa Biedrs". Nelaika dzīvesbiedre Emīlija mirusi priekš diviem gadiem Toronto. Aizgājējam paliek meita Marianna un znots Jānis Šteinmanis, mazdēli Bertrams un Jānis, mazmeita Ligita un divi dēli ar ģimenēm. Prāvestu B. Fedderu pēdējā gaitā 8. decembrī no Sv. Andreja baznīcas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. Ā. Čops. Goda sardzē pie šķirsta stāvēja korporācijas Lettonia locekļi. Sv. Andreja draudzes priekšnieks R. Roze draudzes vārdā nolika vainagu un draudzes svētdienas skolas vadītāja A. Cēbere — ziedus. Korporācijas Lettonia vārdā atvadījās I. Alksnis, bet no Toronto korporāciju kopas sen. V. Miklašēvics. —ls—

## Kārlim Purmalam 70 gadu

Šajās dienās uz 70 dzīves gadiem atskatījās Daugavas Vanagu Mēnešraksta redakcijas loceklis un izdevuma tehniskais redaktors Kārlis Purmals, kādu pienākumu veic kopš 1969. gada. Jubilāra lielais nopelns ir Daugavas Vanagu organizācijas nodibināšana Kanadā, būdams DV Kanadas valdes pirmais priekšsēdis. Gavilnieku jubilejā apmeklēja DV KV priekšsēdis E. Krūka ar dzīvesbiedri Toniju, sveicot no Kanadas valdes un pasniedzot velti. Par nopelniem DV organizācijas darbā K. Purmals viens no pirmajiem saņēmis augstāko apbalvojumu — DV nozīmi zeltā.

Kārlis Purmals dzimis 1903. g. 18. novembrī Zemgalē. Latvijas kara skolu beidzis 1929. gadā, skolas laikā kā kadets savā kursā sasniegdams augstāko dienesta pakāpi: kadets virsseržants. Pēc skolas beigšanas virsnieka tērpu nesis līdz Latvijas okupācijai 1940. gadā, ko atkal uzvilcis, sākoties kara gājienam pret austrumiem. Par nopelniem apbalvots un paaugstināts kapteiņa dienesta pakāpē.

Kopš 1949. gada jubilārs dzīvo Kanadā, vairāk nekā 10 gadus vadīdams savu saimniecību „Latviešu apriņķī", pēc tam pārceloties atpakaļ uz Toronto un visu laiku palikdams uzticīgs DV organizācijai kopš tās dibināšanas dienām Cēdelgemā. Ilgus gadus bijis arī DV centrālās valdes loceklis.

Kārļa Purmala vārds žurnālistikā nav svešs ne vien kā DVM redaktoram, bet arī kā grāmatu recenzentam un kritiķim. Viņa interese par preses darbu izpaudusies jau jaunības gados Latvijā, būdams karavīru laikraksta Latvijas Kareivis līdzstrādnieks, tāpat neliegdams savu atbalstu tagad Latvijai Amerikā. Lai vēl daudz baltu dieniņu centīgajam DV organizācijas un preses darbiniekam! Rd.

Kārlis un Milda Purmali

pēc ierašanās Kanadā 1949. g. Milda Purmala uz 70 dzīves gadiem atskatījās 29. oktobrī.

## LITERĀRĀS SACENSĪBAS REZULTĀTUS PAZIŅOS 26. JANVĀRĪ

1973. gada Latviešu kultūras dienās Kanadā Latviešu nacionālās apvienības toreizējais kultūras nozares vadītājs un tagadējais Latvijas konsuls Toronto Dr. E. Upenieks paziņoja literāras sacensības ar godalgām 1750 dol. kopvērtībā. Pirmā godalga paredzēta 1000 dol., otra 500 dol. un trešā 250 dol. Sacensībām žūrijas komisijai novērtēšanai iesūtīti 19 dzejas un prozas darbi no ASV, Kanadas, Eiropas, Austrālijas un Jaunzēlandes. Žūrijas komisijas priekšsēdis ir Dr. E. Upenieks, locekļi — Dr. H. Tichovskis un J. Bičolis (ASV), J. Andrups (Anglija) un L. Zandbergs (Kanada). Sacensības rezultātus un LNAK literārās sacenības pirmos laureātus paziņos, atklājot nākamās latviešu kultūras dienās Toronto 26. janvārī.

## Visas stipendijas iemaksājamas Minsterē

Latviešu centrālā komiteja Vācijā, Minsteres latviešu ģimnazija un skolēnu internāts Rīga pateicas visām latviešu organizācijām par līdzšinējo financiālo atbalstu, kas šogad devis iespēju lielākam skaitam latviešu jauniešu mācīties Minsteres ģimnazijā. Pašreiz skolā mācās 100 audzēkņu — 58 meitenes un 42 zēni. 85 skolēni dzīvo internātā, bet 15 nāk no Minsteres latviešu ģimenēm. Ģimnazijā mācās: 75 no Vācijas, 9 no ASV, 8 no Kanadas, 5 no Zviedrijas un pa vienam skolēnam no Austrālijas un Francijas. Paaugstinājies arī ģimnazijas budžets — no 65.000 vācu markām pagājušā mācības gadā uz 111.000 markām šogad. Šai summā ieskaitītas nepieciešamās stipendijas un kārtējie latviešu maksājumi ģimnazijas un internāta uzturēšanai.

Lai varētu skolas un internāta financēšanu racionāli kārtot, nepieciešams visus ģimnazijai domātos līdzekļus koncentrēt vienā vietā, jo dažādās zemēs nodibinātie fondi, kas vāc un paši sadala līdzekļus, tos sadrumstalo, kas rada traucējumus financēšanā. Ir gadījumi, kad viens audzēknis saņem stipendiju divreiz, bet daudzas stipendijas netiek izmantotas, ja attiecīgai organizācijai negadās neviens jaunietis, kas būtu izteicis vēlēšanos Minsteres ģimnazijā mācīties. Tā līdzekļi tiek aizturēti ar neizmantotām stipendijām un nav iespējams tos uzkrāt kārtējiem skolas maksājumiem. Daudzreiz netiek izmantotas arī mazāka apmēra stipendijas.

Lai turpmāk skolas financēšana un stipendiju piešķiršana būtu pārskatāma, Latviešu centrālā komiteja Vācijā lūdz visus līdzekļus iemaksāt Minsteres ģimnazijas kontā: Lettische Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V. Konto Lettisches Gymnasium — Deutsche Bank Münster Nr. 338632.

Latviešu centrālā komiteja un skolas vadība rūpēsies, lai, piešķirot stipendijas, tiktu ievērota ziedotāju vēlēšanās, tās piešķirtu ziedotāju vārdā un līdzekļu izmantošana citāda veida maksājumiem notiktu saziņā ar ziedotāju. A. S.

L. BĒRZIŅAS
GLEZNU IZSTĀDE
15. un 16. decembrī
no plkst. 2 pēcp. — 6 vak.
6 Hope Str., Dundas, Ont.
Tālr. 627-5353

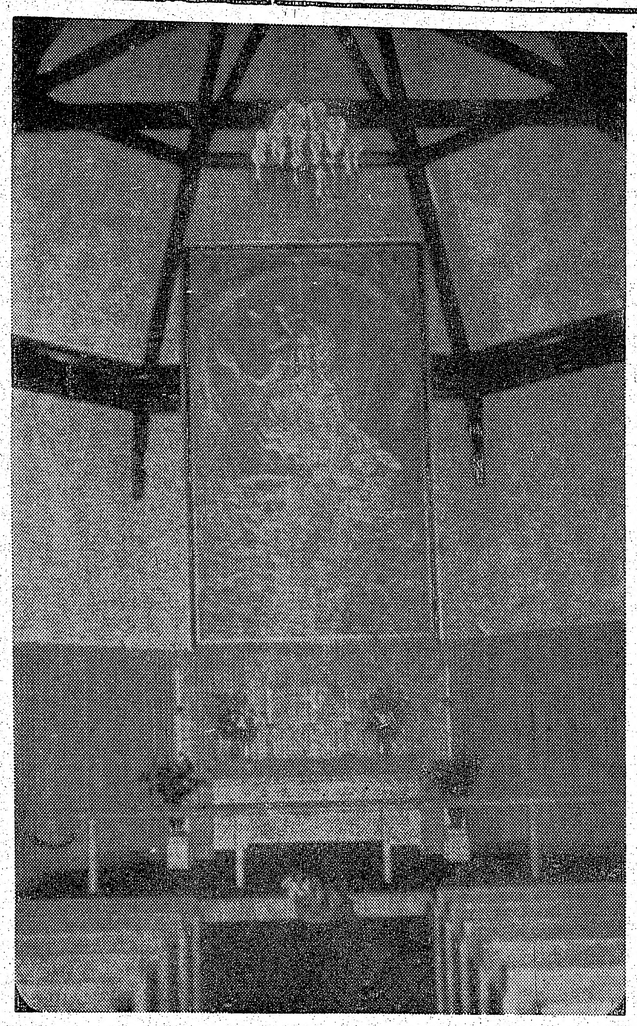

Bostonas Trimdas draudzes rozēm rotātais altāris.

## ROZES LATVIJAS ZEMES ARĀJIEM

Bostonas Trimdas draudzes baznīcā ik gadus Pateicības dienā kāda ASV ir novembŗa beigās, altāris greznots baltām un sarkanām rozēm. Tie ir ziedi Latvijas zemes arājiem, atceroties laimīgos Latvijas gadus un pieminot viņu drausmīgo bojā eju, viņu kapus dzimtenes silos un tālā izsūtījumā Sibirijā.

Par tiem domā agrākais Zemgales lauksaimnieks Arnolds Janševics, veltīdot viņu piemiņai šīs rozes. Arī šogad altāri rotāja Janševica rozes — sarkanās tiem latviešu zemes arājiem, kas miruši Sibirijas sniegos, baltās tiem, kam nav ne kapu, ne krustu, un kuŗu atdusas vietas ir mežmalas un purvāji. Viņš noliek rozes uz altāŗa jau 20 gadus no vietas, Latvijas 50 gadu atcerē — vienu rozi katram Latvijas pagastam.

Rozes atgādina skaistos puķu dārzus, kas Latvijā bija pie katras latviešu mājas. Agrāk lauksaimniekiem ar sociāldemokratiem gadījās politikā lauzt šķēpus, tagad augstsirdīgais zemgalietis šīs rozes no altāŗa aizved Latvijas bij. finanču ministram V. Bastjānim un viņa dzīvesbiedrei, kas jau stipri dzīvē paguruši. No dievnama altāŗa uz mūsu sirdīm runā krāšņie ziedi. Tie vieno.

**Osvalds Akmentiņš**

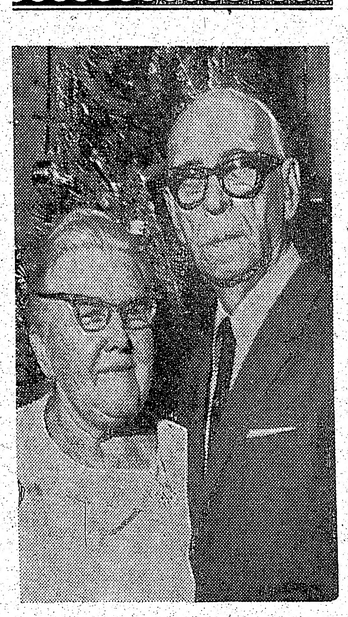

**Anna un Jēkabs Kreiļi Toronto šajās dienās atskatās uz 60 laulības dzīvē aizvadītiem gadiem. J. Kreilis ir pazīstamais preses fotografs, kas darbojies šajā amatā jau 50 gadu, turpinot šo arodu arī trimdā, un apkalpo ne vien latviešu, bet arī dažus citus laikrakstus. Jaunības gados strādājis arī par burtlici. Rīgā bijusi sava foto studija. Anna Kreile pazīstama kā atsaucīga un ilggadēja koriste, dziedājusi vairākos Toronto latviešu koros: Dainas korī 20 gadu, Sv. Andreja draudzes 18 un Sv. Jāņa draudzes korī 10 gadus. Nākošā gada 28. aprīli Jēkabam Kreilim apritēs 80 mūža gadi.**

## Latvijas monētas...

(Turpinājums no 4. lp.)

mu dienestiem. Priekšsēdis sēž lielā krēslā, kas ir tiešs Vestminsteras krēsla atdarinājums. Vestminsteru izpostīja 1941. gadā, vācu gaisa uzlidojumā. Tradicionāli valdošā partija sēž pa labi no priekšsēža, bet opozicija kreisajā pusē. Federālajā parlamentā pašlaik ir 109 liberāļi, 107 konservātīvie, 31 jaunais demokrats, 15 sociālkreditisti un divi neatkarīgie. Kādreiz kanadiešu presē, vērojot spēku samēru parlamentā, bija lasāms zobgalīgs salīdzinājums, ka normāli suns kustinot asti, bet tagadējā samērā aste (domāti jaunie demokrati) kustinot suni.

— V. Sidare

*

Industrijas un tūrisma ministrs Klaude F. Benets piesūtījis Latvija Amerikā redaktoram šāda satura vēstuli:

„Jūs bijāt ļoti uzmanīgs, atrodot laiku atrakstīt man personisku vēstuli attieksmē uz Jūsu laikraksta pārstāvja piedalīšanos Ontario etniskās preses ceļojumā. Ir patīkami zināt, ka ceļojums uzskatīts par sekmīgu un iepriecinošu.

Mūsu satikšanās pirms ceļojuma sākuma bija par daudz īsa, bet es ceru, ka man būs izdevība satikt Jūs un pārējos Ontario etniskās preses apvienības locekļus nākotnē."

---

Prāvests

**Bertrams Fedders**

dzimis 1893. gada 28. maijā, Cēsīs,
miris 1973. gada 5. decembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

**Latvijas ev. lut. baznīcas archibīskaps, Baznīcas virsvalde un amatbrāļi.**

Ticiet Dievam un ticiet man. Jāņa ev. 14.

---

**Marija Skujiņš**

dzim. 1885. g. 17. jūnijā,
mirusi 1973. g. 1. decembrī

**Sv. Andreja ev.lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds**

---

*Nikolajs Vaksmanis*

dzimis 1900. gada 13. augustā,
miris 1973. gada 28. novembrī Orilliā, Ontario.

**Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds**

---

**Olga Veidemanis**

dzimusi 1896. gada 12. aprīlī,
mirusi 1973. gada 30. novembrī Toronto.

**Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds**

---

Mūsu mīļais

**Alfrēds Mārtiņš Martinovskis**

dzimis 1901. gada 28. februārī,
miris 1973. gada 10. decembrī Guelph, Ontario.

Par viņu sēro

**sieva, meita, mazmeitas un sievastēvs Gvelfā un brāļa meita ar ģimeni Toronto.**

DV tirdziņā Toronto liela piekrišana bija latviešu skaņu platēm un grāmatām, kā to tirdziņa beigās atzina K. Bencons, R. Britāls un Herta Britāle (attēlā pie galda).

Foto: J. Liģers

## Baltiešu informācijas birojs Čikagā

Latvijas valsts 55. neatkarības dienas priekšvakarā V. Vīksniņa ierosmē Čikagā uzsāka darbību Baltiešu informācijas birojs, kuŗā katra tautība pārstāvēta ar 3 locekļiem. Latviešus pārstāv V. Vīksniņš, L. Neimanis un I. Bergmanis. Biroja mērķi ir sagatavot un izsūtīt materiālus ASV valdībai un presei par baltiešu jautājumiem, apmainīties atziņām aktuālu jautājumu kārtošanā, kopā atzīmēt 14. jūnija piemiņas dienu, aktīvi piedalīties Brīvās pasaules baltiešu apvienībā un propagandēt baltiešu traģēdiju amerikāņu vidē gan ar izstādēm un televīzijas raidījumiem, speciāliem sarīkojumiem un tamlīdzīgi.

Kā pirmo baltiešu informācijas birojs izdeva memorandu, kuŗu nosūtīja ASV prezidentam, senāta un kongresa locekļiem. Memorandā izteikta pateicība ASV valdībai, ka tā neatzīst komūnistu varmācīgo okupāciju Baltijas valstīs, un cerība, ka ASV atbalstīs baltiešu centienus savas brīvības atgūšanai. Tālāk uzsvērts, ka kopš komūnistu okupācijas 1940. gadā Baltijas valstīs noliegta kâtra preses brīvība, tāpat norādīta okupācijas varas cenšanās rusificēt baltiešu nācijas, lūdzot ASV valdības atbalstu šo stāvokļu apkaŗošanā. Memorands aizrāda, ka no 52 starp ASV un Padomju savienību noslēgtajiem līgumiem pēdējā uzturējusi tikai divus. Informācijas birojs izsaka sašutumu un ir neapmierināts par ASV ekonomiskajiem darījumiem ar Padomju savienību, norādot, ka Padomju savienības imperiālisma vadlīnijas nav un netiks pārveidotas un kalpo tikai vienam mērķim — pārņemt un pakļaut sev visu pasauli. Tā kā 1973. gadu apzīmē par Eiropas gadu, baltieši prasa ASV iejaukšanos, lai izbeigtu okupācijas varu un līdz ar to 1940. gada varmācīgos notikumus Baltijas territorijā.

Līdz ar memorandu izsūtītas arī vēstules senātoram C. Persijam un kongresa loceklim Dž. Fordam un F. Annunzio, kuŗi vairākkārt parādījuši izpratni un devuši atbalstu baltiešu un pārējo apspiesto tautu jautājumos. **I. Š.**

# *Pirms desmit gadiem un tagad*

**KANADIEŠU ŽURNĀLISTA KONTOVERSIE SALĪDZINĀJUMI**

Novembŗa beigās pagāja desmit gadu, kopš Dallasā atentātā nogalināja ASV prezidentu Džonu Kenediju. Sakarā ar šo atceri pie nelaiķa prezidenta pilnvaru posma plašākā rakstā pakavējies laikraksta The Toronto Sun ievadnieks Pīters Vortingtons, kas pazīstams ne vien ar savām trāpīgajām komūnisma analizēm, bet nebaidās uzkāpt uz citām politiskām „varžacīm". Latviešu sabiedrība par bijušo prezidentu un vispār Kenediju dzimtu var būt dalītās domās, taču nebūs lieki ielūkoties Kenedija laikā, kādu to komentē šis pazīstamais kanadiešu žurnālists, kuŗa rakstus labprāt lasa arī latvieši.

P. Vortingtons pauž pieņēmumu, ka Kenedijs bijis „jauniešu prezidents", jo viņš personificējis progresu, mieru, mērķus, nākotni. „Tie bija jaunie, ko aplaupīja, kad viņu ideāls tika nogalināts un drīz pēc tam arī viņa brālis," saka kanadiešu ievadnieks, secinot, ka Kenedijs būtu pilnīgi nepieņemams šolaiku „samierināšanās pasaulei". Viņš pirms 10 vai 13 gadiem sacījis tādas lietas, kas šodien vairs nav modē starp universitātes studentiem, ko nedzird ne ziņās, ne starp akadēmiķiem un ērti domājošiem politiķiem. Ja prezidents Niksons uzdrošinātos sacīt to, ko teicis Kenedijs, viņu vēl vairāk nostādītu „pie kauna staba", domā P. Vortingtons, tālāk rakstot:

Tas bija Kenedijs, kas sacīja 'es esmu berlīnietis' un zvērēja, ka Amerika nekad nepametīs brīvības lietu. Pēc Vīnes sarunām ar Chruščovu Kenedijs brīdināja valsti, ka Chruščovs ir bīstams, ļauns cilvēks un pārstāv sistēmu, kas nedomā par demokratisko valstu labumu. Kenedijs cildināja un lūdza atbalstīt drosmīgos cilvēkus ar ideāliem un principiem, kas iebruka 'Cūku līcī' (Bay of Pigs), lai atbrīvotu Kubu. Kenedijs sūtīja arvien vairāk karaspēka uz Vietnamu, apņemoties sakaut totālitārismu ikvienā apdraudētā vietā. Kenedijs arī izaicināja padomju flotes spēkus okeana vidū ‚aci pret aci', piespiežot atvilkt savas Kubā novietotās raķetes. Chruščovs domāja, ka viņš atklājis Amerikas vājumu, bet atrada spēku. Kenedijs arī mudināja savu valsti iekarot mēnesi Nosēšanās uz mēness amerikāņiem jau ir parasta lieta. Līdz šim krievi to nav varējuši izdarīt, bet viņu aizstāvji pūlas iestāstīt, ka padomju zinātne ir humānāka, tādēļ — kāpēc riskēt ar cilvēkiem, ja mašīnas var izdarīt to pašu.

Mūs vairāk var interesēt tā Vortingtona raksta daļa, kuŗā viņš runā par tagadējām problēmām, sakot:

Pastāv mīts, ka pasaule šodien var justies drošāka, tāpēc ka notiek sadarbošanās, tirdznieciskie darījumi un saprašanās ar Pad. savienību un Ķīnu. Īstenība tomēr ir citāda. Kenedija laikā Amerika bija spēcīga un noteikta. Pad. savienība, kad tās izdarības pret Kenediju nesekmējās, kļuva piesardzīga, draudzīgāka un izrādīja respektu. Tagad vairs tā nav. Šodien Pad. savienības raķetes ievērojami pārsniedz Amerikas atomspēku daudzumu. Padomju kājnieku armija, patiesībā tanku armija, ir pasaulē stiprākā, kamēr Amerikas militārie spēki ir vājinājušies un visur atkāpjas. Padomju flote ir pasaulē visstiprākā un pastāvīgi pieaug. Šodien Pad. savienība noteic toni. Amerikas miera cerība vienīgi atkarīga no Pad. savienības labās gribas, un savu politiku tā veido, lai nekaitinātu krievus. Citā laikmetā to sauktu par piekāpšanos.

Ieejot tālākos secinājumos, Vortingtons spriež: „Kenedija doktrīna — iestāties par brīvību, lai kur tā būtu apdraudēta — aizstāta ar Niksona doktrīnu, ka katras valsts brīvība ir pašas rūpe, ne Amerikas. Pat atbalsts Izraēlai atslābst. Acīm redzot Amerika tiks spiesta mazināt savu atbalstu Izraēlai, sajūtot Pad. savienības un naftas spiedienu. Mēs vēl piedzīvosim, ka Amerikā radīsies politisks antisemītisms, vainojot Izraēlu un žīdus naftas trūkumā. Kenedija laikā nekad neviens ārlietu ministrs nebūtu teicis, ko faktiski pasacīja Kisingers, ka padomju intellektuāļu — rakstnieku, brīvības cīnītāju vajāšana un politisko nemiernieku sodīšana, ievietojot vājprātīgo iestādēs, ir padomijas iekšēja lieta, tāpēc tā nevar ietekmēt kviešu tirdzniecību vai „sadarbošanos".

Pītera Vortingtona beigu secinājums ir šāds: „Ir milzu starpība starp politiku un tās veidu toreiz un tagad. Šodien Amerika ir vājāka nekā Kenedija laikā. Tās gars, morāle liekas ievainota, un tas apslēpts vēl dziļāk nekā Baltā nama skandalā. Jo vājāka kļūst Amerika, jo nestabilāka ir pasaule. Sadarbošanās (šeit autors lieto vārdu — detante) visiem iespējamiem līdzekļiem varbūt nenovedīs pie utopijas, bet gan uz „strādnieku paradīzi".

„Kāda ironija, ka Niksons, sākatnēji uzskatīts par aukstā kaŗa kaŗavīru, pārvēršas par Amerikas Čemberlēnu, kamēr Kenedijs-liberālis izrādās bijis Čerčils," nobeidz savu kontroverso rakstu Pīters Vortingtons.

## Hamiltonas kreditsabiedrība pievienojas Toronto latviešu kreditsabiedrībai

Hamiltonas latviešu kreditsabiedrības valde 7. decembrī bija sasaukusi ārkārtas biedru sapulci. To atklāja valdes priekšsēdis H. Vilks. Iepriekšējās kopsapulces protokolu nolasīja T. Tērauds un to ar maziem grozījumiem pieņēma. Sapulce bija sasaukta nolūkā pārrunāt jautājumu par Hamiltonas latviešu kreditsabiedrības pievienošanos Toronto latviešu kreditsabiedrībai. Pēc gaŗākām pārrunām sapulce vienprātīgi nolēma pievienoties.

Sapulcē piedalījās 33 biedri. Tālāko kreditsabiedrību apvienošanos kārtos abu kreditsabiedrību valdes. Apvienošanās paredzēta nākamā gada sākumā. Hamiltonā dzīvojošie kreditsabiedrības biedri naudas operācijas, tāpat kā līdz šim, varēs kārtot 16 Queen St. N., Hamiltonas latviešu biedrības namā. Tāpat varēs saņemt lielākus personiskos aizdevumus, kā arī aizdevumus uz nekustamiem īpašumiem līdz 50.000 dol.

Kopsapulce ilga pusotras stundas. Tajā no Toronto kreditsabiedrības piedalījās kreditsabiedrības pārvaldnieks J. Reinbergs un šīs kreditsabiedrības advokāts. **J. G.**

## Leģiona diena Toronto — martā

**DV KV SĒDES LĒMUMI UN ATZINUMI**

Daugavas Vanagu Kanadas valdes pēdējā šī gada sēdē 11. decembrī DV namā Toronto ar klusuma brīdi pieminēja tikko aizsaulē aizsaukto DV biedru, agronomijas doktoru Jāni Zariņu.

Attieksmē par DV vadlīnijām jaunatnes darbībai, valde pieņēma priekšsēža E. Krūkas pārstrādāto projektu, kuŗu nosūtīs DV centrālai valdei. Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes vēlēšanās, kas tikko beigušās, ievēlēti DV organizācijas biedri: R. Norītis, J. Lielmežs, A. Sprudžs, O. Ieviņš, Monika Jonāne un I. Zamlovskis. V. Plūdons, kas padomes vēlēšanās kandidēja pirmo reizi, ieguva vairāk nekā pusi no visām nodotām balsīm un paliek LNAK padomes locekļa kandidāts.

Nākošā gada 30. un 31. martā — DV delegātu salidojuma laikā Toronto notiks Leģiona dienas sarīkojums ar dievgaldu.. Programmā DV vīru koŗa Kanadā uzvedums.

DV nodaļas Kanadā aicinātas informēt DV Kanadas valdi, cik un uz kādiem noteikumiem tās būtu ieinteresētas aizdot naudu DV Londonas nodaļai nama iegādei.

No Jāņa Norviļa grāmatas „Senā gadskārta" atlikuši vēl ap 250 eksemplāru. DV KV atgādina nodaļām, ka Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijā tās var paturēt 25 proc. no beznorādījuma iemaksām Ziemsvētku kartīšu izsūtīšanas tehnisko izdevumu segšanai. Nodaļas aicinātas norēķināties ar DV KV kasieri R. Britālu līdz 31. janvārim.

No K. Purmala saņemts pateicības raksts par dāvanu viņa 70 dzīves gadu atceres gadījumā. A. Šterna vadītais DV Ziemsvētku tirdziņš šogad devis labus panākumus. Tajā apgrozījušies ap 2500 apmeklētāju. Pieņēma zināšanai, ka iznākusi Alises Oses-Stundas grāmata „Dzejnieks un nepazīstamā." Valde atvēlēja Nacionālajam fondam Zviedrijā 200 dol. un TLTA ģimnazijai 100 dol.

**E. T.**

## Jānis Šāberts aizsaulē

Ņujorkā 5. decembrī 81 gada vecumā aizgājis mūžībā aktieris Jānis Šāberts. Pirms pāris nedēļām viņa veselības stāvoklis pasliktinājās, tādēļ tika ievietots slimnīcā Džamaikā. Ilgāku laiku viņš sirga ar sirdi un pārdzīvoja vairākas lēkmes. Pēdējā gaitā Ņujorkas latvieši viņu izvadīja 9. decembrī.

Savā laikā Ņujorkā Jānis Šāberts noorganizēja Ceļojošo teātri, kas ar savu autobusu devās izrāžu turnejā pa ASV un Kanadu. Pat vēl pēdējos gados viņš apprasījās, vai kāds nevarētu uzrakstīt lugu četriem vai pieciem aktieriem, kas tad varētu doties teātŗa turnejā.

Vācijā viņš bija viens no Mērbekas teātŗa vadītājiem un režisoriem. Teātŗa ansambļos piedalījies kopš 1910. gada; beidzis Dubura drāmatiskos kursus, uzsākot profesionāla aktieŗa gaitas Liepājas teātrī. Uzstājies latviešu bēgļu teātrī Rostovā, papildinājies skatuves mākslā pie V. Gromova Maskavā un 1922. gadā atkal sācis darboties Liepājas teātrī. Labais tēlojums pavēris ceļu uz Nacionālo teātri Rīgā. Rīgā trīsdesmitajos gados viņš vadīja pats savu teātŗa skolu.

Jānis Šāberts bija veiksmīgs tēlotājs kā valdnieku, tā dumpinieku lomās, kā arī pievērsās latviešu tēliem, rādot Edgaru, Roplaini vai Aleksi Blaumaņa darbos. Viņš vienmēr piedalījies latviešu sabiedriskā dzīvē un arī vēl pēdējā laikā apmeklēja latviešu sarīkojumus. Par latviešu teātri viņam bija vienmēr laika runāt, līdz viņa gaitas šinī zemē pārtrūka. Vk

Toronto latviešu tautas augstskolas gimnazijas skolotāji, sakarā ar skolas 20 gadu darbības atceri, pirmā rindā no kreisās: O. Sils, J. Ozols, māc. A. Čops, direktrise V. Slavieša. L. Vīks, I. Pilpe un E. Ezera; aizmugurē — H. Miķelsons, R. Rūtītis, O. Upeniece, J. Zuntaks, A. Cēbere, I. Černavska un L. Brūvere. Foto: J. Liģers

## Dr. A. Dinbergs ASV viceprezidenta zvēresta nodošanas ceremonijā

Mičigenas republikānis 60 g. v. Džeralds Rūdolfs Fords 7. decembrī nodeva ASV viceprezidenta zvērestu, klātesot ASV prezidentam Niksonam. Īsajā ceremonijā piedalījās 1500 personas — senātori, kongresa pārstāvji, kabineta locekļi, augstākās tiesas pārstāvji un ārzemju diplomāti, pēdējo vidū arī Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs.

Tikai stundu pirms svinīgā notikuma kongress nobalsoja ar 387 pret 35 balsīm par Forda apstiprināšanu viceprezidenta amatā, bet senāts 27. novembrī apstiprināja ar 92 pret 3 balsīm. Ar Forda vēsturisko zvērestu izbeidzās viceprezidenta vietas vakance, kas pastāvēja kopš Spiro Agņū atkāpšanās 10. oktobrī.

Džeraldu Fordu pirmoreiz ievēlēja kongresā 1948. gadā, un 1965. gadā viņš kļuva par republikāņu vadītāju. Fords iestājās par militāro mērķu bombardēšanu Ziemeļvietnamā un atbalstīja prezidenta Niksona centienus par sadarbošanos ar komūnistisko Ķīnu un Pad. savienību. Viņš kopā ar citiem kongresa locekļiem sarkano Ķīnu apmeklēja 1971. gadā.

Latvijas sūtniecība savā oktobŗa biļetenā apsveic Džeraldu R. Fordu rakstā — „Džeralds R. Fords Baltijas valstu draugs", ievietojot izvilkumu no viņa šā gada 14. jūnijā teiktās runas:

„Šodien pievienojos citiem maniem kollēgām, lai pieminētu skumju notikumu, kad pirms 33 gadiem Pad. savienība izdarīja invāziju Lietuvā, Latvijā un Igaunijā un sagrāba tās ar bruņotu varu. Savienoto Valstu valdība toreiz piemiedza acis padomju agresijai, jo izcīnīja asiņainu karu, lai novērstu nacistu Vācijas un Japānas agresiju. Tomēr vēsturiski svarīgs ir fakts, ka ASV nav atzinušas krievu okupāciju Baltijas valstīs. Tā ir lietuviešu, latviešu un igauņu cerība — un visas pasaules cerība — ka brīvības ideja vēl vienmēr dzīva un ka to nekad nevar iznīcināt ar bruņotu varu un brutālu apspiešanu. Tas nozīmē, ka būs jānāk laikam, kad brīvības spēki sacelsies pret agresiju un apspiešanu. Šodien, raugoties nākotnē, apņemsimies nenorimt, kamēr Baltijas valstis būs atkal brīvas un neatkarīgas."

## Miris lietuviešu diplomāts

Ņujorkā 80 gadu vecumā 1. decembrī miris lietuviešu diplomāts un politiskais darbinieks V. Sidzikauskas, kas ilgus gadus bija neatkarīgās Lietuvas sūtnis Berlīnē. Par pretestības kustība organizēšanu vācu laikā Gestapo viņu apcietināja un ieslodzīja Aušvicas koncentrācijas nometnē, no kurienes tas izkļuva pēc kara beigām. ASV viņš darbojās Lietuvas brīvības komitejā un kā šīs zemes pārstāvis ACEN ģenerālkomitejā par viceprieksšēdi. Apglabāts 4. decembrī Ņujorkā. V.

Lielais kliņģeris un priecīgās sejas Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 20 gadu atceres svētkos. To savās rokās ar 20 svecītēm tur ģimnazijas direktrise V. Slavieša un TLTA vadītājs A. Sudmalis. Foto: J. Liģers

Laikraksta
**LATVIJA AMERIKĀ**
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

**SVĒTDIENAS (JEAN MYNARICK) BASKETBOLA LĪGAS SPĒĻU KALENDĀRS SENIORIEM**

**Decembrī:**
16. pl. 2.30 RV — Andis;
23. pl. 1.00 YMCA — Kalevs;
30. pl. 2.30 YMCA — Aušra;

**Janvārī:**
13. pl. 2.30 YMCA — Vitis;
20. pl. 1 DV — Aušra; 27. pl. 1 DV Vitis.

**Februārī:**
3. pl. 1 YMCA — Andis; 10. pl. 1 YMCA — Kalevs; 24. pl. 2.30 YMCA — DV.

**Martā:**
3. pl. 1 YMCA — Aušra; pl. 2.30 DV — Kalev.

Spēles notiek Vinstona Čerčila kollēdžiatā (Kennedy Rd. un Lawrence Ave. East).

DV GRĀMATNĪCA 23. DECEMBRĪ
Zelta svētdienā
atvērta no pl. 1 pēcp. līdz pl. 8 vak.

## Sarīkojumu Kalendārs

15. dec. pl. 7 vakarā Sv. Jāņa draudzes baznīcā, 200 Balmoral Ave., koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās Pēteris Lielzuļka un Anita Grigale.

15. decembrī — DV namā, DV Toronto nodaļas biedru Ziemas svētku eglītes vakars pl. 7.30 vakarā.

16. decembrī — DV namā, Ziemas svētku eglītes vakara sarīkojums bērniem pl. 3 pēcp.

22. decembrī — pl. 8.30 vak. Latviešu namā LNJAK balle.

23. dec. pl. 3 pēcp. Walmer Rd. baznīcā „Ziemsvētku ieskaņa mūzikā". Piedalās: Gunta Plostniece, Arturs Jansons, Anita Rundāne un draudzes koris.

26. dec., pl. 4 pēcp. Latviešu namā Burtnieku Ziemsvētku sarīkojums. Visi ielūgti. Grozīni.

28. decembrī — pl. 1 dienā Latviešu nama galvenajā zālē Latviešu pensionāru apvienības Ziemsvētku atskaņu sarīkojums tikai biedriem un to laulātiem draugiem. Ieeja pret ziedojumiem.

31. dec. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā.

31. dec. pl. 8. vak. — DV Toronto nod. Jaungada sagaidīšana.

5. janv. pl. 7 vak. — Veco latviešu strēlnieku biedrība rīko Ziemsvētku kauju atceri Latviešu nama augšējā zālē. Ieeja pret labprātīgiem zied.

6. janv. pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā, 1011 College ielā TLB Sestdienas skolas eglītes vakars.

19. janv. Romas pagrabiņš DV namā.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

1974. g. 9. febr. apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums

23. februārī pl. 7.30 vak. — Saimniecisko darbinieku apvienības 20. gada svētki Latviešu namā.

23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.

30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums.

12. — 14. jūl. 1974. g. Lielsarīkojums Sidrabenē.

**SV. KATRĪNAS**

16. dec. pl. 4.00 pēcp., St. Giles Presbiterāņu baznīcas zālē, Linwell Road un Howard Ave. stūrī Sv. Katrīnu latviešu skolas eglītes vakars. Programmā garīgs akts, bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecīša apciemojums un tējas galds.

31. dec. pl. 9 vak. DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas gadskārtējā Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor Hotel Sand and Surf Room (divās telpās — savienotas kopā). Sarīkojuma vieta — Queen Elizabeth auto ceļa malā pie Jordan Harbour.

# Dr. Jānis Zariņš

dz. 1915. g. 21. februārī Cirgaļu pagastā,
miris 1973. g. 5. decembrī Toronto

Pēc viņa sēro

**sieva, māte un radi dzimtenē un brālis Vācijā**

**Ai, cik grūti, dzīves draugs,**
**Bij man tevi pavadīt.**
**Vai trīs saujas bālas smiltis**
**Iespēs tevi sasildīt?**

Mūsu biedrs agronoms

# Dr. Jānis Zariņš

dzimis 1915. gada 21. februārī,
miris 1973. gada 5. decembrī

Viņu mīļā piemiņā paturēs

**DV saime Kanadā**

**Gribēju tālajos laukos vēl iet,**
**satumsa nakts . . .**

Mūsu līdzstrādnieks

# Dr. Jānis Zariņš

dzimis 1915. gada 21. februārī,
miris 1973. gada 5. decembrī

Viņu pieminā paturēs

**Latvija Amerikā**
**redakcija un apgāds**

Virsleitnants

# Jānis Zariņš

dzimis 1915. gada 27. februārī Cirgaļu pagastā,
miris 1973. gada 5. decembrī Toronto

**Per aspera ad astra . .**

**Latviešu Virsnieku Apvienība Kanadā**

**N. Austriņš pasniedz velti pēdējam Latvijas mežu departamenta direktoram Hugo Upītim .**

Foto: V. Cinis

## Mežu darbinieka jubileja

Latvijas pēdējam Mežu departamenta direktoram Hugo Upītim šajās dienās apritēja 80 mūža gadi. Viņš dzimis 1893. gada 25. novembrī Gaujienā, bet augstāko izglītību mežkopībā ieguvis Pēterpilī. Kopš Latvijas neatkarības sākuma gadiem bija Liepājas-Aizputes apriņķa mežu inspektors, nodibinot arī Cīravas mežkopības skolu, kuru pēc skolas direktora K. Kiršteina pārcelšanās uz Rīgu kādu laiku pats vadīja, līdz 1937. gadā viņu iecēla par Mežu departamenta vicedirektoru. Šajā laikā devies ārzemju braucienos, lai iepazītos ar mežkopības jautājumiem Vakareiropā, piedaloties vairākās pilsētās arī mežkopju kongresos. Pēc pārtraukuma krievu okupācijas gadā H. Upītis vācu laikā atkal atgriezās vecajā darbā, veicot Mežu departamenta direktorā amatu. Līdz aiziešanai 1968. gadā atpūtā Kanadā strādāja Londonas pilsētas koku audzētavās, bet pēdējā laikā par grāmatvedi kādā mežu izmantošanas uzņēmumā Fort Viljamā, pašlaik vadot vecumdienas Londonā. Rakstījis arī par mežkopības jautājumiem. Apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni. Ir Šalkones un Latviešu mežkopju un meža darbinieku Kanadas kopas goda biedrs. H. Upīša godināšanu Latviešu namā Toronto ar svētrunu ievadīja prāv. A. Mitulis. Jubilāram pasniedza J. Gaiļa gleznu reprodukciju albumu un grāmatas. Kanadas mežkopju un mežu darbinieku kopas priekšsēdis N. Austriņš raksturoja jubilāra personību un izteica pateicību par atbalstu, jo sevišķi trimdas pirmajos gados. Kopas sekretārs H. Jeckalējs nolasīja rakstveida apsveikumus no ASV kopas (G. Cepurītis), agrākās Šalkones pārstāvjiem Zviedrijā (L. Bramanis, P. Graudums u. c.), Lielbritanijas kopas (V. Blankenburgs), brīvās Latvijas valsts agrākajiem darbiniekiem (Kazaks), bijušo mežsaimniecības skolu audzēkņiem (E. Penikis) un trimdā izveidotā Šalkones prezidija (P. Rozenbergs). H. Grasmanis bija veltījis jubilāram podu ar medu. H. Upītis teica visiem sirsnīgu paldies. Izrādīja J. Andersona filmu. **N. A.**

## Viļņi, Tīreļpurvs un Debesgulta

(Turpinājums 3. lp.)

Ja režisors gribējis lugas iestudējumam meklēt citādu interpretāciju nekā daudzās redzētās Tīreļpurva izrādēs, tad lai kādos savdabīgos meklējumos dotos, režisoram būs grūti novirzīties no reālpsiholoģiskā, paša autora meistarīgi dotā. Lugā funkcionē reālu cilvēku jūtas un griba, kas nedaudzu stundu laikā darbojas koncentrētā spēkā. Šā koncentrējuma trūka.

Ar Hartoga **Debesgultu** Sanfrancisko Mazais teātris pirms pāris gadiem viesojās gan tālajā Austrālijā, gan vairākās izrādēs kontinenta valkarkrastā, gan Latvijā. Divu personu sastāvā un ar vienām dekorācijām luga viegli „aizvedama" gan tuvākos, gan tālākos latviešu centros.

Komēdijā ar raitiem dialogiem autors dod iespēju saturu padziļināt, samanāma arī tendence sagādāt spēcīgāku sarežģījumu. Laimonis Siliņš ar savu režiju un Mikus lomu iet vidusceļu. Brigita Siliņa Agneses lomā atgādina Augusta Strindberga lugās redzētās laulātās sievas. Bet tēlotāja, pieskaroties lomā kādai drāmatiskai stīgai, dara to tā, ka pieskāriens izskan ar bērnu dziesmiņas vienkāršību. Tāpat Laimoņa Siliņa vīra tēlojumā, krāsojot traģiskās līnijās vientiesības vilcienu Mikus raksturā, Hartoga lugai tiek piešķirts Vīnes komēdijas gaisīgais vieglums. Par tādu interpretāciju režijā liecina arī illustrējošā mūzika: Štrausa valsis. Trīs ceturtdaļ takts fantazijā mainās ar viegli runātiem teikumiem, maziem pieturas punktiem izjūtās; jaunai domai uzpeldot, tikko manāms iegriezums, — tad viegls lēciens uz jaunu domu un izjūtu. Laulātais pāris sāspēles technikā met neskaitāmus līkumus, kā valša ritmos šūpodamies ap „četrstabu" gultu. Ar smeldzi tais pašos ritmos dur greizsirdība, skaudība par laulātā partneŗa sasniegumiem garīgā darbā, raud mazvērtības sajūta un nepiepildītā godkāre šaurajā mājasmātes uzdevumu un pienākumu lokā. Sarežģījumi beidzas tai pašā gultā ar mātes dāvāto spilvenu, kam uzraksts: „Dievs ir mīlestība." Cik reiz tas dusmās un sirdssāpēs mests pret sienu, par to lai raksta Augusts Strindbergs. Hartogs iet valša ritmu solos tālāk, pieskardamies vecāku un bērnu attieksmēm, paaudžu plaisām, mātes un dēla attieksmēm, tēva un meitas attieksmju atšķirībām. Tā spēle lido kā tenisa bumbiņas no raketa uz atsitienu. Tad bumbiņa paliek neatsista; režisors liek ieskanēties tikko manāmai traģiskai stīgai, ko iepriekš vēstījuši valša ritmu lūzumi un sāpīgais motīvs ainu starpspēlēs.

— Sieviete ziņo par savu nodomu vīru atstāt. Tēlotāja šo monologu nobeidz ar vienkāršu pārsteiguma izteiksmi: „Man liekas, ka es tevi nemīlu. Tas ir briesmīgi." Traģikomiska ir vīra atziņa: „ . . . ja es no visa tā kaut ko varētu saprast."

Ar ilgi neredzētu kopspēli abi tēlotāji atveda skaistu dāvanu 3. Teātŗa dienās. Viņu vietā gribētos teikt to, ko tie neteica: „Vai jūs domājat, ka mums spēlēt viegli? Nē. Mācoties un ilgo gadu mācīto skatuvē rādot, vislabāk un visbiežāk apzinās, cik maz vēl var un zina . . ." Abi tēlotāji noteikti tā teiktu, ja tiem būtu kas jāsaka pēc izrādes . . .

**Emma Kalniņa-Znotiņa**

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 20 gadu darbības atceres aktā Sv. Jāņa baznīcas zālē, pirmajā r. no kr.: O. Sils. A. Mežaka, J. Mežaks, E. Žubeckis, L. Vīks, Dr. E. Upenie ks ar dzīvesbiedri, L. Lūse, arch ibīskaps A. Lūsis, TLTA vadītā js A. Sudmalis un māc. Ā. Čops; pa labi — TLTA ģimnazijas pirmā izlaiduma absolventi Dr. I. Ezera un inž. G. Ezers ar ģimnazijas direktrisi V. Slaviešu vidū. Foto: J. Liģers

# NEZAUDĒT SAVU LATVISKO DVĒSELI

**TLTA ĢIMNAZIJAS 20 GADU SVĒTKI**

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas vadība, bijušo un pašreizējo skolotāju saime, absolventu pārstāvji, vecāku padomes priekšsēdis un skolas labvēļi 9. decembrī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē bija pulcējušies, lai atskatītos uz aizvadītiem 20 darba gadiem. Viesu vidū bija arī konsuls Dr. E. Upenieks ar dzīvesbiedri.

Sanāksmi atklāja TLTA prezidija priekšsēdis A. Sudmalis, aicinot ģimnazijas skolotāju māc. Ā. Čopu teikt svētrunu. Mācītājs pieskārās skolas darba galvenajiem uzdevumiem: dot ne tikai zināšanas, bet arī audzināt, attīstīt un padziļināt jauniešu personību, lai viņi apzinātos savas personības kodolu. Viena no šī laikmeta raksturīgākām iezīmēm, ka mums ir gan dažādas mākas un zināšanas, bet bojā iet individa personība. Latviešu skolai ir vēl speciāls uzdevums — audzināt jauniešus par latviešiem, un šis ir ne tikai nacionāls, bet arī paidagoģisks uzdevums, jo pie personības kodola pieder arī tautības apziņa. 20 gadu laikā mums izaugusi jauna latviešu paaudze, un tas liecina, ka mūsu darbs bijis sekmīgs. Par to savi nopelni arī draudzēm un latviešu organizācijām. Mūsu jaunās paaudzes uzdevums ir nacionālismu orientēt arī nākotnē un nepazaudēt savu latvisko dvēseli.

Bijušā ģimnazijas drāmatiskā pulciņa vadītāja aktrise Milda Bērziņa deklamēja V. Plūdona dzejoli Mana sirds. Archibīskaps A. Lūsis apsveikumā pieminēja, ka šī ielākā latviešu ģimnazija trimdā visus gadus pastāvējusi bez valdības atbalsta vai kādiem izciliem ziedojumiem. Salīdzinājis apstākļus dzimtenē un te, archibīskaps atzina, ka ģimnazija stāv sardzē par mūsu valodu un tradicijām un varbūt pienāks diena, ka jaunākās paaudzes varēs aizvest mājā te saglabāto tradiciju pūru.

No LNAK sveicināja skolu daļas vadītājs J. Mežaks; aizvadītos gados skolu beiguši pāri par 280 audzēkņu. Pasvītrojis pašreizējos labvēlīgos apstākļus nacionālo centienu veidošanā, J. Mežaks arī pieminēja briesmas, kurām paklauts katrs atsevišķs individs. Līdz šim skolotāju darbu veikuši galvenokārt neatkarīgajā Latvijā izaugušie un profesiju ieguvušie skolotāji, bet tie sāk pagurt, tāpēc turpmāk arvien vairāk būs jāpiesaista trimdā izaugušā paaudze ar labām valodas zināšanām un te iegūtu paidagoģisku izglītību.

Pēc Hugo Miķelsona V. Strēlertes Gredzena deklamācijas A. Sudmalis iepazīstināja ar skolotājiem, sadalot grupās pēc nokalpotiem gadiem un katram piešķirot pa rozes ziedam. Viņš arī pieminēja trīs skolotājus, kas strādā neklātienes skolā — skolu vada E. Ezera 14 gadus, J. Mežaks par skolotāju 13 gadus, bet Anda Libere šai skolā sākusi darbu tikai tagad. Direktrise V. Slaviešu pateicības balvas — grāmatas dāvāja izglītības daļas vadītājam J. Mežakam, A. Sudmalim un kasierim K. Priedītim. TLTA sekretāre I. Semenova, arī ģimnazijas absolvente, saņēma rozes.

Ar rakstu bija sveicinājusi Toronto Latviešu biedrība un Korporāciju kopa.

Pie cienasta galda sveicināja konsuls Dr. E. Upenieks, no Austrumu draudzes A. Ziplāns (aploksne), skolas pārzine A. Martinsone, E. Krūka no DV organizācijas (aploksne). No Studenšu korporāciju kopas sveicināja seniore E. Ziplāne (aploksne). Biruta Senkēviča pasniedza aploksni, tā praktiski atsakoties no Ziemsvētku apsveikumiem. No bijušajiem skolotājiem sveicināja A. Svenne, bet no pirmā izlaiduma Guntis Ezers un no 4. izlaiduma Juris Dreifelds.

Runātājus pieteica skolotājs Ojārs Sils. Viesu bija ap 50.

E. E.


**Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ**

**125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9**

*Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz*

| | | |
|---|---|---|
| ☐ | vienu gadu | $21.— |
| ☐ | 6 mēnešiem | $11.50 |
| ☐ | 3 mēnešiem | $ 6.— |

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.


## GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes jaunatnes pulciņu arī turpmāk vadīs Dāvids Graube, priekšnieka vietniece Anita Šarma, sekretārs Jānis Daukšs, palīdze Karina Mateusa, kasieris Jānis Jansons, palīdze Ingrīda Kornete, ziņotājas — Sandra Kļaviņa un Ruta Plāte. Pulciņu vada Lūcija Skuja. Sanāksmes parasti notiek reizi mēnesī. No draudzes locekļiem Baznīcas rītdienas fondam ziedojumos saņemts 378 dol. Iesvētes mācībās piedalās jaunieši: K. Mateusa, I. Straume, A. Stūre, R. Plāte, R. Didrichsone, A. Šarma, I. Kārkliņa, D. Graube un J. Daukšs.

● Mičigenā 15. novembrī sākās briežu medības, kurās piedalījās arī vairāki mednieki no Grand Rapidiem. Mednieka laime uzsmaidīja Andrim un Albertam Purviņiem un Ronaldam Rencim.

● Latviešu pensionāru biedrības atklāšanas sarīkojumā 1. decembrī Latviešu biedrības namā svētbrīdi vadīja māc. J. Lazda, Sekoja agr. K. Liepiņa runa Sirmie gadi un uzvedums Nopietni joki mūža ritumā, E. Brūnas iestudējumā.

● Savā dzīves vietā Leikvjū 59 g. vecumā 5. oktobrī miris ārsts chirurgs Nikolajs Kazmers, kas dziedināja tautiešus arī no Grand Rapidiem, Kalamazū, Detroitas un dažkārt pat no citām attālākām vietām. Nelaikis bija dzimis 1914. g. 16. jūnijā Svētciema pagastā, skolotāja ģimenē. Pēc Latvijas universitātes beigšanas speciālizējies chirurģijā pie Dr. A. Dargevica Jelgavas pilsētas slimnīcā. Iesaukts Latviešu leģionā, bet pēc Vācijas kapitulācijas un atbrīvošanas no gūsta papildinājies chirurģijā Getingenas universitātē. ASV strādāja Leikvjū, Mičigenā, kur Kelseja slimnīcā vadīja chirurģisko nodaļu. Dr. N. Kazmers bija Ventonia filistrs.

● Latviešu katoļu draudzes dāmu komitejas budžeta gads beidzies ar 1100 dol. atlikumu, draudzes vispārējām vajadzībām nododot 900 dol., latviešu skolai 50 dol. un žurnālam Gaisma 20 dol.

● Kent Community slimnīcā 9. novembrī 71 g. vecumā mirusi Apolonija Eversone, dzimusi Bauskas apriņķī. Nelaikei veltītā aizlūgumā piedalījās māc. Kr. Hermans un tenors Lielzuika. Bēru namā un kapsētā dievvārdus teica latviešu katoļu draudzes prāv. St. Matīss. Ziedus nolika māc. Kr. Hermanis, B. Maine, M. Eglājs un K. Valduss. Dzimtenes radu un draugu vārdā atvadījās N. Šūbiņš.

● Grand Rapidos 11. novembrī viesojās Klīvlandes vīru ansamblis Tēvzeme, pulcinot vairāk nekā 100 klausītāju. Pirms koncerta uzrunu teica Latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs, bet nobeigumā dziedoniem pasniedza ziedus J. Rumberga.

● Organizētā maratona skrējienā 10. novembrī piedalījās 289 personas, dažādās vecuma un distanču grupās. No latviešiem startēja Ēriks Zirnis, Ēriks, Leons un Irēne Vanuškas, kas visi 6,5 jūdžu distancē izpelnījās atzinības rakstus. Irēne Vanuška bija vienīgā sieviete no Grand Rapidiem un skrējienā piedalījās pirmo reizi. Viņa nāk no J. Dāliņa dzimtās puses — Valmieras. I. Vanuškas foto attēlu bija ievietojis vietējais laikraksts Grand Rapids Press.

● Latviešu biedrības namā šoruden kopējā darbu izstādē piedalījās Ilze Šteina-Knocha, Arvīds Lapsiņš, Dr. Haralds Birznieks, Zelma Lapsiņa un Jūlija Rumberga ar gleznām, Rūta Puriņa ar keramiku un Dr. Aleksandrs Kalniņš ar skulptūru. Izstādi atklāja Latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs, bet tālāko norisi vadīja skolotāja B. Maine. A. Vasilis ienākumus no sava darba Jāņu vakars nodeva vietējai mākslinieku grupai. Izstādes atklāšanā bija ieradušies ap 100 apmeklētāju.

V. Z.

## Kaŗavīra 70 gadi

Burtniekos 1903. gadā dzimušajam Aleksandram Augulim 1. decembrī apritēja 70 mūža gadi. 1926. gadā beidzis Latvijas kaŗa skolas tehnisko daļu, pēc kam iedalīts Sapieŗu pulkā, bet 1930. gadā komandēts uz Armijas štāba topografijas-ģeodezijas kursiem, pēc kam pārvietots štābā par kaŗa topografu, paaugstinot kapteiņa dienesta pakāpē. Otrā pasaules kaŗa laikā bijis rotas, vēlāk bataljona komandieris 15. latv. divīzijā, bet pēc tam bataljona komandieris būvpulkā. Pēc atbrīvošanas no gūsta pievienojies ģimenei — dzīvesbiedrei Ludmilai ar dēlu Zigurdu, vēlāk izceļodams no Vācijas uz Angliju, bet 1953. gadā pārceļoties uz Kanadu, kur strādāja par topografu Ontario provinces ceļu departamentā Toronto. 1971. gadā aizgāja pensijā. Anglijā nodibinājis DV kopu Kornvalā, vēlāk darbojoties Bedfordas nodaļas valdē, bet Toronto ieņēma vairākus amatus šejienes DV nodaļā un Latviešu virsnieku apvienībā **Kanadā, no 1970.** līdz 1972. gadam arī kā Virsnieku apvienības globālais priekšsēdis. Ilgus gadus bijis

**Aleksandrs Augulis**
**Latvijas armijas virsnieka tērpā.**

Latviešu nama revīzijas komisijas loceklis, darbojies amatos Sv. Andreja draudzē un pievērsies arī citām sabiedriskām aktīvitātēm. **O. Dz.**


**Izīrējamas**
**2 istabas ar virtuvi,**
satiksmes tuvumā,
klusā mājā, centra rajonā,
**Zvanīt pēc pl. 6.00 vakarā**
**tālr. 534-4106**

(9. turpinājums)

Man tomēr neiziet no prāta, ka vēl nesen šie paši ļaudis mani sauca par puiku. Ja redzēja man papirosu zobos, visādi zobojās. Pazīstot savas puses ļaudis, zinu, ka viņi prot glaimot pēc vajadzības. Tāpat agrāk meitas dancoja ar mani vienīgi tad, kad tām nebija neviena cita pieauguša puiša ar ko dejot. Tagad pašas bāžas virsū. Saprotu, ka ziņa par to, ka iešu Smiltenes skolā, ātri izplatījusies arī dejas laukumā.

Šodien man uznāk spīts. Ar plašu žestu noraidu piedāvātos dzērienus un papirosus. Arī meičām, kas aicina pastaigāties, pasaku:

„Rītdien darba diena. Nav laika. Jābrauc mājās."

Kad aizeju atpakaļ pie kaimiņu galda, saku:

„Lūdzu nepārcentieties par mani rūpēties. Liekas, beigās man pašam būs bidzamais vārds sakāms. Par to vēl labi jāpārdomā. Līdz skolas sākumam vēl vairāk nekā divi mēneši. Skola sākas vienīgi 1. oktobrī."

„Nu, vai es neteicu, ka tev, vecais Kļava, būs jāiet skolā. Tu darbam par vecu, bet skolā būsi labu labais. Tas nekas, ka tev astoņdesmit uz muguras. Nodzīsim tikai bārdu un liksim skolas solā blakus skuķiem," smejas Pastnieku Eglītis.

Mājā braucot klusēju. Kad esam māju tuvumā, māte ieminas:

„Nevaru gan pateikt, kas būtu labāk. Kā būtu, ja mēs nākamā piektdienā aizbrauktu uz Smilteni? Ieej skolā aprunāties. Iespējams, ka tev patiks".

„To jau var. Apsolīties gan vēl negribētos," atbildu.

„Nākamo piektdienu Smiltenes stacijā pieņem bēkona cūkas „Bēkona eksportam". Tas savu darbību izvērsis plašāk nekā agrāk.

Pulksten divos no rīta ielaižam cūku būdā divas bēkona cūkas. Agrajā rīta stundā tās ir vēl apmiegojušās un ielien mierīgi bez kviekšanas. Tad visi mājinieki nāk palīgā būdu uzvelt uz ratiem. Mēs ar māti piesēžamies ratu priekšā, un brauciens sākas. Līdz Smiltenei ir labu četru stundu brauciens. Tā ka izbraucām trijos, tad apmēram septiņos būsim Smiltenē. Labā laikā. Tirgus sākas astoņos, bet skolu apskatīties var iet jau deviņos.

Kad izbraucam uz Aumeisteru un Palsmanes lielceļa, sāk jau aust rīta gaisma. Patīkams rīta vēsums apklāj seju. Acis vēl miegainas. Lai gan tiku noskalojis seju aukstā ūdenī, acis tomēr veras ciet. Nogriežoties uz Rīgas un Pleskavas šosejas vai, kā vietējie sauc — Vidzemes šosejas, saule jau lien laukā no apvāršņa. Tā kā saule spīd no sāniem, gaismas stari mūsu acis neskar un varu vērot vasaras mīlīgo ainavu. Rasas pilnās pļavas it kā pārklātas ar sidraba šķidrautu. Ceļa abās pusēs ķīvītes kliedz: „ķīvit, ķīvit." Ir skaists skats uz rudzu un kviešu statiņiem dzeltenajos rugāju laukos. Uz lauka, kur zem rudziem un kviešiem ir bijis apsēts sarkanais āboliņš, rugāji izskatās zaļgani. Miežu lauki sāk dzeltēt un blakus vēl zaļajam auzu laukam dod patīkamu skatu.

„Cik jauki ir šinī laikā. Pavasaris ir jauks, bet savs skaistums ir arī vēlai atvasarai," saka māte.

„Jā," atbildu, bet vairāk neko nesaku. Arī es vēroju skaisto lauku ainavu. Kad braucam garām Rauzas pagasta Augstkalniem, māte atkal ierunājas:

„Nezin ko Alkšņu Karlīne dara. Nez vai būs jau govis izslaukusi?"

„Nezinu," atkal atbildu ar vienu vārdu. Nezinu kāpēc, bet negribas ar māti ielaisties nekādās sarunās. Šorīt labāk ir klusēt. Sevišķi negribas pieskarties sāpīgajam jautājumam par skolu.

„Atpakaļ braucot, būs jāpiebrauc pie Karlīnes. Neesmu viņu ilgi redzējusi. Taču sēdējām Smiltenes meiteņu skolā vienā solā," atkal māte mēģina kaut kā uzsākt sarunas.

„To var," un atkal klusēju.

Kad esam jau tuvumā pie Mežmuižas, māte ieprasās:

„Kas tev noticis, ka palicis tik nerunīgs? Vai bail no tās skolas?"

„Nē, nemaz. Vienkārši nepatīk runāt. Gribas skatīties rīta jaukajā ainavā" — atbildu mierīgi, lai tikai būtu kaut kas ko teikt.

Kad nogriežamies uz Smiltenes un Raunas lielceļa, to pašlaik pārbūvē par šoseju. Vietu vietām šoseja ir jau gatava, bet vēl neļauj braukt virsū.

„Tā gan būs jauka braukšana," saka māte.

„Jā, sevišķi ar velosipedu un tiem, kam ir mašīnas," atbildu.

„Vai tad nu velosipeds un auto ir braucamie. Taču zirgs un vāģi ir un paliek galvenais satiksmes līdzeklis," saka māte.

„Pašreiz jā. Bet kas būs tuvākā nākotnē? Mūsu jaunā valsts strauji attīstās," piemetinu.

„Ak, tu jau saklausījies no Zapoļska runas. Varbūt citur iet labāk. Mums cirgalieši jau tādi lēni domāšanā. Arī daļa grundzāliešu nav labi. Redzi, nevar un nevar sadabūt galus kopā meliorācijas biedrībai. Cik reižu neesam mēģinājuši to nodibināt. Nekā. Beidzamā laikā vispār uz sapulcēm vairs neeju. Nav nozīmes veltīgi nosist laiku. Ir gan tie latvieši, katrs velk uz savu pusi, tikpat kā Krīlova fābulā," un viņa man atkārto vecu stāstu. Ļauju mātei izstāstīt, kaut gan pats šo fābulu zinu no galvas. Tomēr pieklājība prasa, lai klusēju un klausos. Otrkārt, ir daudz labāk, kad māte stāsta fābulu nekā jautā dažādus jautājumus, kuŗus negribu atbildēt. Tā beidzot braucam lejā pa Dārza ielu. Pie biedrības mājas nogriežamies pa labi, un kad esam lejā no pakalna, griežamies pa labi uz staciju.

Pie stacijas piebraucam pie vagona, kas īpaši padots cūku pārvadāšanai. Cūkas pieņem Jānis Ringemanis. Māte, viņu ieraudzījusi, iesaucas:

„Kur gan tevi visur neredz. Tu esi aizsargu priekšnieks, saeimas deputāts, Zemes bankas darbinieks, kviešu pieņēmējs un beidzot pat cūku junkurs."

„Jā, ko darīsi. Kādam jau tas darbs jādara," atbild Ringemanis un norāda, lai braucam pie tukšā vagona.

„Ne jau nu tik traks pēc tā darba, bet pēc naudas. Tev skaudība, ka arī kāds cits kaut ko nopelnītu," uzvelk viņam māte.

„Nezobojies, Alma, velti. Tā nav taisnība, ko tu teici. Vai tas tavs dēls? Liels puisis. Nu, lai tad tik taisās uz skolu. Redzi, dēls, tur kalnā tās ēkas. Tās Smiltenes skolas ēkas. Tev derētu tur paskatīties. Mums gāja grūti to ierīkot. Tagad man grūti dabūt skolēnus. Vēl tikai pāris pieteikušies," saka Ringemanis.

„Nu kāpēc nesūti savu dēlu tanī skolā?" jautā māte.

„Viņš negrib. Viņš ies Smiltenes ģimnazijā. Grib vēlāk studēt," saka Ringemanis.

„Un ja arī mans dēls domā tāpat, tad laikam nekas cits neatliks kā tev pašam kārt kuli kaklā un iet skolā," atbild māte.

„Ak jūs cilvēki, nesaprotat, kas labs," saka Ringemanis un norīko vīrus, kas izceļ cūku būdu uz svariem.

„Tāpat kā tu," un ar to saruna liekas izbeigta.

Kad cūkas nodotas un zīme saņemta, dodamies uz Konsuma veikalu, kur izmaksā naudu. Par diviem bēkoniem saņemam simt sešus latus. Tas ir apmēram sešdesmit santīmu kilogrammā. Tas nozīmē, ka svars ir pareizs. Bēkona cūka nav pārmērīgi pārbarota un ir ar zināmu gaŗumu, mērījot no kakla līdz astei. Pēc tam māte iedod man piecdesmit latu. „Tad nu ej uz skolu un pierakstīes. Iemaksā iestāšanās naudu".

„Bet kādā skolā lai es eju?" jautāju.

(Turpmāk vēl)

## Pirmās Kanadas — ASV izlašu sacensības novusā

Lai gan nu jau dažus gadus Toronto novusisti piedalījušies sacensībās ASV un „amerikāņi" savukārt viesojušies Toronto, pirmās ASV — Kanadas izlašu sacensības risinājās tikai šogad, 10. novembrī Toronto. Sacensības iecerēts rīkot reizi gadā ar ceļojošu balvu, ko darinājis pazīstamais kokgriezējs H. Lapiņš, tā pieminot savu brāli V. Lapiņu, kas 1938. gadā izcīnīja Latvijas meistarnosaukumu novusā.

Sacensību ievadījumā dalībniekus uzrunāja LSAK priekšsēdis A. Dzilna; sveicienus nodeva arī Ziemeļamerikas latviešu novusa savienības priekšsēdis A. Kandrovičš (Čikaga) un Toronto DV valdes uzdevumā labas sekmes vēlēja O. Zvirgzdgrauds. Spraigās sacensībās sākumā labāk veicās kanadiešiem, nokļūstot pat 14—13 vadībā, bet vēlāk, sevišķi vīriešu vienspēlēs, savu pārākumu pierādīja ASV izlases spēlētāji.

Techniskie rezultāti: vīriešu vienspēlēs ASV — Kanada 23:13. ASV vienībā spēlēja: S. Misjuns (Filadelfija) 6—0 punkti, Štūlmanis (Filadelfija) 5—1, Ārens (Ņujorka) 4—2, Kalve (Čikaga) 3—3, Rings (Filadelfija) 3—3 un Vītols (Filadelfija) 2—4. Kanadas vienību reprezentēja torontieši — Teteris 5—1, Baumeistars 2—4, Grīnbergs 2—4, Vaits 2—4, H. Jākobsons 1—5 un Kalniņš 1—5.

Sieviešu vienspēlēs ASV—Kanada 3—1. S. Ringa (Filadelfija) uzvarēja Veldri (Hamiltona), bet zaudēja V. Šulmanei (Toronto), bet I. Misjuns uzvarēja abas Kanadas izlases spēlētājas. Vīriešu dubultspēlēs ASV—Kanada 6—3. Labi veicās Baumeistaram — Teterim, uzvarot visas spēles (3—0). Kalniņš — Vaits un Grīnbergs — H. Jākobsons zaudēja pret Vītolu — Ringu, Misjunu — Štulmani un Kalvi — Ārenu.

Jauktās dubultspēlēs Kanada — ASV 4—0. Labi spēlēja Baumeistars — Veldre un Teteris — Šulmane uzvarot ASV pārus Štulmani — Ringu un Vītolu — Vītolu.

Sieviešu dubultspēlēs ASV pārstāves Misjuns — Ringa uzvarēja Veldri — Šulmani un kopējais rezultāts bija 33—21 ASV izlases labā.

Sacensību nobeigumā dalībnieki saņēma ZALNS diplomus un kanadieši pasniedza piemiņas balvas visiem ASV izlases dalībniekiem.

Sacensību otrā dienā notika atklāts turnīrs ar amerikāņu un kanadiešu piedalīšanos. Sadalīti 2 grupās vīriešu vienspēlēs, 17 dalībnieki mēģināja sniegt labāko un pierādīt — ASV spēlētāji, ka viņu uzvara dienu iepriekš nebija pārsteigums, bet kanadieši, ka var spēlēt labāk, kā to rādīja iepriekšējās dienas rezultāts.

1. grupā 5 dalībnieki uzrādīja vienādu 5—3 rezultātu, bet finālā iekļuva V. Lanka (Filadelfija), P. Kalniņš (Toronto) un E. Vītols (Filadelfija). 2. grupā labākais bija V. Teteris (Toronto) uzvarot visas spēles. 2. Kalve (Čikaga) 4—3, 3. V. Štulmanis (Filadelfija).

Finālā vienādu punktu skaitu 4—1 sasniedza Vītols un Teteris, sekojošā pārspēlē ar 3—1 uzvarēja Teteris un izcīnīja pirmo vietu. 3. vietā Štulmanis. 4. v. Kalniņš. 5. un 6. v. dalīja Kalve un Lanka.

Sieviešu sacensībās 4 dalībnieces un spēlējot katrai ar katru, vienādu punktu skaitu 2—1 sasniedza I. Misjuns, S. Ringa un V. Šulmane. Pārspēlēs uzvarēja Ringa, 2. v. Šulmane, 3. Misjuns un 4. Vītola.

Sacensības rīkoja Toronto DV novusa kopa — K. Gulbja, Z. Jākobsona un Tatjanas Ārenas (Ņujorka) vadībā. Uzvarētājus apbalvoja ZALNS Priekšsēdis A. Kandrovičs.

V. T.

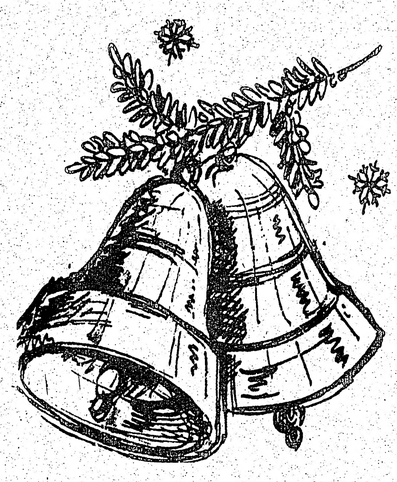

# LABĀKĀ DĀVANA ZIEMSVĒTKOS — GRĀMATA

| | |
|---|---|
| A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis | $8.00 |
| Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz. | 5.50 |
| G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom. | $6.50 |
| P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas | 6.50 |
| H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi | 4.50 |
| I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas | 5.50 |
| D. Švīkule — Veselības un ilga mūža noslēpums | 7.00 |
| Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm) | 10.00 |
| A. Dzērvīte — Latvju raksti | 25.00 |
| Liesma — Mūžības krasti, dzeja | 6.50 |
| J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis | 6.00 |
| Archīvs XIII | 7.00 |
| J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata | 1.50 |
| J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots | 5.60 |
| A. Ivaska — Solis silos, dzejas | 6.50 |
| Ceļa zīmes Nr. 52 | 2.50 |
| Z. Mauriņa — Frančeska, rom. | 6.50 |
| V. Veldre — Dēli un meitas, rom. | 5.50 |
| E. Aistars — Goda diena, rom. | 5.50 |
| N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom. | 7.50 |
| L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad | 6.50 |
| Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards | 5.50 |
| Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs | 7.50 |
| Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki | 2.75 |
| „ Dzelzs aizbīdņi lūst | 5.00 |
| J. Klīdzējs — Viņas un viņi, stāsti | 3.35 |
| K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom. | 3.90 |
| „ Meditācija par mīlestību | 3.35 |
| Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs dara | 3.19 |
| A. Tomsens — Cilvēcības vārdā | 5.00 |
| Archib. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks — kāds Dievs | 3.25 |
| V. Mobergs — Romāns, 1 — 4 (Emigranti; Jaunajā zemē; Līdumnieki; Pēdējā vēstule uz Zviedriju) | 26.00 |
| L. Zariņa — Sarkanā migla, atm. | 8.50 |
| E. Ādamsons — Gaišā cilvēka dziesmas | 1.75 |
| J. Jaunsudrabiņš — Saulē | 1.75 |
| Klētnieku Valdis — Gundega Ieviņa | 6.00 |
| A. Rasa — Vēl mēs esam svešumā, rom. | 6.50 |
| E. Andersone — Rūķis labdaris, st. bērniem | 1.90 |
| „ Sargeņģelis, st. bērniem | 1.90 |
| V. Tepfers — Senatnei un mākslai | 4.20 |
| A. Kraujiete — Kristalls un māls, dz. | 5.50 |
| R. Valdess — Jūras vilki, rom. | 6.00 |
| E. Dunsdorfs — Zīle, apc. par sadzīves problēmām | 5.00 |
| V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom. | $7.50 |
| Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas | 6.00 |
| Ē. Stons — Dzīves alkas, rom. | 7.50 |
| Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra | 7.50 |
| A. Džilums — Kurzemes sirds vēl dzīva | 7.00 |
| Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji | 5.00 |
| A. Čaks — Matīss kausu bajārs | 6.00 |
| I. Gubiņa — Ziema nāk pretim | 5.50 |
| V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas | 6.50 |
| V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov. | 6.50 |
| Latviešu trimdas bibliografija 1940. - 1960. II d. | 16.80 |
| A. Eglītis — Lielais mēmais | 8.00 |
| P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve | 6.50 |
| A. Niedra — Sieva, rom. | 5.00 |
| G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom. | 7.00 |
| H. Bells — Ar klauna acīm, rom. | 5.00 |
| A. Richtere — Vētru laikā, dzej. | 5.00 |
| Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm | 7.50 |
| Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod. | 25.00 |
| L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej. | 5.00 |
| R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji | 6.00 |
| V. Krāslavietis — Tā lielā izklīšana, dz. | 4.95 |
| J. Babre — Gaisma no austrumiem | 4.00 |
| „ Ceļā uz Loreto, dz. | 4.00 |
| A. Grīns — Zemes atjaunotāji | 12.00 |
| P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom. | 3.90 |
| „ Nemirstīgais nemiers, rom. | 5.50 |
| A. Rubulis — Latvian Literature | 4.00 |
| T. Dangavs — Strandējušo sala | 4.00 |
| T. Krūka — Uniforma, rom. | 5.50 |
| „ Tu debesis turi savās rokās | 3.50 |
| „ Silaines mežs runā, bērniem | 2.80 |
| Latviešu karavīrs II pasaules karā 2. daļa | 11.00 |
| A. Eglītis — Es nepievienojos, rom. | 6.50 |
| J. Rainis — Uguns un nakts, ilustr. | 7.00 |
| Aleksandrs — Neredzamā divīzija, spiegu stāsti | 3.50 |
| Aspazija — Sēklu trauks | 1.75 |
| K. Skalbe — Klusā gaisma | 1.75 |
| J. Zariņš — Kāvu gados I daļa | 6.50 |
| „ Kāvu gados II daļa | 6.50 |
| Latviju latviešiem, vēst. lipekļi | 1.00 |
| G. Salnais — Sīpols un orchideja, rom. | 8.00 |
| E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1600 - 1710 | 12.50 |
| „ Latvijas vēsture 1500 - 1600 | 15.00 |
| I. Leimane — Dūmu Topazs, st. | 6.00 |

- SKAŅU PLATES
- KERAMIKA
- ŠĶĪVJI
- SVEČTURI
- AUDUMI
- APSVEIKUMU KARTĪTES
- ROTAS
- DZINTARI

**DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA—**

**491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5**

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% no pasūtinājuma **TĀLR. 921-7121**

# Ziemas svētku priekam

piparkūku riekstiņi, dažādi sausie cepumi,
medus cepumi, šokolādes - augļu (Domino Stein) cepumi,
mandeļu - marcipāna cepumi un četras dažāda veida svētku maizes —
stolles (adventes, Drēzdenes, Fürsten un Mini)

**Kaut kas katra pircēja gaumei!**

**Katram pēc vēlēšanās**

**Rudolphs**

**To visu jums AR PRIEKU SAGĀDĀ!**



**JAUNĀ GADA SAGAIDĪŠANA**

LATVIEŠU NAMĀ
491 College St., Toronto
**Sākums pl. 8.00 vakarā**

Galdiņi iepriekš rezervējami Latviešu nama birojā vai pa tālruni 922-2931. Ieejas kartes: kungiem $7, dāmām $6, studentiem un pensionāriem $4, Latviešu nama birojā iegādājamas līdz 25. decembrim.

*Spēlēs Eddy Bohn kapella no pl. 9 vak. līdz pl. 2 rītā*

BUFETE AR VISĀDIEM ATSPIRDZINĀJUMIEM

*Latviešu nama valde*



*Ko dāviņāsim draugam svētkos?*
*Ikviens priecāsies par skaistu, labu, interesantu grāmatu, tādēļ dāvināšanai ieteicama*

**Jāņa Grinblata**

***Jaunkundz, nepareizi savienots***

„Autors prot saistoši stāstīt. Viņš ievēro lietas un notikumus, kas citiem paietu garām nepamanīti. Grāmatā daudz dzīvu un mūžībā aizgājušu cilvēku. Daudz rindu veltīts Smiltenes mācītājam Kārlim Kundziņam, ir apraksti par Zeiboltu Jēkabu, Pēteri Ērmani, Ādolfu Ersu, Oļģertu Liepiņu u.d.c. Daudz autografiska materiāla."
**(Viktors Irbe, „Latvija Amerikā")**

„Šī ir viena no jautrākām grāmatām, kurā netrūkst arī nopietnu ziņu un vērtīga ieskata sabiedriskā sadzīvē. Autors daudz piedzīvojis un pieredzējis, kopš izgājis pasaulē no tēva mājām — Smiltenes Sieriem. Darbā pulsē vitālisms un dzīves prieks īsti rubensiskā stilā. Vissulīgāks autora stils kļūst, pieskaroties etnografiskām lietām, tāpat avīžnieka un agronoma gaitām. **(Oļģerts Liepiņš, „Laikā")**

„Žurnālista un agronoma gaitu aprakstā jūtams kūsājošs dzīves baudītājs, bajāriski noskaņots optimists, vienmēr labā omā. Kas reiz kristības dzēris ar presi, tas no tās neaiziet. Labā valoda, jautrie notikumi, viss tas grāmatu izceļ interesantumā. To lasīs visi". **(Osvalds Akmentiņš, „Vēstnesis")**

**Cena $ 5.60**

Pasūtinājumus adresēt:

Mrs. VILMA GRĪNBLATS,
215 W 91 st. St., New York, N. Y. 10024



**SKYLINE REAL ESTATE Ltd. Rltr.** **533-8553**
**87 Roncesvalles Ave., Toronto**

MUSKOKA apkārtnē 3 jūdzes dienvidos no iecienītās vasarnieku vietas ROSSAU pārdodama 9 akru zeme, 7 istabu dzīvojamā māja ar visām labierīcībām, liela kūts un šķūnis, ap 800 pēdu no 532. auto ceļa. Ļoti piemērota pensionāriem, putnu vai cūku audzētājiem, vasarnīcām u.c. Iemaksa $5,000.

Blakus šim īpašumam ir 32 akri zemes ap 500 pēdu no auto ceļa, 1300 pēdu ROSSAU upe. Cena un iemaksa pēc vienošanās. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt

**V. MUKTAM 536-0143**



**Divi akri apelsīnu dārzs**
**Reo Grande ielejā**

Apelsīnu raža apm. 15 tonnas gadā.
Klimats — silts un saulains, labāks nekā Floridā.
Var celt māju vai novietot „Mobile Home".
Cena $10,000.-.

**Zvanīt — 534-8447**
**Bērziņš Realty Ltd.**


## Jānis Zariņš pēdējā gaitā

Toronto 5. decembrī ar sirdstrieku mirušo virsleitnantu Dr. Jāni Zariņu, kas dažas dienas pirms liktenīgā gadījuma bija ieradies no Vinipegas uz Latvijas kara skolas atceres svinībām, 8. decembrī guldīja Jorkas latviešu kapos. Pirms tam aizlūgums notika Rosara bēru mājā, pie šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, stāvot korporācijas Beveronijas, kuras filistrs nelaikis bija, Latviešu virsnieku apvienības un DV goda sardzei. Aizlūgumu vadīja nelaika bijušais skolnieks Vācijā mācītājs Ivars Gaide, klātesot arī archibīskapam A. Lūsim. No Vinipegas bija ieradies arī Manitobas DV nodaļas valdes priekšsēdis T. Puisāns. Sēru mūziku atskaņoja Edite Ozola-Timermane.

Māc. I. Gaide savu bijušo skolotāju izvadīja pēdējā gaitā arī uz kapsētu, kur korporācijas Beveronijas vārdā no nelaika atvadījās G. Rozentāls, no Latviešu virsnieku apvienības E. Ziplāns, no DV organizācijas E. Krūka un no Manitobas DV nodaļas T. Puisāns, noliekot ziedus. Korporāciju saime atvadījās ar tradicionālo dziesmu: „Ja kādu brāli . . .", Beveronijas karogam noliecoties pār kapu.

Jānis Zariņš bija dzimis 1915. g. 21. februārī Valkas apriņķa Cirgaļu pagastā, studējis agronomiju Latvijas universitātē, cīnījies 2. pasaules karā, bet pēc kapitulācijas un gūsta strādājis par skolotāju Neištates bēgļu nometnē Vācijā. Bonnas universitātē pabeidzis Latvijā iesāktās studijas, pēc tam paliekot pie universitātes zinātniskam darbam, iegūstot Dr. grādu agronomijā. Kanadā kopā ar dzīvesbiedri Veltu ieceļojis 1949. gadā, vispirms strādājot savā speciālitātē Montrealā, bet kopš 1957. gada dzīvoja Vinipegā, pēdējā laikā valdības uzdevumā pie Vinipegas universitātes strādādams lauksaimniecības pētījumos. Karā laikā gūto veselības traucējumu dēļ nesen darbu pārtrauca un aizgāja atpūtā, galvenokārt nodomamies literāram darbam.

Jānis Zariņš visiem paliks labā atmiņā kā krietns latvietis, karavīrs un sirsnīgs draugs.

**O. Dz.**

## Ženēvas konference ieilgst

Pēc oficiālām ziņām Ženēvas konference darbosies sešus mēnešus, bet vairāk ticams, ka tā ieilgs līdz nākošā gada vasarai. Pēc darba sesijas Ženēvā paredzēta nobeiguma konference atkal Helsinkos, lai ratificētu vienošanos, kādu cer panākt Ženēvā.

Baltijas komiteja Stokholmā publicējusi pārskatu par savu darbību sakarā ar Eiropas drošības konferenci. Pēc pirmās fazes Helsinkos komiteja sagatavojusies otrai fazei Ženēvā, kur attiecīgām komisijām iesniegs faktus un materiālus, apgaismojot Baltijas valstu problēmas. Plānots arī visu apspiesto Eiropas tautu memorands, kuŗu parakstīs šo tautu pārstāvji un iesniegs nobeiguma konferencei Helsinkos. Šīs akcijas materiālus, „The Baltic States 1940—1972" un memorandu turpinās izplatīt ASV, Kanadā, Austrālijā un citās zemēs.

Baltijas komitejas Helsinku akcija izmaksājusi 36.000 kronas, Ženēvas fazes darbības plāns prasīs ap 20.000 kronu.

„Mēs enerģiski turpināsim savu akciju tik ilgi, kamēr drošības konference turpināsies," deklarē Baltijas komiteja. „Mēs nedrīkstam palaist garām nevienu iespēju, lai aizstāvētu Baltijas tautu tiesības." Lt.


# The Old Country Gift Shop

- Dzintara izstrādājumi
- Kristalls un keramika
- Saldumi
- Dāvanas katram gadījumam

355 Roncesvalles Avenue, Toronto. Tel. 535-7641



Kanadas lielākais un labākais speciāli
**EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS**
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS

**tip-top MEATS DELICATESSEN**

**1727 BLOOR ST. WEST**
(petim Keele pazemja stacijai)
**YORKDALE SHOPPING CENTRE**
**FAIRVIEW MALL**
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
**ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS**
(Queen Elizabeth un Highway 27)
**HURON SQUARE SHOPPING CENTRE**
Cooksville, Highway 10 and 5



Pilsētas austrumos
**IZDODAMAS**
**2 istabas, virtuve un vannas istaba.**
**Zvanīt pēc pl. 6 vakarā.**
**Tel. 466-1215, Toronto**



Piederīgie LATVIJĀ
MEKLĒ
**Gunāru STŪRI,**
dzim. 1925. gadā Rīgā.
Ja kāds kaut ko par viņu zinātu, lūdzu rakstīt šī laikraksta kantorim,
OFERTE „Meklē",
vai zvanīt Toronto
tel. 222-6916



**Pārdodamas**
**LATVIEŠU GRĀMATAS,**
**DZINTARA KRELLES un**
**KOKA ROTU LĀDĪTE.**
**Tālr. 487-3075**



**LATVIEŠU NAMS**
**491 College St., Toronto**
**IZĪRĒ TELPAS**
**sarīkojumiem viesībām**
**klāj viesību galdus**
**Tel. 922-2931**

# RELIĢISKĀ DZĪVE

## Jāpiedzimst no augšienes!

Viena no vietām, kas Jāņa evaņģelijā labi pazīstamas, ir Nikodēma nāciens naktī pie Jēzus (3,1-15). Nikodēms sarunu iesāk ar pieklājīgu ievadījumu, bet Jēzus, nebūdams komplimentu draugs — savu nakts viesi pārtrauc un tūdaļ bez aplinkiem pievēršas jautājumam, kuŗa dēļ Nikodēms Viņu uzmeklējis: kā nākošajā pasaulē — Dieva valstībā — cilvēks lai iegūst, tā sakot, pilsoņa tiesības? Šis jautājums Nikodēmam ir bijis par visu svarīgāks; vai citādi viņš, jūdu varasvīru dusmu bīdamies, būtu riskējis pie Jēzus nākt? Jādomā, ka tas pats jautājums arī mums ir svarīgs, jo nav zaudējis savu nozīmi arī tagad.

Liekas, Nikodēms tomēr ir cerējis sagaidīt citādu Jēzus atbildi, nevis: „Ja cilvēks nepiedzimst no augšienes, neredzēt tam Dieva valstības!" Bet Jēzus neatklāj nekādu „patentrecepti"; Viņš arī neuzskaita īpašus noteikumus vai rēgulas, kas jāievēro, lai cilvēks iemantotu mūžīgo dzīvību. Jau šo pašu zemes dzīvību mēs saņemam kā nepelnītu dāvanu, tā vienkārši nāk no Dieva rokas; cik daudz vairāk tad dzīve Dieva valstībā, mūžīgā dzīvība ir skaidra debesu dāvana! Mēs varam to tikai izlūgties; mēs varam pēc tās ilgoties un uz to gaidīt; ka to saņemam, ir un paliek tīrs brīnums. Taču Dievs šo brīnumu ar mums dara: ar savu Vārdu, kas visu dara jaunu, caur Svētā Gara atjaunotāju spēku. Uz to mums būs cerēt, to sev karsti vēlēties: tas ir pirmais un pēdējais, kas mums vajadzīgs!

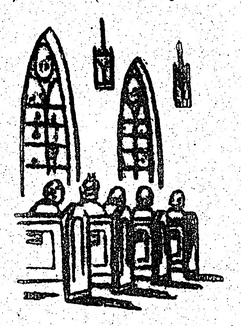

## BAZNĪCU ZIŅAS

### TORONTO

**Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmo-**

**16. dec. pl. 11 3. adventa dievkalpojums, draudzes 25 gadu darbības atcere un mācītāja ievešana amatā. Dziedās Kalvis un bērnu koris.**

**23. dec. pl. 11 4. adventa dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes skolas eglīte.**

**24. dec. Ziemsvētku vakara dievkalpojumi — archib. A. Lūsis pl. 17.00 un 19.00. Draudzes koris un solisti.**

**25. dec. pl. 11 Ziemsvētku dievkalpojums.**

**30. decembrī — Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu (svētdienā) pl. 11 vak.**

**6. janv. pl. 11 Jaunā gada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.**

**13. janvārī pl. 11 dievkalpojums.**

**20. janvārī pl. 11 dievkalpojums.**

**27. janv. pl. 11 dievkalpojums.**

**Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St, krustojumā, Toronto..**

**16. decembrī pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma bērnu eglītes vakars ar bērnu teātri, Ziemsvētku vecīti, azaida galdu un rotaļām.**

23. decembrī dievkalpojuma nebūs.

24. decembrī pl. 7 vak. Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī pl. 10 rītā Ziemsvētku dievkalpojums.

**Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.**

**16. decembrī pl. 3 pēcp. Ziemsvētku eglīte bērniem baznīcas zālē.**

**24. decembrī pl. 6 vak. Ziemsvētku dievkalpojums.**

**31. decembrī pl. 6 vak. Vecā gada dievkalpojums ar dievgaldu.**

### BRAMPTONĀ

23. dec. pl. 1.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

### HAMILTONA

**Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.**

**16. dec. pl. 11 rītā dievkalpojums.**

24. decembrī, Ziemsvētku vakarā, pl. 5.30 pēcp. un 7.00 vak. Svētvakara dievkalpojums. Piedalās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā. Dziesmu lapiņas.

25. decembrī, 1. Ziemsvētkos, plkst. 11.00 no rīta svētku dievkalpojums.

31. decembrī, Vecgada vakarā, plkst. 7.00 vak. dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī, Jaungada dienā, plkst. 11.00 pr. p. dievkalpojums.

### MONTREALA

**Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.**

### OTAVA

**Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.**

### TORONTO BAPTISTU

**draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.**

**PRIEKA VĒSTS**
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
**Vilnis 1270 AM**
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

Latviešu Svētrīta radio raid.
**„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"**
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM,
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

✝

Mūsu mīļais

# Bertrams Fedders

dzimis 1893. g. 28. maijā Cēsīs,
miris 1973. g. 5. decembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

**meita, znots un mazbērni Kanadā,**
**dēli, vedeklas un mazbērni Latvijā**

Jāņa ev. 14. 1-2.

Mūsu filistrs

# Bertrams Fedders, theol., 1911. II,

dzimis 1893. gada 28. maijā Cēsīs,
miris 1973. gada 5. decembrī Toronto

**Lettonias Toronto kopa.**

✝

Dieva mierā aizgājusi mūsu dārgā

# Olga Veidemanis dz. Subriks

dzimusi 1896. g. 12. aprīlī Liepājā,
mirusi 1973. g. 30. novembrī Toronto

. . . Savāda nojauta apstāties liek;
No visa, ko mīlēju, atraisās skati,
Un karstāk un sirsnīgāk ilgojos pati,
Lai dvēsele mūžībai gatava tiek.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
**dēls Toronto un radi Montrealā un ASV**

✝

Mūžībā aizsaukts

# Roberts Bērziņš

dzimis 1895. gada 9. augustā Slokā,
miris 1973. gada 5. decembrī Toronto.
Pēdējā gaitā izvadīts 8. decembrī.

Atvadu asara nobirst uz lapas,
Kuŗā kas rakstīts, kas teikts . . .
Atvadu brīdī klusi čukst lūpas:
Salda lai dusa, Tev tālāk iet liegts.
(B. Senkēviča)

Mīlestībā par viņu skumst
**sieva, dēli, meita ar**
**mazbērniem un**
**radi Latvijā**

Mūžībā aizgājis mūsu bijušais priekšnieks un ilggadējais biedrs

**Dr. Jānis Zariņš**

1973. gada 5. decembrī Toronto

Viņu piemiņā paturēs

**Daugavas Vanagu Manitobas nodaļa, Mednieku un Makšķernieku sekcija.**

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

**Nikolajs Lideks**

dzimis 1900. gada 26. decembrī Meirānos,

miris 1973. gada 10. decembrī Toronto, Kanadā.

Mīlestībā viņu piemin

**sieva, meita, znots, mazmeita un radi Kanadā un brālis ar ģimeni un radi Latvijā.**

Novīst ziedi, apklust vēji,
Piekūst gājējs, ceļš bij grūts.

**Meža zosīm Ontario provincē šogad bija labs pieaugums, perējumiem pavasarī pārsniedzot parasto caurmēru. Turpretim sarkangalvaino pīļu suga pēdējos 20 gadus pakāpeniski samazinājusies ar lauksaimniecībai izmantojamo zemju paplašināšanu Kanadas prēriju provincēs un ASV ziemeļrietumos.** Foto: J. Liģers

## Zinātāji un . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

Izskanēja dažādi atzinumu. Vienam no režisoriem vismīļākie bija autori, kas jau miruši, jo tie parasti vairs neprotestē, otrs negribēja grozīt autoru ideļas, tikai rādīt tās ar moderniem skatuviskiem līdzekļiem. Viens vēlējās tēlot un runāt ar 80 jūdzēm stundā, otrs lēnām un prātīgi, lai varētu paklausīties suflierī. Viens atzina, ka teātris ir tikai laika kavēkļis, otrs — ka tam tomēr jābūt arī audzinātājam. Neviens beigās negribēja izteikties par lektora izvirzīto ceturto jautājumu — par kritiķiem. Likās — ar tiem teātrinieki nekad nav bijuši, nav un nebūs apmierināti. Tas jāsaprot — kritika parasti ievaino. Ievaino pat nemaz nekritizējot. No otras puses — visbargākais kritiķis ir publika, bet bez publikas nav un nevar būt teātŗa, jo aktieŗi netēlo tikai savam, bet galvenokārt citu priekam. Tātad burvju aplis, tāds pats kā atkārtošanās vai profesionālisms un māksla. Lekciju noklausījās 30 cilvēku.

Pl. 2 pēcp. lektora lomā stājās Dr. A. Straumanis — reizē viesis no Karbonvilles un pašmājnieks, ar Toronto DV TK aktieŗiem darbojies jau gada ceturksni pirms teātŗu dienām. Viņa temats bija — šerādes, bet, kā lektors paskaidroja, tas neesot nekāds temats, tāds nosaukums varējis rasties tikai pārpratuma dēļ. Viņš runāja par teksta un skatuvisko illustrāciju sakarību, mazliet arī par inscenējumu stiliem un nepieciešamo snieguma viengabalainību, uz vietas režisēdams skatus, kam ar skopiem līdzekļiem bija jāaizsaka un kas arī izteica ļoti daudz. Viņu neapšaubīja. Varbūt tāpēc lekcijas turpinājumā viņš stāstīja pavisam ko citu — par iecerēm un darbu, kas jau veikts un vēl veicams latviešu teātŗa archīva radīšanā pie Dienvidilinojas universitātes. Tas saistīja. Priekšlasījumu noklausījās 32 pašmājnieki un viesi.

Nākošo priekšlasījumu Laimonis Siliņš pl. 5 pēcp. sāka ar 35 klausītājiem, bet pēc nedaudz minūtēm to skaits bija jau pieaudzis uz 44 — darba nedēļa bija beigusies arī mazāk ziedotīes spējīgiem interesentiem. Runādams par tematu Teātris un tā nākotne, viņš daļēji turpināja savu rīta lekciju. Konstatējis, ka Amerikā teātŗu skaits gan mazinās, kamēr reģistrēto aktieŗu daudzums pieaug, pieminējis t. s. „zvaigžņu kulta" īpatnības, kā arī teātŗa lomu reliģijā un politikā senāk un tagad, viņš tomēr atzina, ka teātŗa nākotne nav apdraudēta. Televīzija, piemēram, gan var atņemt teātrim skatītājus, bet — tas tikai cita veida teātris. Publikai, tāpat kā mūzikā, vienmēr būs nepieciešama dzīva saskare ar izpildītāju uz skatuves. Latviešu teātris dzimtenē un trimdā, turpretim, dzīvos tik ilgi, cik ilgi tam būs skatītāji. Neatbildēts palika viņa jautājums, vai nākamajās teātŗu dienās būtu vēlams izrādīt arī kāda okupētās Latvijas autora lugu.

Sestdiena — apkopšanās, vannošanās un iepirkšanās diena maizes un gaļas pelnītājiem arī nav izdevīga priekšlasījumiem, sevišķi tās rīts. Reiņa Birzgaļa seminārs Grimi praksē pl. 10 tomēr bija pulcinājis 30 uzticīgu interesentu. Birzgalis nerādīja grimēšanos praksē, bet vairāk nekā 2 stundas viņš par to stāstīja un atbildēja uz jautājumiem. Viņš tā turpinātu ilgi, bet — pl. 1 pp. sākās viena no izrādēm. Bija jāpārtrauc.

Tūliņ pēc šīs izrādes, kad pie lektora galda apsēdās Kalifornijas valsts universitātes profesors Māris Ubāns, klausītāju bija visvairāk — 50. Temats — Aktieris un režisors radošā darba attieksmēs — aptvēra viņa paša pieredzi ar amerikāņu aktieŗiem un studentiem: t. s. „čaulas salaušanu", „zvaigžņu" untumus, ansambļa saliedēšanu, inscenējuma veidošanu nevis līdz pirmajai, bet līdz pēdējai izrādei, prasības, kādas, salīdzinot ar trimdas uzvedumu iestudētājiem, aktieŗiem uzliek amerikāņu režisori u. t. t. Klausītāji, 2 stundas uzmanībā tvēruši katru lektora vārdu, liekas, labprāt būtu sēdējuši vēl otras 2 stundas, bet — bija jāsākas pēdējai no 4 izrādēm. Tad — vēl paredzēts beigu sarīkojums un gatavošanās ceļam uz māju.

Lekcijas tikai dažiem bija uzrakstītas. Pārējie runāja no galvas vai pēc konspektiem. Katras lekcijas sākumā lektorus ar klausītājiem īsi iepazīstināja viešņa no Čikagas, Ruta Jostsone.

Pārrunas par lekciju tematiem brīvi turpinājās pirmo divu izrāžu „apkūlības", nobeiguma sarīkojumā un varbūt vēl turpināsies līdz nākošajām teātŗu dienām. Tālumi tuvina un šķir. Šos tālumus un atšķirtību pārvarēt laikam tomēr ir teātŗu dienu galvenā daļa.

**Osvalds Liepa**

**Mineapoles latviešu raidījuma dalībnieki, no kreisās: Dr. Jānis Dimants, māc. Rūdolfs Krafts, dzejniece Paulīna Zalāne, raidītāja darbinieks Nikolajs Rasiņš un Ēriks Dundurs.**
Foto: E. Grotiņš

## LATVIEŠU RAIDĪJUMI MINEAPOLE

Mineapolē novembrī notika četri latviešu televīzijas pārraidījumi, katru nedēļu viens. Pirmais bija 6. novembrī, kad pusstundu ilgā raidījumā par Latviju un tās likteņgaitām stāstīja Aldona Pone un Ēriks Dundurs. Stāstījuma laikā rādīja attēlus gan no Latvijas neatkarības laika, gan krievu okupācijas varmācībām 1940./41. gada. Otrs raidījums bija 13. novembrī, kad referēja Aldona Pone. Latviešu solo dziesmas dziedāja Irma Kurme Elzas Pones klavieŗu pavadījumā. Klavieŗu solo atskaņoja Guna Kalmīte-Skujiņa, bet latviešu mūziku kokļu ansamblis Elgas Pones vadībā. Sieviešu sekstets dziedāja vairākas latviešu dziesmas. Arī to vadīja E. Pone, bet tautas deju priekšnesumus — Helene Zemjāne.

Trešā pārraidījumā 20. novembrī par Latviju komūnistu okupācijā pašreiz, kā arī par okupantu izrīcībām un latviešu tautas verdzināšanu referēja Ēriks Dundurs, dzejniece Paulīna Zalāne, mācītājs Rūdolfs Krafts un Dr. Jānis Dimants jun. Ceturtā raidījumā 27. novembrī no latviešiem piedalījās Ēriks Dundurs, no igauņiem — E. Kuiks, bet no lietuviešiem jurists V. Anastas. Diskusijas aptvēra starptautisko politisko stāvokli un Eiropas drošības konferences problēmas. Paneli vadīja TV darbinieks H. Volfs.

Raidījumi par latviešiem un Latviju no nekomerciālā 2. televīzijas raidītāja Minesotai un tuvākajām kaimiņu pavalstīm notikuši jau agrāk, lai iepazīstinātu amerikāņus ar latviešu tautas izcelsmi, dzīves veidu, paražām un centieniem gan zem svešām varām, gan neilgajā Latvijas neatkarības laikā. Galvenais nolūks tomēr ir informācija par Latvijas brīvības zaudēšanu un latviešu tautas apspiešana zem padomju okupācijas varas. Reizē televīzijas skatītāji tiek iepazīstināti ar latviešu dziesmām un mūziku.

Raidījumus noorganizējis Nikolajs Rasiņš, kas jau ilgus gadus darbojas šajā raidītājā.

**R. A.**

**Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas.** Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

**Daugavas Vanagu nams**

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 BROADVIEW AVE
**Tel. 465-5225**

**Daugavas Vanagu klubs**

**atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.**

# kas? kur? ko?

**Town & Country R. E. Ltd., Realtor**

**V. PALMA pārstāvis**

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
**TĀLR. 782-7246**

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

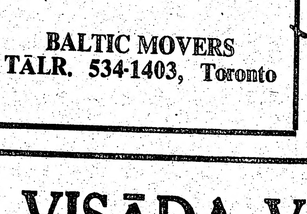

**PIEMINEKĻI**

**Īgauņu uzņēmums**

**YONGE MEMORIAL LTD.**
**2019 Yonge St., Toronto 7**
Starp Eglinton un Davisville
**487-2147, vakaros 445-8955**
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

**ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD**
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
**APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA**

**A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.**
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
**316 Harbord Street, Toronto, Ont.** **Tel. 534-8447**

**PAVASARA** **LE 1-7353**
**delikatešu veikals un konditoreja**
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

KALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
**Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS**
**Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837**

**TRANSPORTA UZŅĒMUMS**

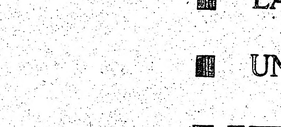


**BALTIC MOVERS**
**TĀLR. 534-1403, Toronto**

**A. KRISTAPSONA**
**gaļas un gaļas izstrādājumu veikals**
**1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152**

*MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!*
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
**ALUMINUM SIDING**

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

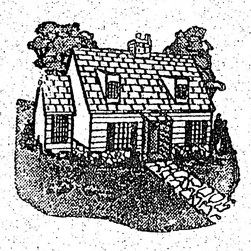

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
**248-9984**
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

# VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

# VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

# amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

**TĀLR. (416) 466-1514**

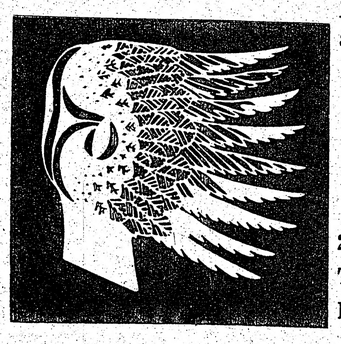

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

**Benjamiņa filmu laboratorija**
**247 RICHMOND ST. E.**
**TORONTO, ONT.**
**M5A 1P2**
Tel. (416) 863-1166

**A. Eglītis — TV RENTALS**
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
**161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401**

**BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS**
141 DANFORTH AVE.
**Tel.: HO 5-9905** ***Ausma Mikelsone***

# Vidējo austrumu miera sarunu priekšvakarā

SPECIALRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Vienkāršā ceremonijā, nododot zvērestu, amatā stājās jaunais ASV viceprezidents Džeralds Fords.

Kongress un senāts Forda kandidātūru akceptēja bez lielām debatēm. Jaunais ASV viceprezidents nav ne izcils runātājs, nedz arī politiķis ar Dieva piešķirtām vadoņa dāvanām. Viņš ir tipisks pelēkās ikdienas darba rūķis, godīgs viduscelja gājējs, cilvēks, kam ir tikai nedaudzi ienaidnieki. 25 gadus pavadījis ASV likumdošanas iestādēs, viņš ir ideāls starpnieka lomai, lai uzturētu labas attiecības starp Balto namu un kongresu. Forda lielākais politiskais minuss ir viņa pieredzes trūkums ārpolitiskā sektorā. Tuvākie mēneši rādīs, vai liktenis Džeraldam Fordam būs lēmis vēstures skatuvē nospēlēt ne pārāk izcilo ASV prezidenta vietnieka lomu vai arī, Ričardam Niksonam negaidot pazūdot aizkulisēs, uz Džeralda Forda pleciem tiks uzvelts ne vien ASV prezidenta amats, bet vēl svarīgāks būs pienākums vadīt brīvo pasauli. Šīs abas lomas Fordam būs jāuzņemas laika sprīdī, kad pasaule atrodas krustceļos starp jaunu globālu militāru konfliktu vai arī ceļā uz pastāvīgu un īstu mieru.

Ričards Niksons vēl pagājušā nedēļā no jauna uzsvēra, ka viņš neatteiksies no prezidenta amata. Niksona politiskās šķīstīšanās akcija, lai prezidenta amats iegūtu visas tautas atzinību un cieņu, ir gandrīz vai patētiska. Pagājušā nedēļā viņš atklātībai minēja sīkus skaitļus par pēdējo gadu ienākumiem. Kā zināms, ienākumu nodokļa likmes samazināšanai Niksons izmantojis Eizenhauera laika viceprezidenta dokumentu dāvinājumu valsts archīvam, Nodokļu lietpratēji še nesaskata nekā pretrunīga, jo tāpat rīkojies arī Niksona priekšgājējs prezidents Džonsons. Tanī pašā laikā nevienam vien amerikānim rodas šaubas par to, kā prezidents ar 200.000 dol. gada algu spējis likumīgi tikt cauri, maksājot ienākuma nodokļu likmi, kas atbilst caurmērā 8000 dol. gada izpeļņas nodoklim.

Niksons vēl joprojām nav spējis nomazgāt no savām rokām visus Votergeites dubļus. Vaina nav pierādīta, bet aizdomas nav arī izklīdinātas. Vairāki republikāņu senātori Niksona nedienās saskata nopietnus draudus republikāņu partijas izredzēm gaidāmajās tautas vietnieku nama un senāta papildu vēlēšanās, kā arī partijas izredzēm 1976. gadā noturēties Baltajā namā. Kalifornijas gubernātoru Rolandu Rēgenu un Ņujorkas gubernātoru Nelsonu Rokefelleru uzskata par drošākajiem republikāņu kandidātiem 1976. gada vēlēšanās. Ja starplaikā Džeraldam Fordam būtu jāuzņemas ASV pirmā pilsoņa pienākumi, nav ne maz neiespējams, ka šajās vēlēšanās Fords popularitātes ziņā var izkonkurēt kā Rēgenu, tā Rokefelleru. Nav jāaizmirst, ka savā laikā nelaikis Harijs Trūmens bija pavisam maz pazīstams viceprezidenta amatā, bet kā prezidents viņš bija noteikti pārāks par Rūzveltu un, manuprāt, par galvastiesu pārāks par prezidentu Eizenhaueru. Vēstures perspektīvā arī Kenedijam un Džonsonam, tāpat kā Niksonam, būs jānostājas aiz mazā artilerijas kaptei ņa Trūmena, kas prezidenta amatā izauga par drošu un atbildīgu ASV kuģa kapteini. Vai tas pats tagad nevarētu notikt ar tik pieticīgo, lēnīgo goda vīru Džeraldu Fordu?

Vai prezidents Ričards Niksons atgūs tautā sašķobīto uzticību un sarukušo popularitāti, rādīs nākamie mēneši. Liekas, ka te Niksons visu savu politisko kapitālu ir licis uz ārpolitikas kārtīm. Viņa ārlietu ministrs Dr. Kisingers dod iemeslu cerībām, lai gan jāpiezīmē, ka tagadējais ārlietu ministrs nav apveltīts ar vienreizējiem diplomāta dotumiem. Dalles, Ačesons un Rasks arī bija auksta kalibra diplomāti.

Politiskā situācija pasaulē šodien var pārmainīties vienā dienā, ja ne pat vienā stundā. Lai atceramies tikai oktobŗa kaŗu Vidējos austrumos. ASV sabiedrotie Eiropā, baidoties no arābu eļļas sankcijām, neļāva amerikāņiem izmantot savus lidlaukus un ostas ieroču transportam uz Vidējiem austrumiem. Holande un Portugale bija vienīgie izņēmumi. Nav šaubu, ka šonedēļ Briselē NATO ārlietu ministru sanāksmē Vašingtonai būs sakāms viens otrs rūgts vārds nevienam vien Eiropas sabiedrotam. Nav neiespējama arī pilnīga NATO satversmes maiņa. Katrā gadījumā Vašingtonas un Eiropas attiecības turpmāk būs balstītas uz jauniem principiem.

No Eiropas Kisingers dodas uz Vidējiem austrumiem, lai apspriestos ar arābu valstu vadoņiem un pateiktu arī Izraēlai, cik tālu tā var iet savā stūrgalvībā. Sešu dienu kaŗā okupēto territoriju atdošana arābiem ir tikai viens etaps ceļā uz īstu un paliekamu mieru Vidējos austrumos. Izraēla ir jau aplecinājusi, ka šoreiz var paredzēt zināmas koncesijas. Viena lieta ir neapšaubāms solis pozitīvā virzienā, un tā ir arābu valstu deklarācija respektēt Izraēlas suverēnitāti. Un tā Izraēlas trauksme par arābu nodomu fiziski iznīcināt žīdu valsti ir maldinoša. Viena no galvenajām problēmām būs Palestīnas bēgļu jautājums, bet arī te ar labu gribu varēs panākt atrisinājumu. Jeruzalemes jautājums ir komplicēts, bet arī te izeja ir atrodama. Te jāpiezīmē, ka pagājušā nedēļā visās pasaules mētropolēs dzirdīgas ausis varēja saklausīt balsi no Vatikāna. Šis Vatikānas ieteikums ir reāls, jo tajā ievēroti fakti, ka Jeruzaleme ir Svētā pilsēta ne vien žīdiem, bet arī kristiešiem un musulmaņiem. Pāvesta ierosinājums pārvērst Jeruzalemi par starptautisku pilsētu, kuŗā arābu, žīdu un musulmaņu sektoriem būtu savas neatkarīgas administrācijas, ir tik loģisks un vienkāršs, ka grūti iedomāties, kādēļ Izraēla varētu to katēgoriski noraidīt.

Miers Vidējos austrumos neatnāks vienā dienā vai nedēļā. Kā žīdi, tā arābi ir kaulēšanās lielmeistari. Kremlis vēl joprojām pastāv uz Padomju savienības bruņoto spēku kontigenta nosūtīšanu uz Vidējiem austrumiem, lai nodrošinātu mieru šinī telpā. Tādā gadījumā amerikāņiem būtu jādara tas pats.

Atgriežoties pie prezidenta Niksona, es zinu, ka daļa lasītāju man pārmet šķietami partejisku nostāju tagadējā prezidenta pusē. Es domāju, kamēr valsts vadītājs ir ievēlēts brīvās vēlēšanās, un Niksons taču tika ievēlēts ar milzu vairākumu, un kamēr viņam nav pierādīta vaina kādās nelikumībās, tik ilgi viņš prezidenta amatā ir jārespektē un jāatbalsta. Niksonam nav magnetiskas personības šarma. Iespējams, ka viņš daudziem liekas nesimpatisks, un nav šaubu, ka viņš izdarījis ne vienu vien kļūdu. Vai Edvards Kenedijs vai Mekgaverns būtu bijuši labāki par Niksonu? Laikam gan ne, jo tauta taču vēlēšanās izšķīrās par Niksonu.

Vienam otram var rasties iespaids, ka, rakstot par Henriju Kisingeru, esmu nostājies tagadējā ārlietu ministra aklu apbrīnotāju pusē. Nav šaubu, ka Kisingers ASV ārpolitikā ir radījis jaunas vadlīnijas. Vai šīs vadlīnijas būs paliekamas un pozitīvas, rādīs nākotne. Nav jāaizmirst, ka katras valsts ārlietu ministra vārdiem ir tikai tik liels svars, cik lielu militāru potenciāli šī valsts var likt svaru kausos tad, kad galdā jāatklāj visas kārtis. Tikai ASV militārā potenciāļa pārākums nodrošinās pasaulei mieru, tā nesen izteicās Dr. Kisingers. Šī ir viena no vismazāk pieminētām, bet visvairāk vērā ņemamām Dr. Kisingera doktrīnām. Vai pasaulei patīk vai ne, Kisingers ir pašreiz viens no visnozīmīgākajiem valstsvīriem. Varbūt ka Dr. Kisingera globālās politikas vadliniju rūpīgas analizes rezultātā ar laiku mums būs iespēja skatīties nākotnē daudz optimistiskāk nekā līdz šim. Agri vai vēlu pienāks laiks, ka brīvs ceļš it visiem pavēries uz brīvu mūsu „Jeruzalemi". Tāpat kā bībeliskajā Jeruzalemē, arī mūsu „Jeruzalemē" krievu komūnistiem nebūs vietas.

Aleksandrs Kegumnieks

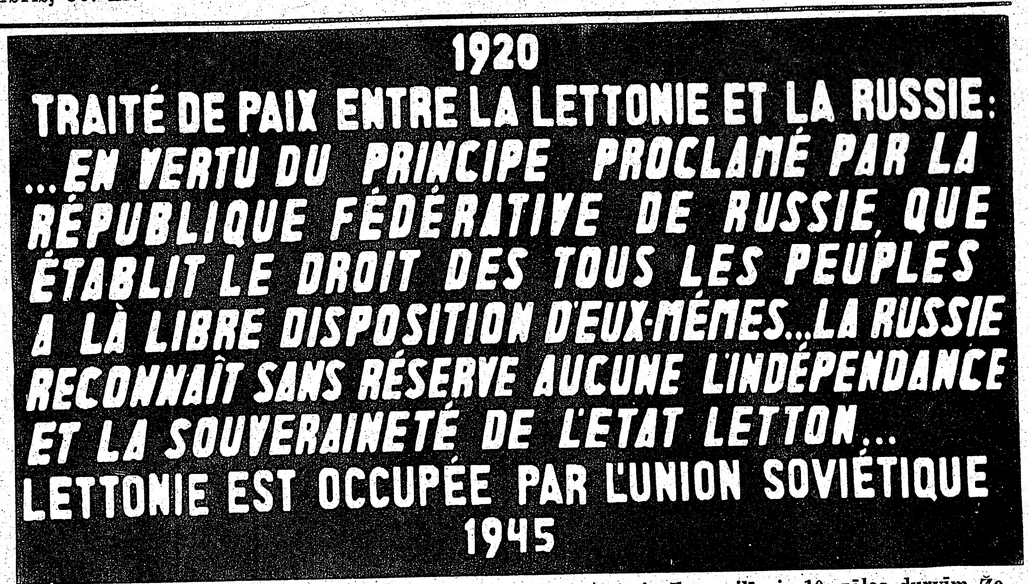


**Plakāts, kuŗu latviešu delegācija piestiprināja Tautu savienības pilī pie 10. zāles durvīm Ženēvā. Tajā franču valodā lasāms Latvijas un Krievijas miera līguma 2. panta ievads: „Krievija bez ierunām atzīst Latvijas valsts neatkarību, patstāvību un suverēnitāti... un labprātīgi un uz mūžīgiem laikiem atsakās no visām tiesībām uz Latvijas tautu un zemi". Tam seko norāde, ka Latviju Pad. savienība okupējusi 1945. gadā.**

# PBLA delegācija ieradusies Šveicē

(Turpinājums no 1. lp.)

roja Stokholmā.

Ārpus šīs diplomātiskās darbības paredzēta vēl tikšanās ar mums draudzīgajiem un nozīmīgajiem preses pārstāvjiem, lai informētu par latviešu delegācijas darbību Ženēvā.

Tā ka attālumi un laiks prasa savu, tad jau tagad varu ziņot, ka šonedēļ paredzēts arī mazāks „diplomātisks gājiens", proti, esam paredzējuši pie „Tautu savienības" Latvijas istabas durvīm piestiprināt divi metrus gaŗu plakātu ar Latvijas-Krievijas 1920. gada miera līguma teksta izvilkumu, kuŗā Pad. savienība uz mūžīgiem laikiem atsakās no tiesībām uz Latvijas zemi un tautu. Teksta beigās konstatējums — kopš 1945. gada Latviju okupējusi Pad. savienība.

Pirmdien, 3. decembrī, visi trīs delegāti ieradāmies konferences preses birojā un iznēmām savas žurnālistu kartes. Preses pārstāvji drīkst uzturēties konferences namā, bet netiek pielaisti sēdēs. Tās ir slēgtas. Iepazināmies ar „Tautu savienības" pili. Tajā nepārtraukti notiek dažādas Apvienoto Nāciju komisiju sēdes. Apciemojām arī „Latvijas istabu", kuŗai ir Latvijas ozolkoka durvis un grīda.

Tāpat apmeklējām mūzeju un bibliotēku, kur daudz kas atrodams no Latvijas neatkarības laikiem.

Otrdien, 4. decembrī, sagatavojāmies apmeklēt atsevišķo delegāciju vadītājus. „Lauvas tiesu" atstājām P. Reinhardam — 15 delegācijas. Ā. Šilde meklē kontaktus ar preses pārstāvjiem un apciemo vāciski runājošās delegācijas. Man bija sarunāta tikšanās ar zviedru un norvēģu delegāciju vadītājiem.

Vadoties no Helsinku konferences, esam izšķīrušies, ka izdevīgāk satikt preses pārstāvjus atsevišķi, nekā rīkot preses konferences, tādēļ jau sarunātas vairākas tikšanās. Kas notiek konferencē aiz slēgtām durvīm, starptautiskā prese saņem ļoti vāju informāciju. No mums pazīstama diplomāta, kas šeit ir delegācijas loceklis, saņemta apmēram šāda informācija:

Rietumnieku delegācijas optimisms, kas bija vērojams Helsinkos, Ženēvā pazudis. Konference „netiek uz priekšu". Pašlaik delegācijas ir pilnā sastāvā, lai panāktu kaut ko konkrētu līdz Ziemsvētku pārtraukumam. Kā izteicās minētais diplomāts, tad daudzās rietumnieku delegācijās pacēlies jautājums par šīs konferences vajadzību. Piem., 3. komisijas jautājumos konstatēts, ka brīvās preses apmaiņa ar Pad. savienībai pakļautajām zemēm gandrīz neiespējama. „Tad jau viņiem jāmaina sava sistēma," piebilda diplomāts. „Austrumu bloka valstis taču nedrīkst rādīt saviem pilsoņiem kaut vai sludinājumus rietumu laikrakstos, kuŗos piedāvā visu, kas pērkams rietumos. Tad raksti par arodbiedrību kustību, streiku brīvību u. t. t. Tas neiet."

Rietumnieku resp. valdību delegācijas rezignē. Šajos humānitāros jautājumos viss, droši vien, paliks kā līdz šim. Krievi, kā parasts, būs panākuši savu — savu pilsoņu izolāciju no rietumu ietekmes. Mums nav iemesla būt optimistiem. Viens tomēr ir skaidrs: neatrisinātā Eiropas politiskajā situācijā arī mūsu valsts liktenis ir svaru kausos. Eiropa zina, ka Baltijas telpas politiskais atrisinājums būs kādreiz aktuāls.

Trešdien, 5. decembrī. Delegāciju apmeklējumu serijā šodien tikos pusotru stundu ar Norvēģijas delegācijas biroja vadītāju Džonu Grīgu (John Grieg). Saņēmu no viņa plašu informāciju par konferences gaitu un rietumvalstu priekšlikumiem Trešās komisijas jautājumos. Norvēģijas delegācija šajā komisijā liek lielāku svaru uz šķirto ģimeņu apvienošanu un iespēju ģimenes locekļiem satikties. Pēc viņa informācijas tieši šajā jautājumā ir vislielākā krievu pretestība.

Izlasot mūsu memorandu, Norvēģijas delegācijas biroja vadītājs konstatēja, ka vairums mūsu punktu kādas rietumvalsts iesniegumā jau minēti. Holande izdarījusi drošības konferencei iesniegumu par privāto vēstuļu neaizkaramību resp. vēstuļu cenzūru. (Šis punkts nav minēts mūsu memorandā.) Līdz šim Trešās komisijas jautājumos starp rietumiem un Pad. savienību praktiski nav panākta vienošanās nevienā punktā.

Sarunā Norvēģijas diplomāts uzsvēra, ka Norvēģijas delegācija savā darbā nav aizmirsusi okupētās Baltijas valstis un labi pārzina dzīves apstākļus šajās zemēs. Arī Ā. Šildem pa ceļam uz tikšanos ar Vatikāna pārstāvi bija iespējama domu izmaiņa ar norvēģu diplomātu.

Ženēvā, 5. decembrī.

**Imants Freimanis**